

UNGDOMSKRIMINALITET

DE MEST KRIMINELLE

ANNE-JULIE BOESEN PEDERSEN & TANJA TAMBOUR JØRGENSEN
JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR
OKTOBER 2017

ISBN: 978-87-93469-07-5

FORORD

Flere nuværende og tidligere medarbejdere i Justitsministeriets Forskningskontor har indgået i arbejdet med denne rapport og de data, der ligger til grund herfor. Cand.scient.soc. Stine Bech Thougard og cand.scient.soc. Malthe Øland Ribe har bidraget ved at oparbejde store mængder af registerdata samt ved at bearbejde og analysere dele af disse, mens øvrige analyser samt udarbejdelsen af rapporten er sket i et samarbejde mellem cand.scient.soc. Tanja Tambour Jørgensen og cand.scient.soc. Anne-Julie Boesen Pedersen. Dr. Jur. Britta Kyvsgaard har bidraget med sparring vedrørende undersøgelsens resultater og rapportens udarbejdelse.

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	4
2.	Afgrænsning af kategorierne	5
3.	Omfanget af 'mest kriminelle'	6
4.	Mistanker og sigtelser	6
4.1.	Kriminalitetens omfang	6
4.2.	Kriminalitetens art	10
4.3.	Kriminalitet begået sammen med jævnaldrende	14
4.4.	Gerningstidspunkt og -sted	16
5.	Strafferetlige afgørelser	20
5.1.	Kriminalitetens omfang	20
5.2.	Afgørelsens art	21
5.3.	Kriminalitetens art	24
6.	Årgang 1996. Karakteristik af de unge	27
6.1.	Køn	27
6.2.	Alder	29
6.3.	Etnisk herkomst	35
6.4.	Bopæl og boligsituation	36
6.5.	Skole- og uddannelsesforhold	41
6.6.	Psykiatri	45
6.7.	Sociale foranstaltninger	48
7.	Forældre	49
7.1.	Alder	49
7.2.	Forældrenes socioøkonomiske status	51
7.3.	Psykiske vanskeligheder og misbrug blandt forældrene	56
7.4.	Forældres kriminalitet	58
8.	Søskende	61
8.1.	Antal søskende	61
8.2.	Søskendes kriminalitet	61
9.	Risikofaktorer og muligheder for prædiktion	64
10.	Sammenfatning	76
11.	Bilag	80
12.	Litteratur	100

1. INDLEDNING

Justitsministeriets Forskningskontor har gennemført analyser vedrørende de mest kriminelle børn og unge. Disse analyser omfatter forhold, som kendetegner de mest kriminelle unge sammenlignet med øvrige unge, og vedrører såvel karakteristika ved de unges kriminalitet, de unge selv, deres skolegang, deres familier m.v.

Der er gennemført flere typer af undersøgelser. For så vidt angår analyser vedrørende udviklingen i den mest alvorlige ungdomskriminalitet og i karakteristika ved disse unge, henvises til rapporten ”*Udvikling i ungdomskriminalitet. De mest kriminelle*” (Pedersen & Jørgensen 2017).

I denne rapport belyses, i hvilket omfang de mest kriminelle børn og unge adskiller sig fra andre fra andre børn og unge, idet der tages udgangspunkt i kriminelle forhold, der er registreret af politiet. Fra Rigspolitiet er der indhentet oplysninger om samtlige tilfælde, hvor et barn eller en ung i alderen 10 år til og med 17 år er sigtet eller mistænkt for at have begået en lovovertrædelse i perioden 2001-2015. Begrebet ’mistanke’ anvendes her for de sager, der omfatter personer under den kriminelle lavalder. Disse data giver information om kriminelle forhold, også blandt børn under den kriminelle lavalder. For de unge, der er over den kriminelle lavalder, er der desuden indhentet oplysninger fra Det Centrale Kriminalregister om strafferetlige afgørelser. På baggrund af disse forskellige kriminalitetsdata undersøges den mest alvorlige børne- og ungdomskriminalitet, herunder blandt andet kriminalitetens art og omfang, debutalder, antal gerningspersoner, gerningstid og -sted. I dele af analyserne sammenlignes de mest kriminelle unge med øvrige unge – hovedsageligt andre unge, der også er registreret for at have begået kriminalitet – mens andre af analyserne alene fokuserer på gruppen af mest ungdomskriminelle. Analyserne tager udgangspunkt i årgang 1996, som i denne undersøgelse opdeles i fire kategorier: De lovlydige, småkriminelle, alvorligt kriminelle og mest kriminelle.

Foruden beskrivelser af den kriminalitet, de unge begår, er der via en række registre fra Danmarks Statistik suppleret med oplysninger om øvrige karakteristika ved de unges liv. De fire kategorier af børn og unge sammenlignes ud fra både *individuelle forhold*, herunder eksempelvis køn, etnicitet, kontakt til psykiatrien, anbringelser uden for hjemmet, boligsituation, skolekarakterer, specialundervisning og skoleskift, og *familiære forhold*, herunder blandt andet forældres kriminalitet, uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet, kontakt til psykiatrien og misbrug og søskendes kriminalitet.

Ved siden af deskriptive analyser af disse forhold foretages regressionsanalyser med henblik på at undersøge, hvilke faktorer der særligt kendetegner de mest kriminelle unge sammenlignet med de øvrige unge, når der på samme tid tages højde for betydningen af øvrige faktorer. I denne del af undersøgelsen belyses også omfanget og fordelingen af risikofaktorer.

Tilsvarende analyser er tidligere lavet, for så vidt angår ungdomskriminalitet generelt, men ikke med fokus på de mest alvorligt ungdomskriminelle, som der er i denne undersøgelse.

2. AFGRÆNSNING AF KATEGORIERNE

Til brug for analyserne er der afgrænset fire kategorier af børn og unge i alderen 10-17 år. Kategoriernes betegnelse – særligt 'de alvorligt kriminelle' og 'de mest kriminelle' – skal forstås ud fra et børne- og ungdomskriminalitetsperspektiv. Det er givet, at i en sammenligning med ældre personer med en længere kriminel karriere ville dele af gruppernes kriminalitet fremstå mindre alvorlig end tilfældet er, når der som her fokuseres på de 10-17-årige.

De fire kategorier:

- Lovlydige (optræder ikke i politiets register)
- Småkriminelle
- Alvorligt kriminelle
- Mest kriminelle

Denne afgrænsning er sket ud fra kriminalitetens grovhed og hyppighed. Således er alle typer af kriminalitet givet en værdi ud fra en vurdering af, hvor alvorligt forholdet er set i et ungdomskriminalitetsperspektiv. Efterfølgende er værdiantallet talt sammen. Optællingen er sket ud fra følgende principper:¹

Mindre alvorlig kriminalitet er defineret som nogle typer af blufærdighedskrænkelser (verbal), butikstyveri, andre simple tyverier, brugstyveri af cykel og knallert m.v., indbrud i ubeboede bebyggelser, såsom garager, og de fleste former for særlovsovertrædelser. Også uagtsomme forhold er inkluderet i denne kategori. Alvorlig kriminalitet angår seksualforbrydelser, voldsforbrydelser samt ejendomsforbrydelser som indbrud i beboelse og forretning, røveri og groft hærværk. Enkelte særlovsovertrædelser er også omfattet, heriblandt lov om euforiserende stoffer (salg) og våbenloven.

Unge, der alene er mistænkt/sigtet for mindre alvorlig kriminalitet, indgår i gruppen småkriminelle, mens unge, der foruden eventuel mindre alvorlig kriminalitet er mistænkt/sigtet for 1-2 alvorlige forhold, indgår i kategorien af alvorligt kriminelle. De unge, som er mistænkt/sigtet for tre eller flere alvorlige forhold, indgår i kategorien af mest kriminelle.² Visse former for kriminalitet anses dog for at være så alvorlige, at blot et enkelt forhold er nok til, at den unge inkluderes i gruppen af mest kriminelle. Det drejer sig om eksempelvis voldtægt, manddrab, groft røveri (straffelovens § 288, stk. 2, hjemmerøverier m.v.) og salg eller smugling af narkotika (straffelovens § 191).³

---

¹ Da der findes mere end 600 gerningskoder, er det følgende alene eksempler på typer af lovovertrædelser, som skal illustrere opgørelsesmåden i hovedtræk.

² Forhold, der vedrører pengefalsk, dokumentfalsk og de fleste typer af bedrageri, er også omfattet, men hver af disse kriminalitetsformer (målt på gerningskodeniveau) tæller højst som et alvorligt forhold. Dette er valgt for at undgå, at typer af lovovertrædelser, som ofte vil omfatte mere end en mistanke/sigtelse, i sig selv betyder, at den unge inkluderes blandt gruppen af mest kriminelle.

³ Det hænder, at typen af kriminalitet ændres undervejs i sagsprocessen, således at en sag, der fx starter som et særligt farligt røveri (straffelovens § 288, stk. 2), senere viser sig at angå røveri efter straffelovens § 288, stk.1, eller der sker en

Som det fremgår, sker optællingen på baggrund af mistanker/sigtelser. Hvorvidt sigtelsen – for de af de unge, der er over den kriminelle lavalder – efterfølgende fører til en fældende strafferetlig afgørelse, en frifindelse eller andet, er der altså ikke taget højde for i afgrænsningen af de tre kriminalitetskategorier. Årsagen til, at afgrænsningen af grupperne tager udgangspunkt i mistanker/sigtelser – og ikke afgørelser – er, at der i dette projekt også er interesse for børn under den kriminelle lavalder. Selve analyserne indeholder dog også oplysninger om strafferetlige afgørelser.

3. OMFANGET AF 'MEST KRIMINELLE'

En måde at opgøre størrelsen af kategorien af mest kriminelle er at tage udgangspunkt i en fødselsårgang. Herved er måleperioden ensartet for alle i kategorien. I denne undersøgelse fokuseres på årgang 1996, da denne årgang er mulig at følge fra deres 10. til og med deres 17. år i de tilgængelige data.

Som det ses af tabel 3.1, udgør gruppen af mest kriminelle 1 pct. af hele årgangen, mens hovedparten af de unge (85 pct.) ikke er registreret for kriminalitet, inden de bliver 18 år.

Betragtes fordelingen alene inden for gruppen af unge, der er registreret for kriminalitet, svarer det til, at de mest kriminelle unge udgør 7 pct.

Tabel 3.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori.

	Antal personer	Andel ⁴	Andel blandt unge registreret for kriminalitet
Lovlydige	60.051	85 %	-
Småkriminelle	7.776	11 %	76 %
Alvorligt kriminelle	1.725	2 %	17 %
Mest kriminelle	726	1 %	7 %
I alt	70.278⁵	100 %	100 %

4. MISTANKER OG SIGTELSE

4.1. Kriminalitetens omfang

Idet antallet af mistanker/sigtelser vedrørende alvorlig kriminalitet indgår i afgrænsningen af de tre ungdomskriminalitetskategorier, er det givet, at der – for så vidt angår den alvorlige kriminalitet – vil være en skæv fordeling af kriminalitetens omfang. At unge, der har begået alvorlig kriminalitet, typisk også har begået mange andre former for kriminalitet – og meget kriminalitet i det hele taget –

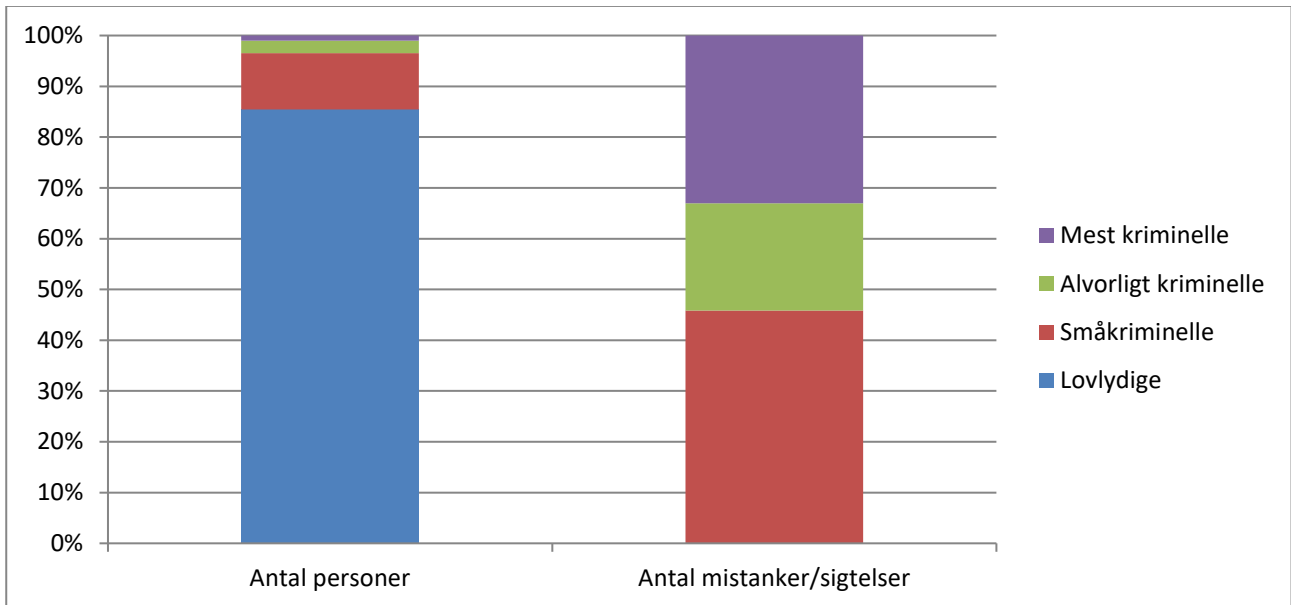
ændring fra vold til trusler, fra tyveri til hæleri osv. I disse tilfælde vil også kriminalitetens art, som den fremgår på tidspunktet for mistanken/sigtelsen, blive ændret. Dette sker dog kun i et par procent af sagerne.

⁴ At de enkelte andele ikke summerer til 100, skyldes afrunding af decimaltal.

⁵ De 70.278 er folketal per 1. januar 2013 for fødselsårgang 1996. www.statistikbanken.dk

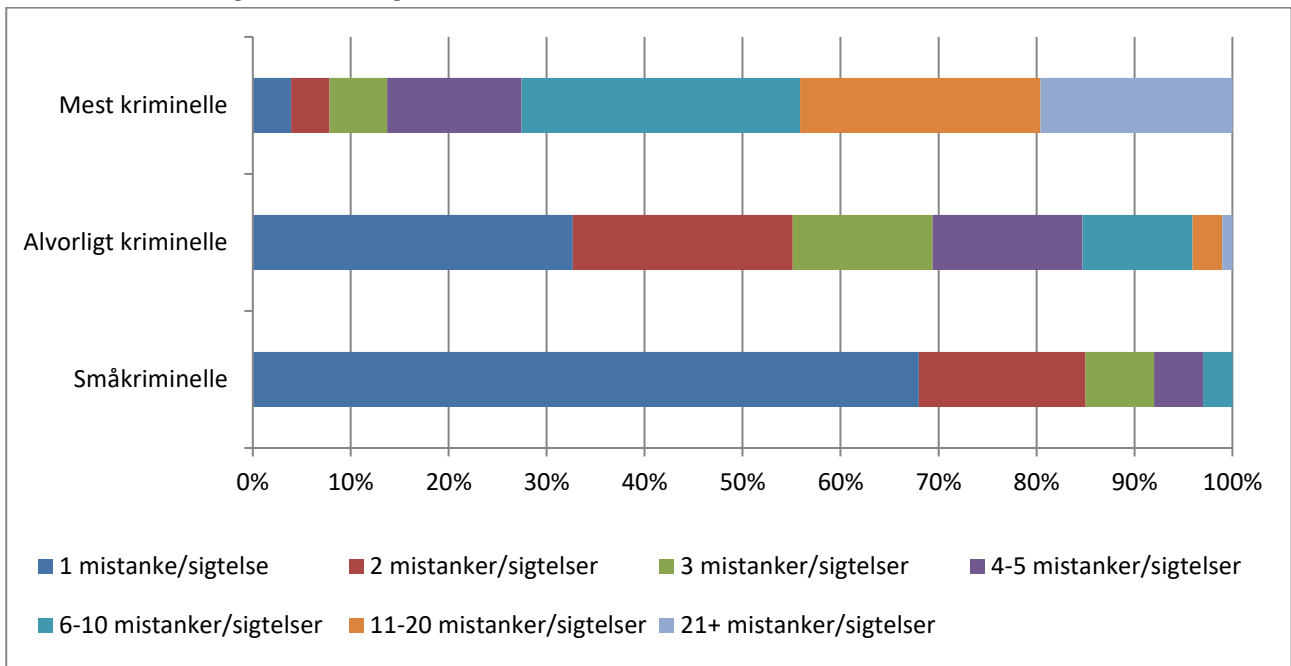
er illustreret i figur 4.1.1. Figuren viser, at selv om gruppen af mest kriminelle udgør én pct. af årgangen – og syv pct. af dem med en mistanke/sigtelse – så står de for en tredjedel af den kriminalitet, som årgangen er registreret for i alderen 10 til 17 år. De tre grupper er i alt mistænkt/sigtet for godt 29.000 forhold vedrørende overtrædelse af straffeloven og særlovene.

Figur 4.1.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori samt mistanker/sigtelser fordelt efter kriminalitetskategori.

Denne skæve fordeling afspejles også i det gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser per person. Gruppen af småkriminelle er i gennemsnit registreret for 1,7 kriminelle forhold, gruppen af alvorligt kriminelle for 3,6 forhold og gruppen af mest kriminelle for 13,2 forhold per person. Dette kan også illustreres via fordelingen af antallet af mistanker/sigtelser inden for hver af de tre kriminalitetskategorier, se figur 4.1.2.

Figur 4.1.2. Unge fra årgang 1996 registreret for kriminalitet fordelt efter kriminalitetskategori og antal mistanker/sigtelser (kategoriseret).

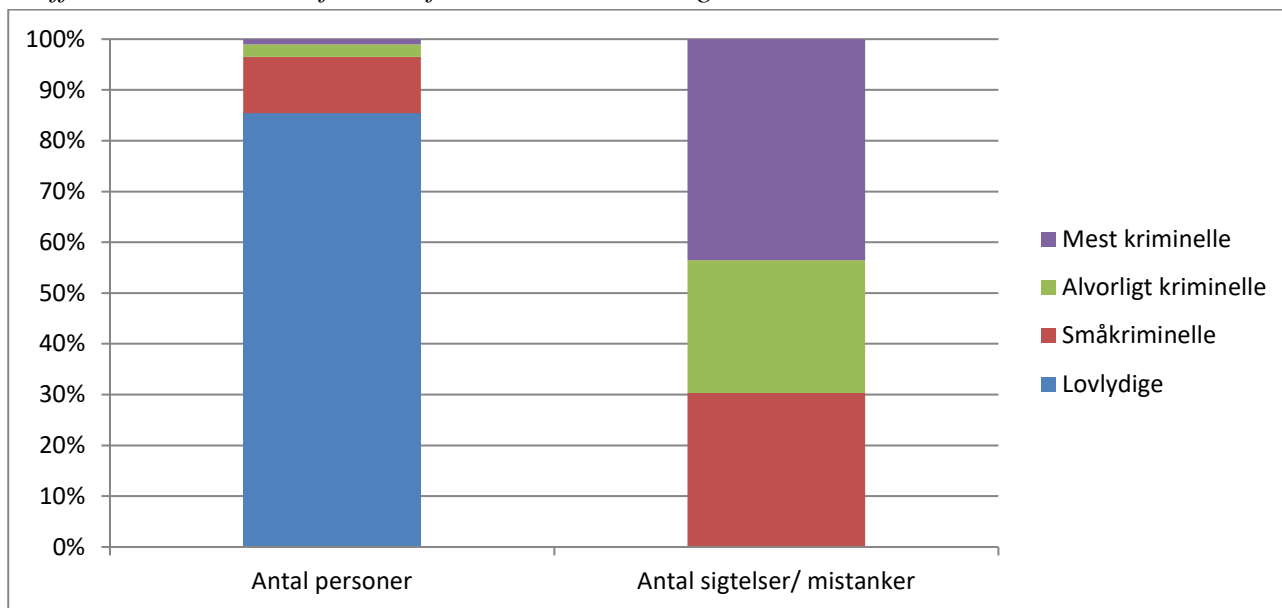
Som det fremgår af figur 4.1.2, er det relativt få blandt de mest kriminelle, der alene er registreret for et enkelt eller to forhold. Dette er også forventeligt med tanke på, hvordan gruppen er afgrænset. Når dette er sagt, er det dog også en betragtelig del, der er mistænkt/sigtet for et stort antal forhold. 45 pct. af dem er således mistænkt/sigtet for mere end ti forhold, heraf er knap halvdelen (svarende til hver femte i hele gruppen) mistænkt/sigtet for mere end 20 forhold. Til sammenligning er en halv pct. blandt de småkriminelle og fem pct. blandt de alvorligt kriminelle mistænkt/sigtet for mere end ti forhold, og en pct. i sidstnævnte gruppe er registreret for mere end 20 forhold.

Tilsvarende mønstre ses, når alene forhold vedrørende straffelovsovertrædelser betragtes. Her er selve afgrænsningen af grupperne i endnu højere grad af betydning for resultatet.

I alt drejer det sig om knap 15.000 mistanker/sigtelser for straffelovsovertrædelser for årgang 1996. Det ses af figur 4.1.3, at 30 pct. af disse mistanker/sigtelser angår kategorien af småkriminelle, svarende til 0,6 i gennemsnit per ung i gruppen, mens godt hvert fjerde forhold vedrører gruppen af alvorligt kriminelle, svarende til 2,3 i gennemsnit per ung. Gruppen af mest kriminelle står for 44 pct. af disse forhold, svarende til ni mistanker/sigtelser i gennemsnit per person.

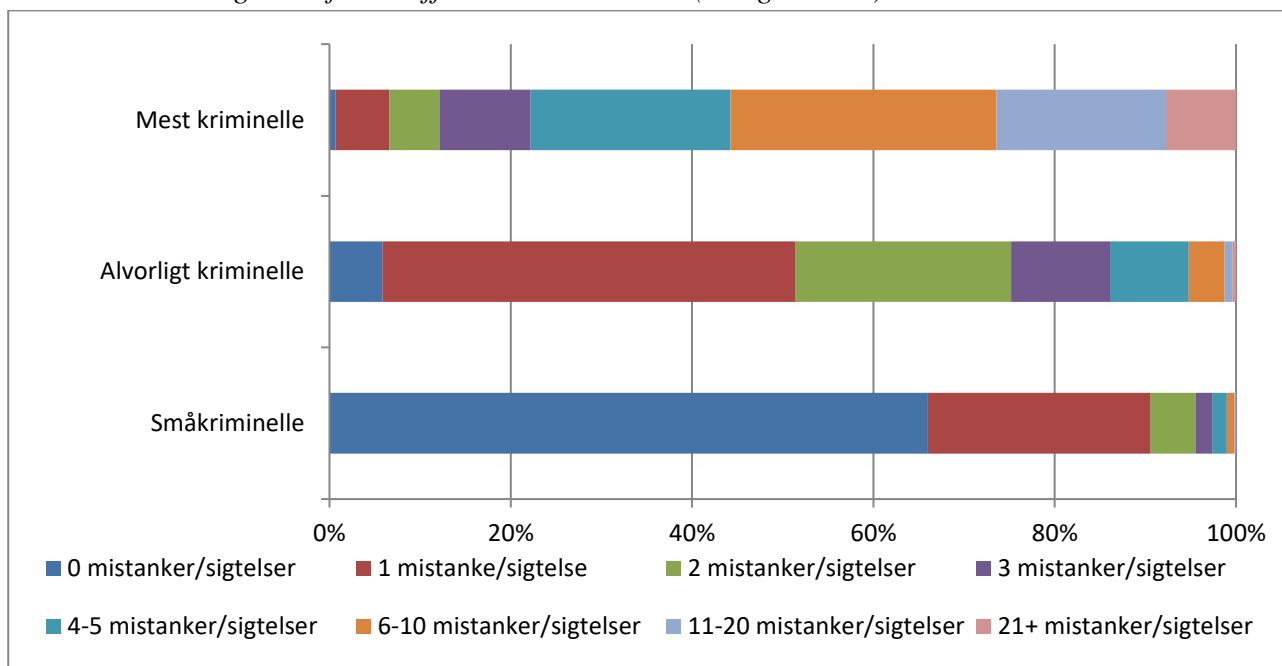

Figur 4.1.3. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori samt mistanker/sigtelser for straffelovsovertrædelser fordelt efter kriminalitetskategori.

Denne ulige fordeling ses også ved, at mere end halvdelen af de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for mere end fem straffelovsovertrædelser, mens samme gælder for en pct. af de småkriminelle og fem pct. blandt de alvorligt kriminelle, se figur 4.1.4.

Figur 4.1.4. Unge fra årgang 1996 med en mistanke/sigtelse fordelt efter kriminalitetskategori og antal mistanker/sigtelser for straffelovsovertrædelser (kategoriseret).

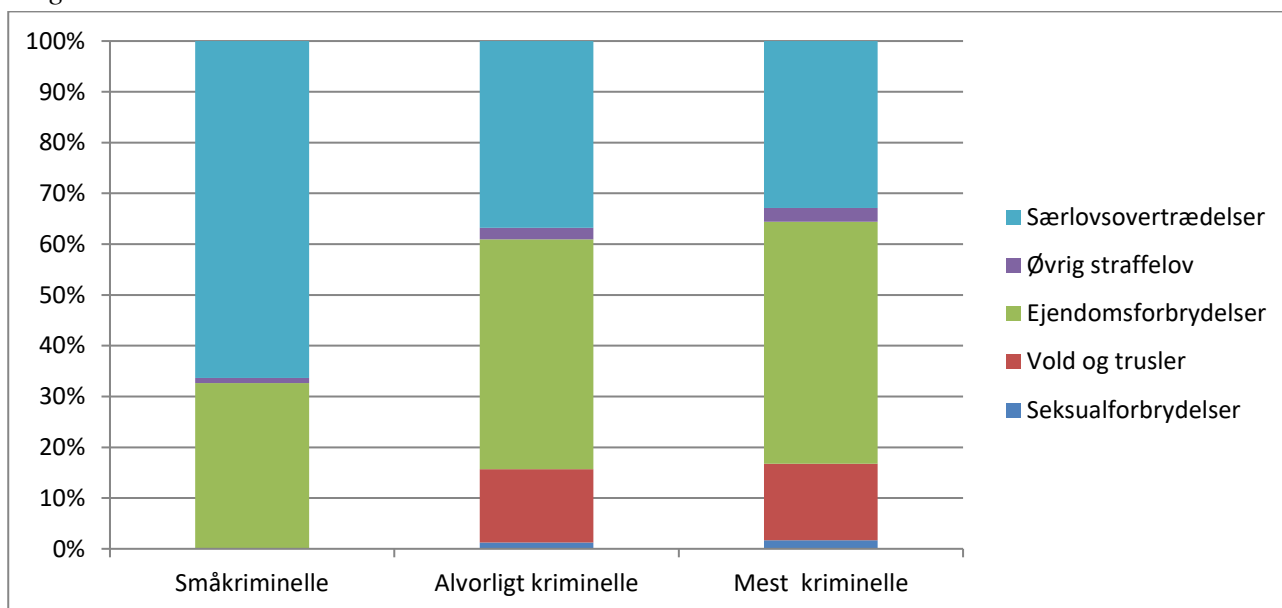

4.2. Kriminalitetens art

For så vidt angår arten af den kriminalitet, de tre kategorier af ungdomskriminelle er mistænkt/sigtet for, er det via selve afgrænsningen af kategorierne givet, at de vil adskille sig fra hinanden med hensyn til alvorlig kriminalitet. I dette afsnit belyses både den alvorlige og den mindre alvorlige kriminalitet.

Figur 4.2.1 viser mistanker/sigtelser for de tre kriminalitetsgrupper opdelt efter kriminalitetens art. Det skal erindres, at grupperne ikke står for en lige stor andel af kriminaliteten, jf. afsnit 4.1. Figuren viser altså ikke antallet, men hvilke former for kriminalitet der er udbredte i de tre grupper. Desuden er det vigtigt at være opmærksom på, at arten af kriminaliteten i de angivne kategorier ikke i alle tilfælde vil dække over det samme. Eksempelvis vil ejendomsforbrydelser ikke omfatte indbrud i beboelse og forretning for de småkriminelle, mens dette vil være tilfældet for de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle, jf. afgrænsning af kategorierne.

Figur 4.2.1. Mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og kriminalitetens art.

Særlovsovertrædelser udgør generelt en stor andel af kriminaliteten, nemlig halvdelen af mistanker/sigtelserne.⁶ Denne andel er størst blandt de småkriminelle – svarende til to tredjedele af de kriminelle forhold, som de er registreret for – og mindst blandt de mest kriminelle, svarende til en tredjedel af de forhold, som de er mistænkt/sigtet for.

⁶ Det bemærkes, at i sager, som vedrører personer under den kriminelle lavalder, og hvor der samtidig ikke er en anmeldelse fra en borger, såsom de fleste færdselslovsovertrædelser og øvrige særlovsovertrædelser, vil politiet typisk håndtere sagen på anden vis end ved at registrere det pågældende forhold. Dette betyder, at andelen af særlovsovertrædelser antageligvis er underestimeret i opgørelsen.

En anden stor del af ungdomskriminaliteten vedrører ejendomsforbrydelser. Omtrent hver tredje mistanke/sigtelse vedrørende de småkriminelle angår således ejendomsforbrydelser, mens tilsvarende gælder for mere end hvert fjerde forhold begået af alvorligt kriminelle og næsten halvdelen af de mest kriminelle.

Voldskriminaliteten fylder cirka 15 pct. af kriminaliteten for både de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle. At der ikke findes voldskriminalitet blandt gruppen af småkriminelle mistanker/sigtelser, skyldes afgrænsningen af denne gruppe.

Seksualforbrydelser og øvrig straffelov – som blandt andet omfatter fornærmelig tiltale af offentlig myndighed, falsk anklage, falsk anmeldelse, husfredskrænkelser m.v. – vedrører generelt en meget lille del af de unges kriminalitet.

Figuren viser også, at de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle ikke adskiller sig markant fra hinanden med hensyn til fordelingen af kriminalitetens art, når denne opgøres i overordnede kategorier. Igen skal det understreges, at der antalsmæssigt set er forskel, idet de tre grupper ikke står for lige store dele af kriminaliteten.

I tabel 4.2.1 er de større kriminalitetskategorier – særlovsovertrædelser, ejendomsforbrydelser og voldsforbrydelser – belyst på et mere detaljeret niveau.

Af de to kolonner yderst til højre ses, hvor stor en andel den pågældende type af kriminalitet udgør i forhold til alle mistanker/sigtelser for årgang 1996. Af voldskriminaliteten, som udgør 8 pct. af det samlede antal mistanker/sigtelser, angår halvdelen simpel vold. Blandt ejendomsforbrydelser – som udgør 40 pct. af samtlige forhold – er det særligt butikstyverier og andre former for tyverier, der forekommer hyppigt. For så vidt angår særlovsovertrædelser (som udgør knap halvdelen af alle forhold), angår størsteparten færdselslovsovertrædelser.

Af de midterste kolonner, som angår de tre kriminalitetsgrupper blandt de unge, ses, hvor stor en andel af den pågældende type af kriminalitet som grupperne hver især står for. Eksempelvis ses for den samlede voldskriminalitet, at 62 pct. af mistanker/sigtelserne herfor angår de mest kriminelle. For en stor del af de forskellige typer af kriminalitet gælder, at de mest kriminelle står for den største andel. Det gælder således seksualforbrydelser, de fleste former for vold, indbrud, brugstyverier, brandstiftelse, røverier m.v. Dog adskiller nogle former for kriminalitet sig fra dette mønster, heriblandt butikstyveri, hvor de fleste forhold angår de småkriminelle, ligesom også færdselslovsovertrædelser, overtrædelser af lov om euforiserende stoffer og hærværk for en stor dels vedkommende angår de småkriminelle. Igen er det vigtigt at understrege, at gruppernes afgrænsning er af betydning for disse fordelinger, samt at grupperne ikke er lige store antalsmæssigt set.

Tabel 4.2.1. Mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og kriminalitetens art.

	Småkriminelle	Alvorligt Kriminelle	Mest kriminelle	Antal i alt	Andel af alle forhold ⁷
Seksualforbrydelser	5 %	31 %	64 %	253	1 %
Voldsforbrydelser	0 %	38 %	62 %	2.332	8 %
Manddrab inkl. forsøg	0 %	0 %	100 %	22	0 %
Simpel vold	0 %	50 %	50 %	1.221	4 %
Alvorligere vold*	0 %	33 %	67 %	237	1 %
Trusler	0 %	19 %	81 %	363	1 %
Vold o.l. mod off. myndighed	1 % ⁸	24 %	75 %	395	1 %
Vold i øvrigt	0 %	30 %	70 %	94	0 %
Ejendomsforbrydelser	37 %	24 %	39 %	11.699	40 %
Indbrud (beboelse m.v.)	0 %	21 %	79 %	1.070	4 %
Indbrud (ubeboet)	10 %	23 %	67 %	305	1 %
Butikstyveri	74 %	14 %	12 %	3.372	12 %
Andre tyverier	38 %	21 %	41 %	1.794	6 %
Brugstyveri	18 %	26 %	56 %	1.318	5 %
Brandstiftelse	1 %	40 %	59 %	280	1 %
Røveri	0 %	15 %	85 %	741	3 %
Hærværk	40 %	25 %	34 %	1.463	5 %
Hæleri	38 %	19 %	43 %	129	0 %
Andre ejendomsforbrydelser	22 %	54 %	24 %	1.227	4 %
Øvrig straffelov	26 %	26 %	49 %	531	2 %
Særlovsovertrædelser	62 %	16 %	22 %	14.271	49 %
Færdselslov	69 %	13 %	18 %	10.548	36 %
Lov om euforiserende stoffer	44 %	21 %	35 %	1.350	5 %
Våbenlov	0 %	36 %	64 %	555	2 %
Øvrig særlov	55 %	21 %	24 %	1.818	6 %

*inkl. særlig alvorlig vold (angår kun 1 forhold)

Betragtes alene de mest kriminelle unge, og tages der udgangspunkt i personer i stedet for kriminelle forhold, viser beregninger, at 65 pct. af disse unge er mistænkt/sigtet for vold og 38 pct. er mistænkt/sigtet for røveri.

Med henblik på at undersøge, om de mest kriminelle adskiller sig fra de øvrige grupper af ungdomskriminelle ved at debutere med en anden type af kriminalitet, end andre unge gør, er der set på arten af debutkriminalitet, se figur 4.2.2.

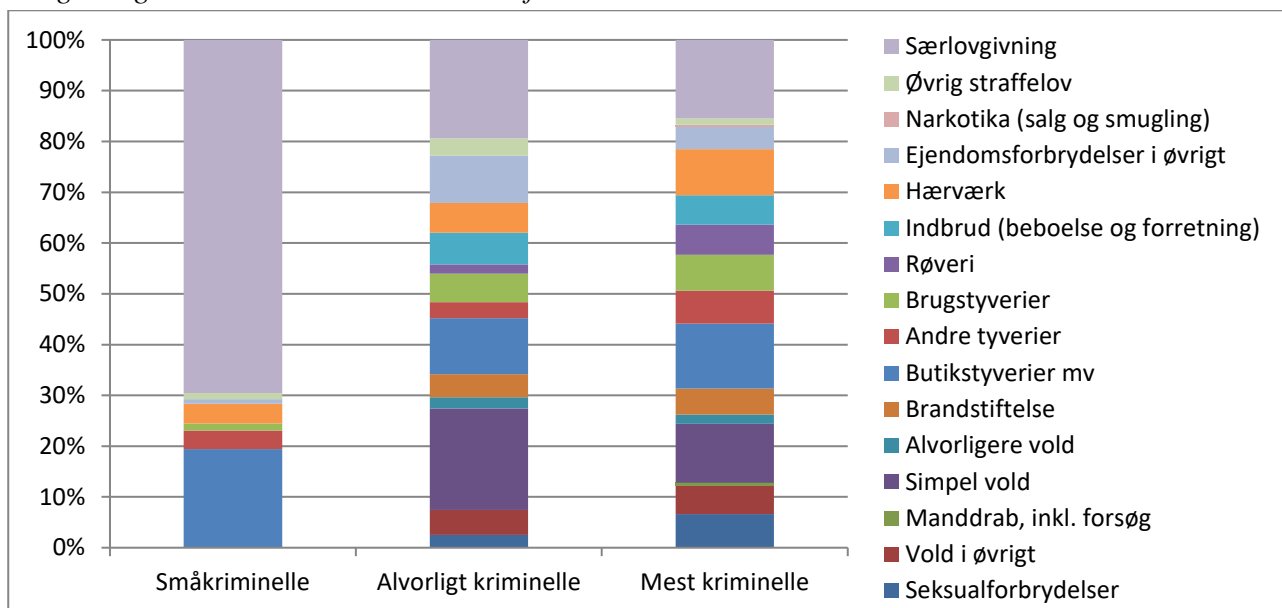
Som forventet adskiller de småkriminelle sig markant fra de to øvrige grupper, mens de alvorligt kriminelle og mest kriminelle i højere grad ligner hinanden. Dog er der en større del af de mest kriminelle, der debuterer med seksualforbrydelser, andre tyverier (lomme-, tasketyverier m.v.), røveri-

⁷ At de enkelte andele ved underkategorierne ikke i alle tilfælde summerer til den angivne andel for hovedkategorien, skyldes afrunding af decimaltal.

⁸ Angår 3 sager vedrørende "lægge hindring i vejen for udførelse af offentlig tjeneste."

er og hærværk, mens simpel vold, ejendomsforbrydelser i øvrigt (bedragerier, dokumentfalsk m.v.) og særlovsovertrædelser sjældnere er den form for kriminalitet, de først begår, sammenlignet med de alvorligt kriminelle. Heller ikke disse forskelle kan ses uafhængigt af måden, hvorpå grupperne er afgrænset. Endelig kan nævnes, at andelen, der debuterer med indbrud i beboelse eller forretning m.v., ikke er forskellig i de to grupper.

Figur 4.2.2. Antal mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og kriminalitetens art ved debutforholdet.

Ved denne sammenligning er det vigtigt at huske på, at de unge i de tre kriminalitetskategorier alle er mistænkt/sigtet for mindst et forhold – og dermed indgår i figuren indeholdende debutkriminalitet – samt at gruppen af mest kriminelle er mindre end de øvrige grupper; omtrent 2½ gang mindre end gruppen af alvorligt kriminelle og cirka ti gange mindre end gruppen af småkriminelle. Det betyder eksempelvis, at selv om andelen af indbrud i beboelse og forretning som debutkriminalitet er nogenlunde ens blandt de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle, vil det se anderledes ud, hvis billedet vendes om – og der således i stedet tages udgangspunkt i, hvor stor en del af denne type af debutkriminalitet der er begået af de to grupper. Cirka 70 pct. af dem, der debuterer med indbrud i beboelse og forretning, indgår således i gruppen af alvorligt kriminelle, mens de resterende cirka 30 pct. angår de mest kriminelle. Og blandt de unge, der debuterer med butikstyveri, indgår knap 85 pct. i gruppen af småkriminelle, godt hver tiende vedrører de alvorligt kriminelle og de resterende fem pct. angår de mest kriminelle.

Anden forskning har belyst spørgsmålet om strategiske forbrydelser, det vil sige, i hvilket omfang det er muligt ud fra personers debutkriminalitet at forudsige en lang eller intensiv kriminel karriere. Svenske undersøgelser peger på røveri, brugstyveri af motorkøretøj og vold m.v. mod person i offentlig tjeneste som strategiske forbrydelser, mens en tidligere dansk undersøgelse ikke har fundet lignende resultater (BRÅ-rapport 2000; Brottsförebyggande rådet 2011; Kyvsgaard 2002). I denne

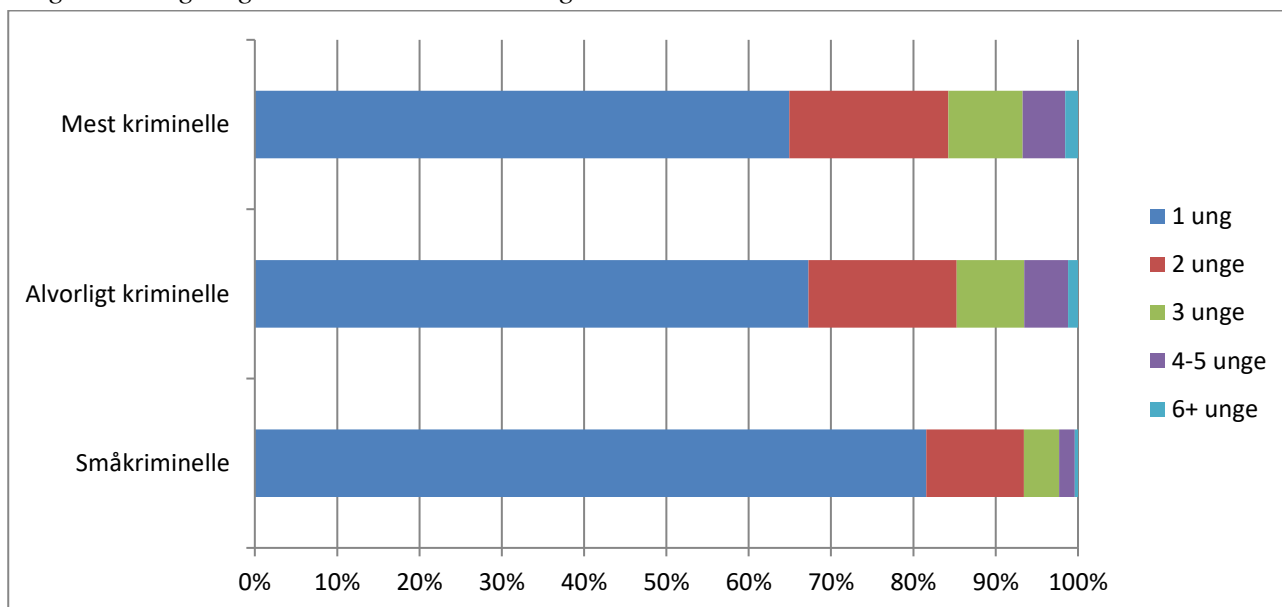
undersøgelse er det ikke muligt at lave tilsvarende analyser, da kriminalitetens art i sig selv er af betydning for kategoriseringen af de ungdomskriminelle, og da der heller ikke indgår oplysninger om de unges kriminalitet i voksenårene.

4.3. Kriminalitet begået sammen med jævnaldrende

At begå kriminalitet i forening med andre er mest udbredt blandt unge. Eksempelvis viser en undersøgelse af vold begået alene og i forening med andre, at vold begået i grupper primært er et ungdomsfænomen (Pedersen 2015). Dog er der tidligere set et fald i andelen af ungdomskriminalitet, der begås med andre (Clausen et al. 2009; Justitsministeriets Forskningskontor 2016). Dette afsnit omhandler alene kriminalitet begået i forening med andre børn og unge, da de data, som denne analyse er baseret på, kun indeholder oplysninger om unge i alderen 10-17 år.

Opdeles kriminaliteten⁹ efter antallet af børn og unge, der er mistænkt/sigtet i sagen, viser figur 4.3.1, at det for alle grupperne gælder, at der i størsteparten af tilfældene alene er én mistænkt/sigtet i sagen. For de mest kriminelle er der dog sammenlignet med gruppen af småkriminelle en noget større andel af kriminaliteten, der er begået i forening med andre børn og unge, mens der på dette område ikke ses store forskelle mellem de mest kriminelle og de alvorligt kriminelle.

Figur 4.3.1. Mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antal unge sigtet/mistænkt i samme sag.

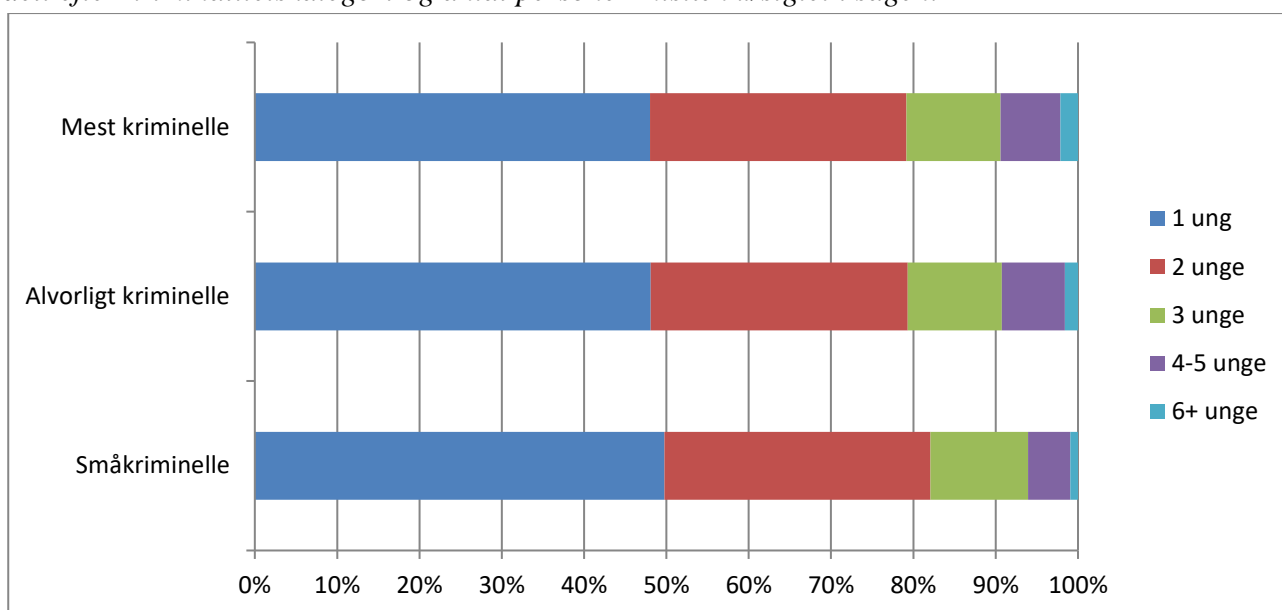

⁹ Det bemærkes, at tælleenheden i denne opgørelse er mistanker/sigtelser og ikke sager (dvs. en sag med fire mistænkte/sigtede personer indgår fire gange i beregningen med værdien fire hver gang og ikke én gang med værdien fire). Dette skyldes, at opgørelsen samtidig skal opdeles i kriminalitetskategorier, hvilket ikke er muligt, hvis der tages udgangspunkt i sagernes journalnummer. Af denne årsag vil de angivne andele af medsigtede ikke være sammenligning med fx opgørelser i rapporter om udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet (Justitsministeriets Forskningskontor 2015).

I forhold til de enkelte registrerede kriminelle handlinger svarer det til, at de småkriminelle i gennemsnit har været 1,3 om at begå dem og såvel de alvorligt kriminelle som de mest kriminelle 1,6. I de tilfælde, hvor de mest kriminelle unge er mistænkt/sigtede sammen med andre, er der i cirka 80 pct. tale om medsigtede, der har begået tilsvarende alvorlig kriminalitet og dermed også er kategoriseret som hørende blandt de mest kriminelle. Dette resultat kan – i lighed med flere af de tidligere resultater – ikke ses uafhængigt af den måde, hvorpå grupperne er afgrænset.

Antallet af gerningspersoner bør dog ikke betragtes uafhængigt af kriminalitetens art. For særlovs-overtrædelser er der eksempelvis oftest kun én person mistænkt/sigtet. Idet særlovsovertrædelser er særlig udbredt blandt de småkriminelle, jf. det tidligere, vil dette afspejles i andelen af mistanker/sigtelser med henholdsvis en eller flere gerningspersoner i samme sag. Når alene straffelovsovertrædelser inkluderes, ser billedet således noget anderledes ud, jf. figur 4.3.2, og forskellen mellem grupperne forsvinder.

Figur 4.3.2. Mistanker/sigtelser for straffelovsovertrædelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antal personer mistænkt/sigtet i sagen.

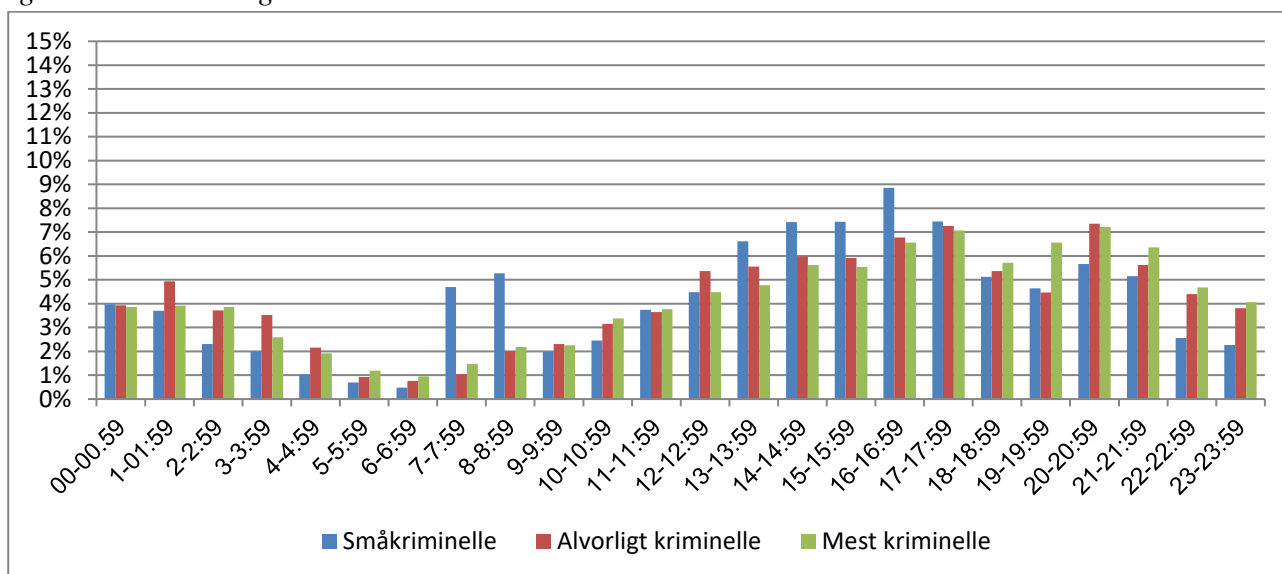
For straffelovsovertrædelser svarer det til, at de småkriminelle har været 1,8 gerningsperson per kriminelle forhold og såvel de alvorligt kriminelle som de mest kriminelle 1,9. Også her gælder, at medsigtede for de mest kriminelles vedkommende i cirka fire ud af fem tilfælde involverer andre unge i kategorien af mest kriminelle.

Når der skelnes mellem forskellige typer af straffelovsovertrædelser, ses også forskelle i antallet af unge gerningspersoner. Det gennemsnitlige antal gerningspersoner er højst for røveri (2,5), brandstiftelse (2,5), forsøg på manddrab (2,4), alvorligere vold (2,3), hærværk (2,2) og indbrud i beboelse og forretning (2,2), mens det er noget lavere for fx vold og trusler mod offentlig myndighed (1,2), seksualforbrydelser (1,4) og butikstyveri (1,7).

4.4. Gerningstidspunkt og -sted

Tidspunktet for de unges kriminalitet ligger ofte i den periode, hvor de kan antages at være mest uden for voksenkontrol, nemlig i eftermiddagstimerne efter skoletid og inden familien samles i hjemmet. Det gælder alle tre kategorier af ungdomskriminelle, se figur 4.4.1. Der ses også et udsving for de småkriminelle i timerne omkring kl. 8 om morgenen, hvilket hovedsageligt angår overtrædelser af færdselsloven. Blandt de unge, som har begået alvorlig kriminalitet – både de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle – ses desuden, at en relativ stor andel af deres kriminalitet er begået i de sene aftentimer og tidlige natteimer.

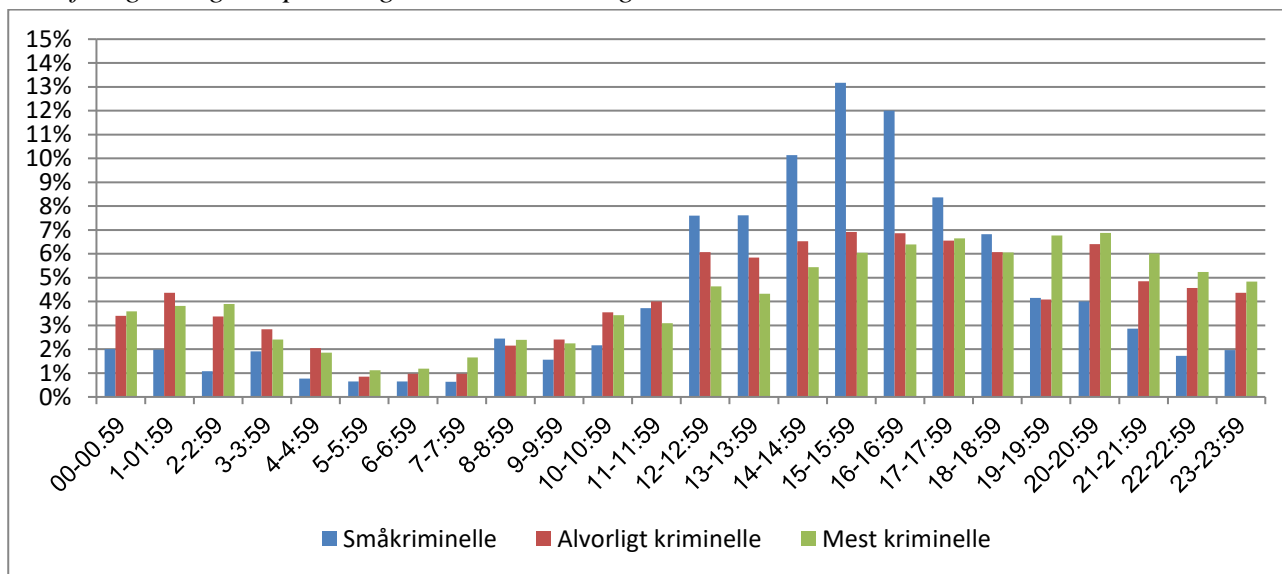
Figur 4.4.1. Mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter gerningstidspunkt og kriminalitetskategori.

Som figur 4.4.2 viser, bliver de ovenfor beskrevne forskelle mellem de småkriminelle og de øvrige mere udtalte, når der alene ses på straffelovsovertrædelser. Den store andel af de småkriminelles mistanker/sigtelser, der finder sted om eftermiddagen, angår først og fremmest butikstyverier, som udgør en stor andel af de småkriminelles straffelovsovertrædelser. De mest kriminelle adskiller sig fortsat ikke markant fra gruppen af alvorligt kriminelle.

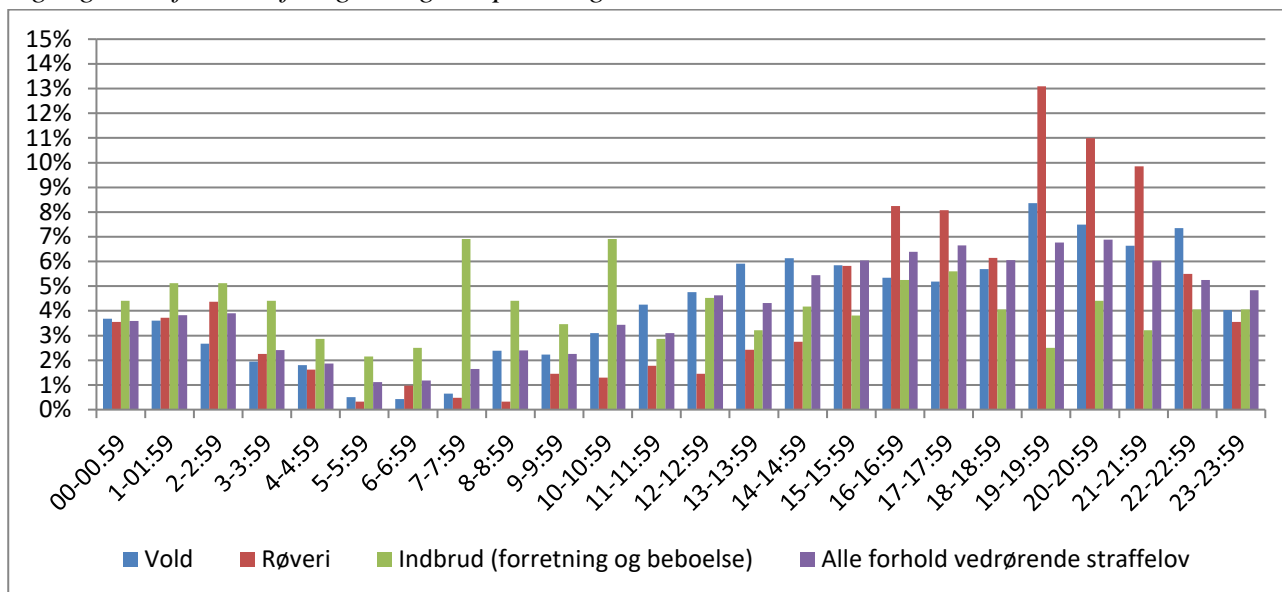

Figur 4.4.2. Mistanker/sigtelser for straffelovsovertrædelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter gerningstidspunkt og kriminalitetskategori.

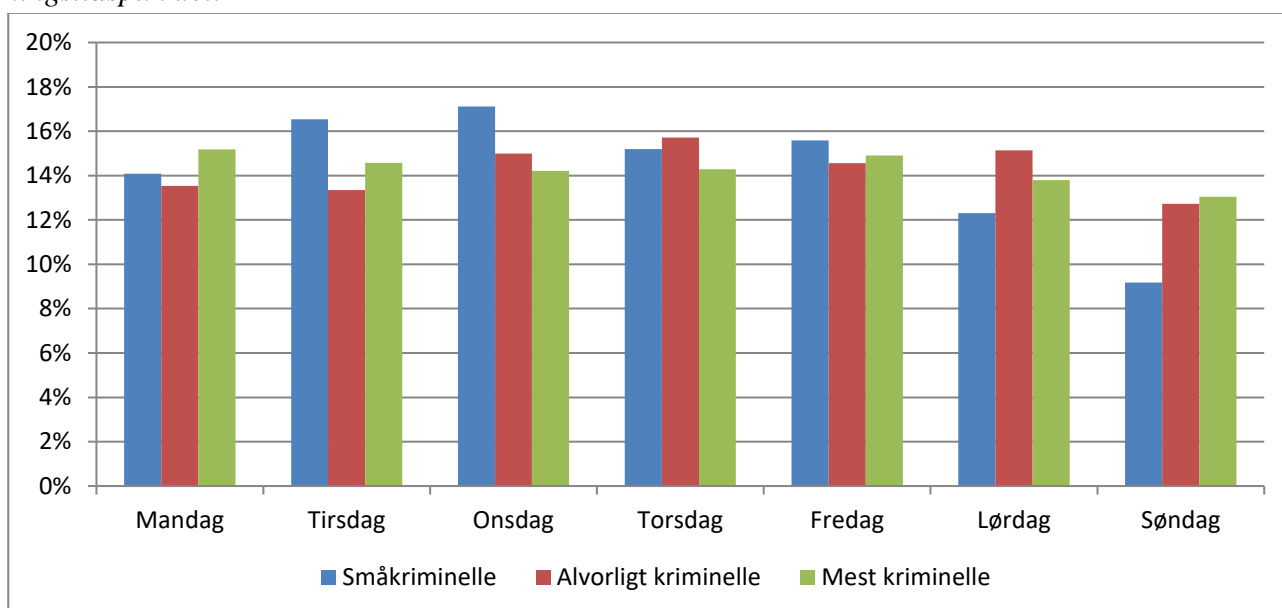
For den kriminalitet, der er begået af de mest kriminelle unge, ses, at gerningstidspunktet varierer for de forskellige typer af kriminalitet, jf. figur 4.4.3. Mens gerningstidspunktet for indbrud fluktuerer set over hele døgnet – med nogle udsving i morgen- og formiddagstimerne – forekommer vold og i særlig grad røveri oftere i eftermiddagstimerne og om aftenen. For så vidt angår vold og røveri, bekræfter dette delvist billedet, som også er vist i andre undersøgelser, nemlig at disse former for lovovertrædelser ofte foregår om aftenen/natten (Kyvsgaard 2008; Pedersen et al. 2016). Samtidig ses der dog også afvigelser fra dette billede, idet en del af de mest kriminelle unges vold finder sted om eftermiddagen og kun en lille andel i de sene nattetimer. Dette kan tænkes at hænge sammen med deres unge alder.

Figur 4.4.3. Mistanker/sigtelser for straffelovsovertrædelser vedrørende de mest kriminelle unge fra årgang 1996 fordelt efter gerningstidspunkt og kriminalitetens art.

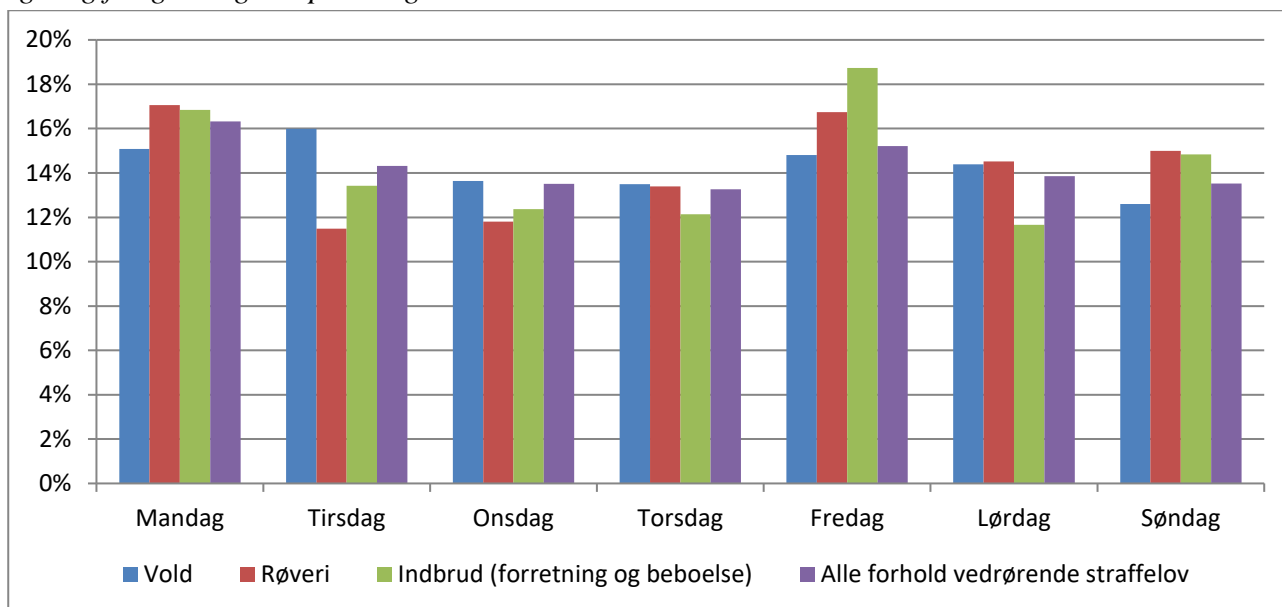
Med hensyn til hvilken ugedag kriminaliteten begås, forekommer der ikke store forskelle hen over ugen, se figur 4.4.4. Kriminalitet begået af de alvorligt og de mest kriminelle synes dog at fordele sig lidt mere jævnt over ugens dage end for de småkriminelle, hvis kriminalitet i mindre omfang finder sted i weekenden. Figuren omfatter mistanker/sigtelser vedrørende alle forhold, men inkluderes alene straffelovsovertrædelser, viser beregninger en tilsvarende fordeling. Den relativt jævne fordeling hen over ugens dage afviger noget fra andre undersøgelser, som viser en koncentration omkring weekenden (Pedersen et al. 2016; Kyvsgaard 2008). Igen kan denne forskel tænkes at hænge sammen med, at undersøgelsen her kun angår børn og unge.

Figur 4.4.4. Mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter ugedag for gerningstidspunktet.

Med hensyn til kriminalitet begået af de mest kriminelle unge ses ikke store variationer i, hvilken ugedag de forskellige typer af kriminalitet er begået, jf. figur 4.4.5. Dog forekommer indbrud relativt ofte om fredage.

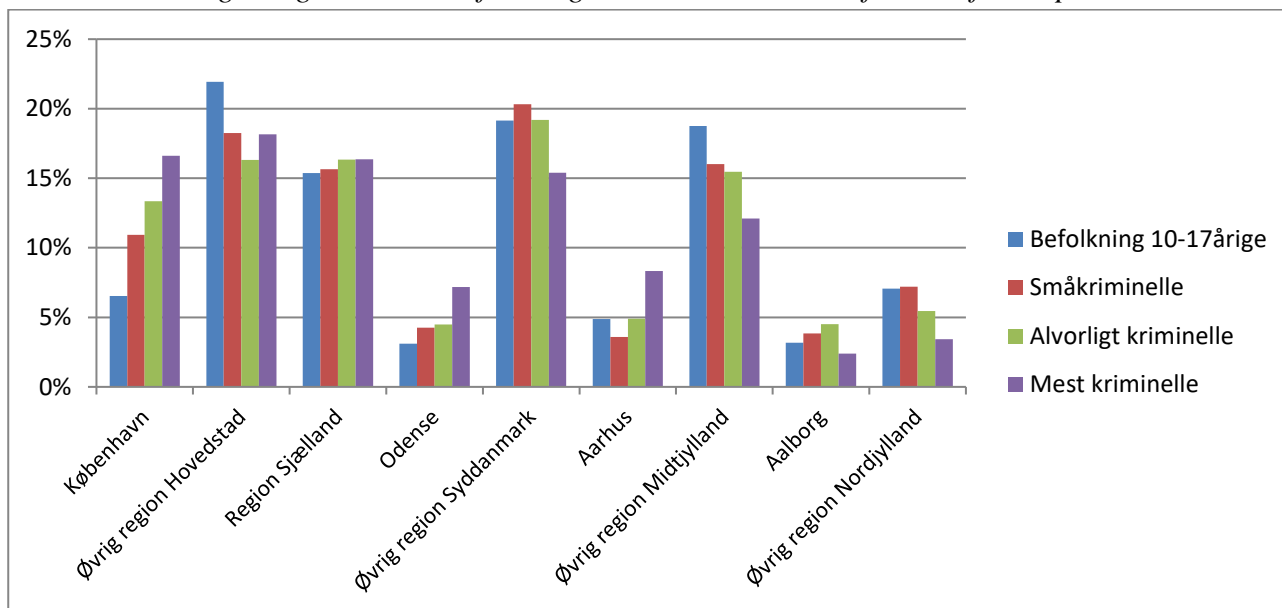
Figur 4.4.5. Mistanker/sigtelser vedrørende de mest kriminelle unge fra årgang 1996 fordelt efter ugedag for gerningstidspunkt og kriminalitetens art.

Det er velkendt, at kriminalitet er mere udbredt i storbyer end i mindre byer og på landet. Dog har børne- og ungdomskriminaliteten udviklet sig i retning af mindre forskelle i kriminalitetsfrekvensen blandt børn og unge, der er bosat i kommuner med henholdsvis høj og lav urbaniseringsgrad (Justitsministeriets Forskningskontor 2016).

Som det ses af figur 4.4.6, der viser, hvilken region eller kommune det kriminelle forhold er begået i, har de mest kriminelle begået er en relativ stor del af deres lovovertrædelser i de større byer – København, Aarhus og Odense – til sammenligning med, hvor stor en andel af befolkningen i den aldersgruppe der er bosat i området. Eksempelvis for Københavns vedkommende gælder det for 17 pct. af de mest kriminelles mistanker/sigtelser, at gerningsstedet ligger i dette område, mens det kun er 7 pct. af de 10-17årige, der har bopæl i samme område. Dette peger på, at når børn og unge begår kriminalitet, sker det ikke altid lige i nærheden af deres bopæl, men ofte også i de storbyer, hvor de unge formodentlig færdes i fritiden. Analyser af de unges bopæl indgår i afsnit 6.4.

Figur 4.4.6. Mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter gerningssted og kriminalitetskategori og samt hele befolkningen i alderen 10-17 år fordelt efter bopælsområde.

5. STRAFFERETLIGE AFGØRELSER

Formålet med dette kapitel er at belyse, hvordan de mest kriminelle unge adskiller sig fra andre unge fra årgang 1996 med hensyn til omfang og art af strafferetlige afgørelser. Til forskel fra ovenstående analyser omfatter dette kapitel alene den del af de unges kriminalitet, der har ført til fældende strafferetlige afgørelser. Oplysningerne stammer fra Det Centrale Kriminalregister og vedrører perioden 2011-2014, dvs. årgang 1996 hovedsageligt i alderen 15-17 år.¹⁰ For alle unge indgår afgørelser frem til 1. januar 2015, hvilket betyder, at der også indgår afgørelser, som vedrører kriminalitet, der er begået og idømt, efter den unge er fyldt 18 år. Bødesager for visse særlovsovertrædelser indgår ikke i dette register. Det drejer sig – med visse undtagelser – om bøder på under 2.500 kr. for overtrædelse af færdselsloven og bøder på mindre end 1.000 kr. for overtrædelse af hovedparten af de øvrige særlove.

5.1. Kriminalitetens omfang

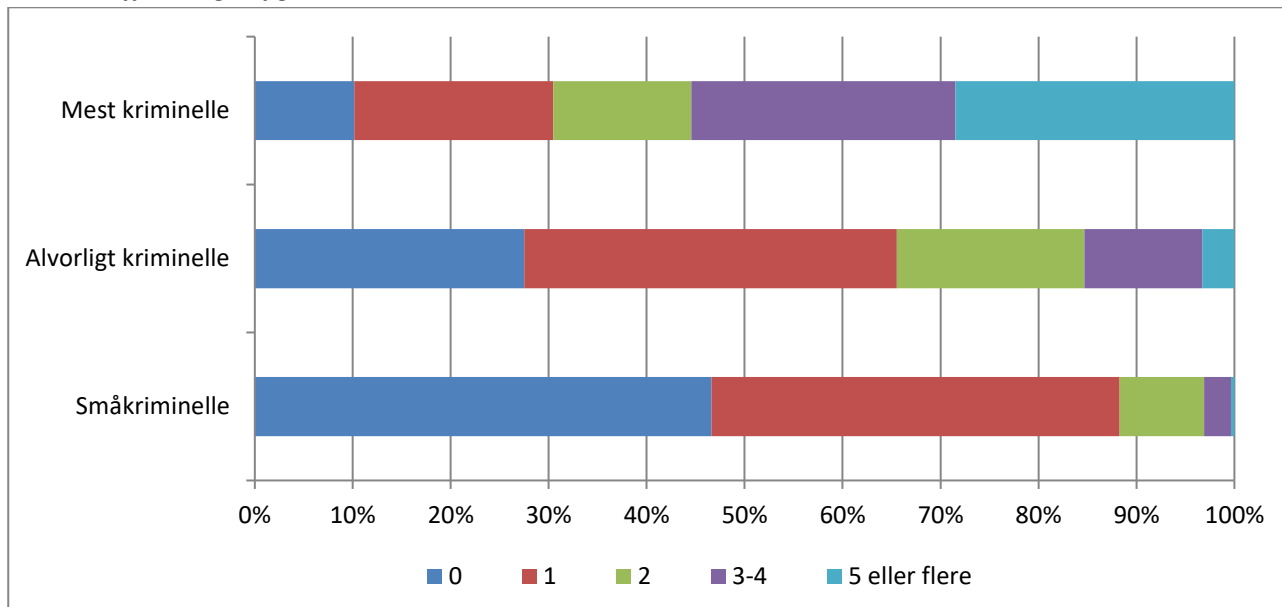
Figur 5.1.1 viser de tre kategorier af unge fra årgang 1996 fordelt efter antallet af strafferetlige afgørelser i perioden 2011-2014. I alt drejer det sig om ca. 10.000 afgørelser. Blandt de småkriminelle har knap halvdelen af de unge aldrig modtaget en afgørelse, som er registreret i Kriminalregisteret.¹¹

¹⁰ Det bemærkes, at nogle af de unge fra årgang 1996 kan være blevet dømt i 2010, idet den kriminelle lavalder pr. 1. juli 2010 blev sat ned til 14 år. Afgørelser fra 2010 indgår imidlertid ikke i datamaterialet.

¹¹ Blandt disse indgår både personer, som har modtaget en ikke-fældende afgørelse og personer, som har modtaget en sådan, men ikke er registreret med en afgørelse i Kriminalregisteret. De sidstnævnte er dem, som udelukkende har fået mindre bøder for særlovsovertrædelser, udelukkende har været mistænkt for kriminalitet, da de var under den kriminelle lavalder, og/eller udelukkende er sigtet for kriminalitet i 2014, hvor afgørelsen ikke er truffet inden udgangen af året.

Det samme gælder for godt en fjerdedel af de alvorligt kriminelle og hver tiende af de mest kriminelle. For både de småkriminelle og de alvorligt kriminelle har omkring fire ud af ti har modtaget en enkelt afgørelse mod en femtedel af de mest kriminelle. Blot tre pct. af de småkriminelle har modtaget tre eller flere afgørelser, mens det drejer sig om 15 pct. af de alvorligt kriminelle. Blandt de mest kriminelle er andelen på 55 pct.

Figur 5.1.1. Unge fra årgang 1996 registreret for kriminalitet fordelt efter kriminalitetskategori og antal strafferetlige afgørelser.

En strafferetlig afgørelse kan angå sigtelser for et enkelt eller flere kriminelle forhold. Blandt de unge, der har modtaget fældende afgørelser i perioden 2011-2014, er der for de småkriminelles vedkommende i gennemsnit tale om 1,7 forhold, for de alvorligt kriminelle 2,7 forhold, mens de mest kriminelle i gennemsnit har modtaget fældende afgørelser for 7,7 forhold i perioden.

Den afgrænsning, der på baggrund af mistanker og sigtelser er lavet af grupperne småkriminelle, alvorligt kriminelle og mest kriminelle unge, ser således ud at være i stand til også at differentiere ganske godt mellem de unge i forhold til antallet af strafferetlige afgørelser. Sammenlignet med de øvrige to kategorier er de mest kriminelle således både idømt flere fældende strafferetlige afgørelser og har flere forhold per sanktion. De småkriminelle befinder sig klart i den anden ende af skalaen.

5.2. Afgørelsens art

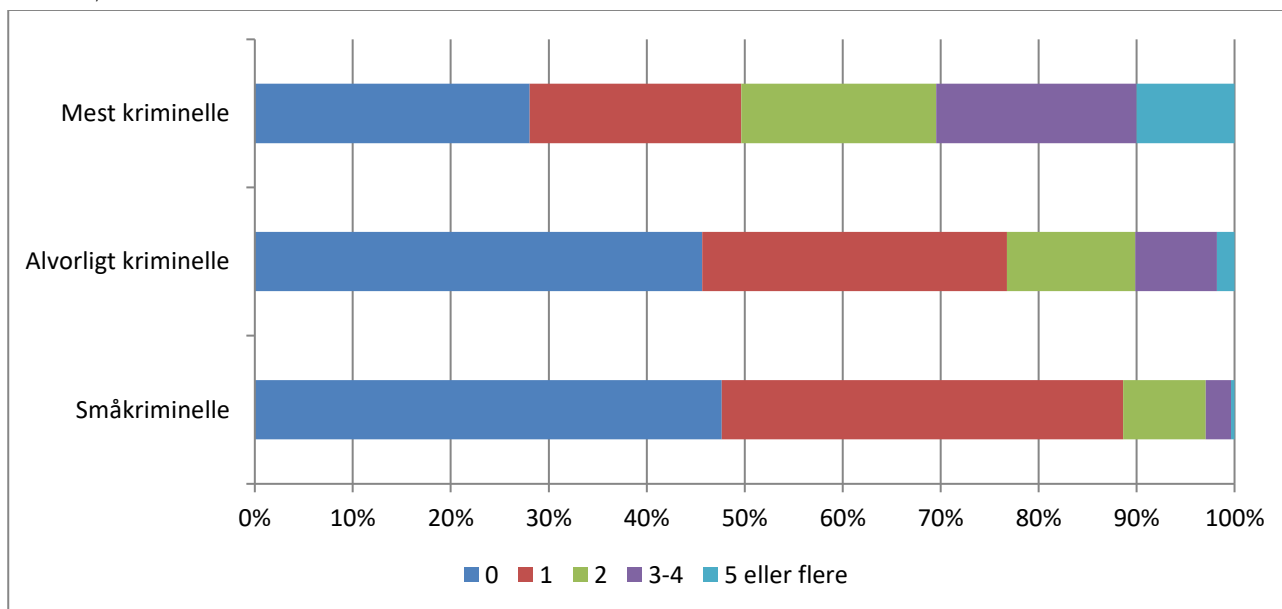
Tabel 5.2.1 viser afgørelsens art for de strafferetlige afgørelser, som årgang 1996 er idømt i perioden 2011 til 2014. Som det fremgår, er bøder den hyppigste form for strafferetlig afgørelse i alle tre kategorier af unge. Som ventet, er det primært de mest kriminelle unge, der er idømt ubetingede domme og ungdomssanktioner. Set ud fra antallet af ubetingede domme og ungdomssanktioner, er det mere end ni ud af ti, der idømmes de mest kriminelle unge.

Tabel 5.2.1. Strafferetlige afgørelser idømt unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og afgørelsens art.

	Småkriminelle	Alvorligt kriminelle	Mest kriminelle
Ubetinget dom	0 %	1 %	9 %
Ungdomssanktion	0 %	0 %	3 %
Foranstaltningsdom	0 %	1 %	1 %
Betinget dom	1 %	25 %	24 %
Bøde	98 %	69 %	57 %
Tiltalefrafald m.v.	1 %	5 %	6 %
I alt	100 %	100 %	100 %

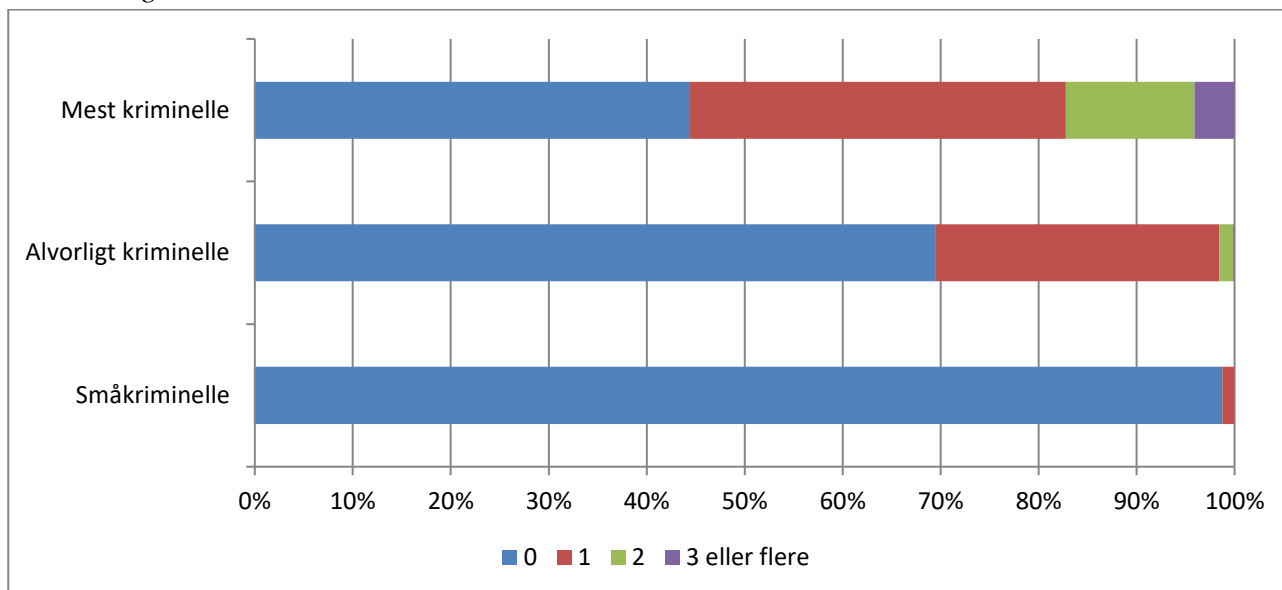
Af figur 5.2.1 fremgår antallet af bødef afgørelser for de unge i de tre kriminalitetskategorier. Over halvdelen af de unge i alle tre kategorier er registreret i Kriminalregisteret for en eller flere bøder. For de småkriminelle og de alvorligt kriminelle unge drejer det sig typisk om en enkelt bøde. Blandt de mest kriminelle er andelen, der er idømt henholdsvis en, to og tre-fire bøder omtrent lige store – nemlig cirka 20 pct., mens ti pct. er idømt fem eller flere bøder.

Figur 5.2.1. Unge fra årgang 1996 registreret for kriminalitet fordelt efter kriminalitetskategori og antal bøder.

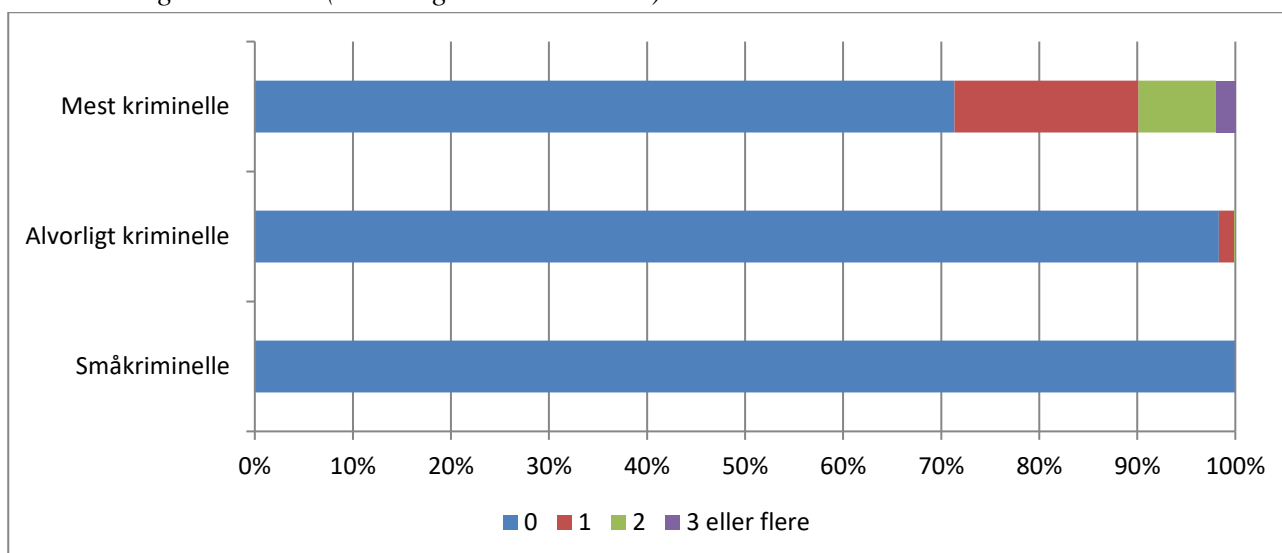
Af figur 5.2.2 fremgår, at det kun er ganske få af de småkriminelle, der er idømt en betinget dom, og de, der er, er udelukkende idømt en enkelt. Blandt de alvorligt kriminelle er 29 pct. idømt en betinget dom, mens én pct. er idømt to eller flere domme. Blandt de mest kriminelle er 38 pct. idømt én betinget dom, mens 13 pct. er idømt to og fire pct. tre eller flere domme.

Figur 5.2.2. Unge fra årgang 1996 registreret for kriminalitet fordelt efter kriminalitetskategori og antal betingede domme.

Af figur 5.2.3 fremgår, hvor store andele af de unge i de tre kriminalitetskategorier der er idømt én eller flere ubetingede domme. Blandt de småkriminelle er der kun enkelte, der er idømt en ubetinget dom,¹² mens der blandt de alvorligt kriminelle er to pct., der er idømt højst to ubetingede domme. Blandt de mest kriminelle er knap 20 pct. idømt én ubetinget dom, mens otte pct. er idømt to, og to pct. er idømt tre eller flere ubetingede domme.

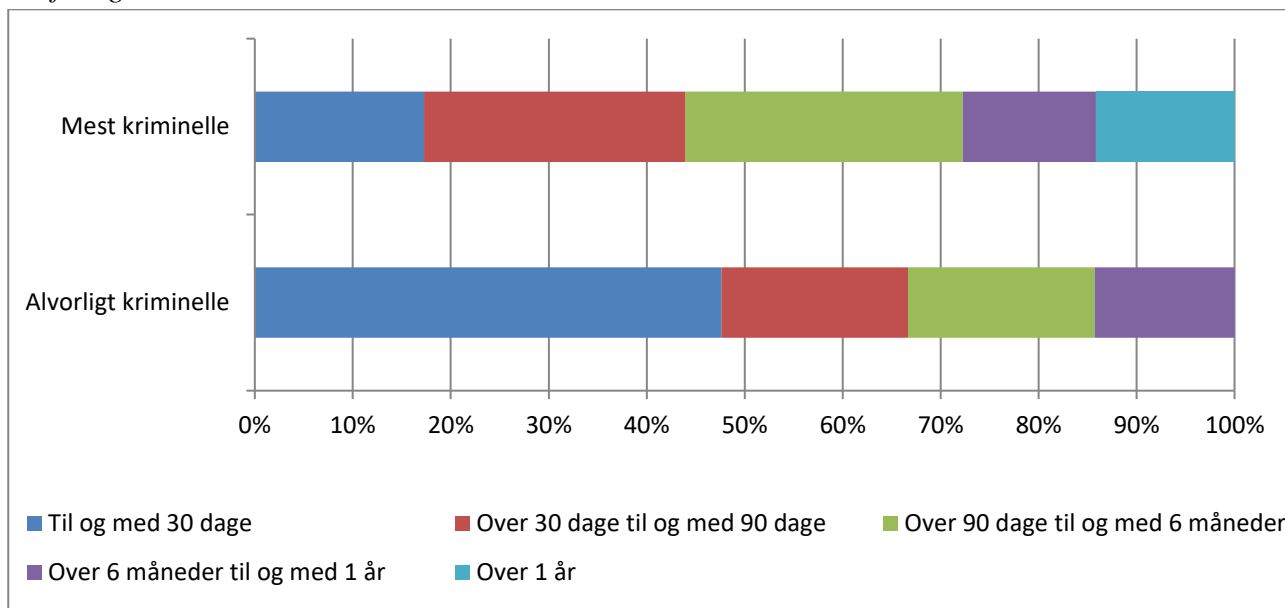
Figur 5.2.3. Unge fra årgang 1996 registreret for kriminalitet fordelt efter kriminalitetskategori og antal ubetingede domme (inkl. ungdomssanktioner).

¹² Af de mere end 7.500 unge i denne kategori er det tre personer, der er idømt en ubetinget afgørelse, og det er i alle tilfælde efter, at de er fyldt 18 år. Gerningstidspunktet for kriminaliteten har ligget efter den alder (10-17 år), hvorudfra kriminalitetskategorierne er afgrænset, hvilket kan forklare, hvorfor de er kategoriseret som småkriminelle, samtidig med at de har begået så alvorlig kriminalitet, at det har ført til en ubetinget dom. Som nævnt, drejer det sig dog alene om tre domme.

Det er også de mest kriminelle unge, der er idømt de længste straffe, jf. figur 5.2.4.¹³ Mens knap halvdelen af de ubetingede domme, som de alvorligt kriminelle er idømt, er udmålt til maksimalt 30 dage, gælder dette for mindre end hver femte af de ubetingede domme idømt de mest kriminelle. Cirka hver syvende af de ubetingede domme, de er idømt, har en strafflængde på mere end ét år. I gennemsnit er længden af deres ubetingede domme på ni måneder, mens den for de alvorligt kriminelle er på knap tre måneder.

Figur 5.2.4. Ubetingede domme idømt unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og strafflængde.¹⁴

5.3. Kriminalitetens art

Som det fremgår af det ovenstående, er der også betydelige forskelle mellem de tre grupper af ungdomskriminelle, når der tages udgangspunkt i fældende strafferetlige afgørelser i stedet for mistanker/sigtelser. I det følgende belyses fordelingen af kriminalitetens art på baggrund af de fældende strafferetlige afgørelser, idet det også vil kunne vise, om der er forskel set i forhold til fordelingen af kriminalitetens art baseret på mistanker/sigtelser, jf. de tidligere opgørelser i afsnit 4.2.

Af figur 5.3.1 fremgår kriminalitetens art for hovedforholdet i de tilfælde, hvor den unge har modtaget en strafferetlig afgørelse. Både blandt de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle vedrører knap hver femte af afgørelserne vold. Andelene, som angår særlovsovertrædelser og ejendomsforbrydelser, er omtrent lige store – i begge grupper drejer det sig om cirka 40 pct. I gruppen af småkriminelle er fordelingen noget anderledes. Godt to tredjedele af deres afgørelser vedrører særlovsovertrædelser, mens knap en tredjedel angår ejendomsforbrydelser. Det bemærkes, at det, som tidli-

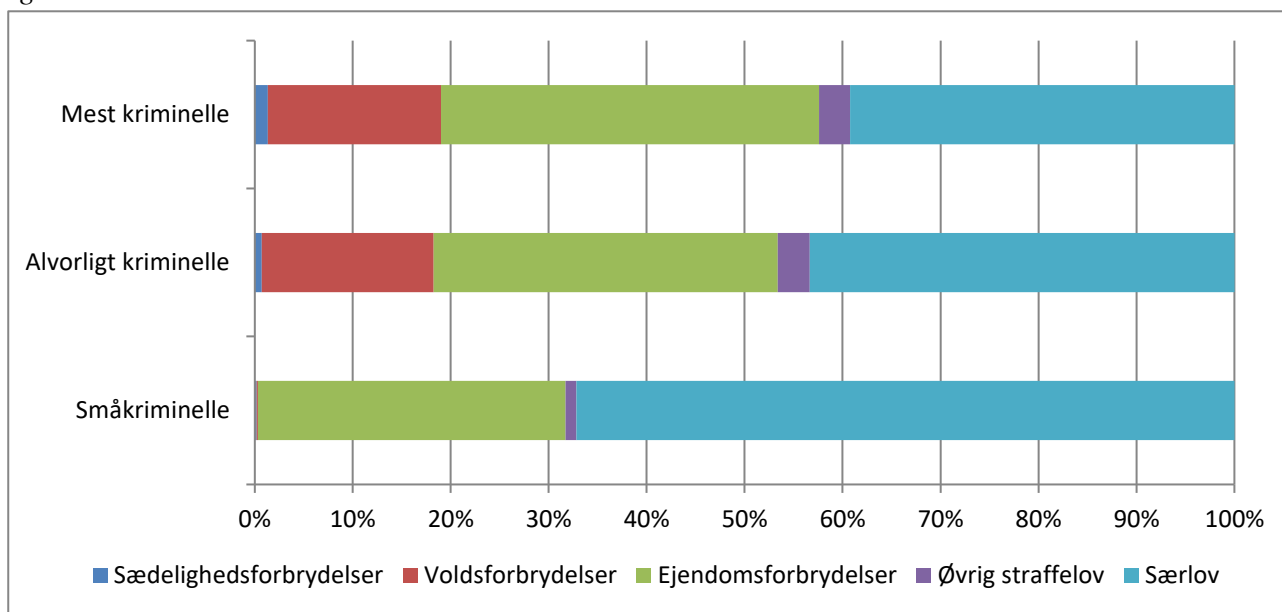
¹³ De småkriminelle indgår ikke i figuren, idet kun ganske få fra denne kategori er idømt ubetingede domme.

¹⁴ I 10 pct. af dommene er straffens længde ikke oplyst.

gere nævnt, ikke er alle bøder for særlovsovertrædelser, der registreres i Kriminalregisteret. Det betyder, at andelen af særlovsovertrædelser reelt er større end det, der fremgår af figur 5.3.1. Samlet set afviger denne fordeling af kriminalitetens art ikke markant fra fordelingen baseret på mistanker og sigtelser, jf. afsnit 4.2.

Figur 5.3.1. Strafferetlige afgørelser idømt unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og kriminalitetens art.

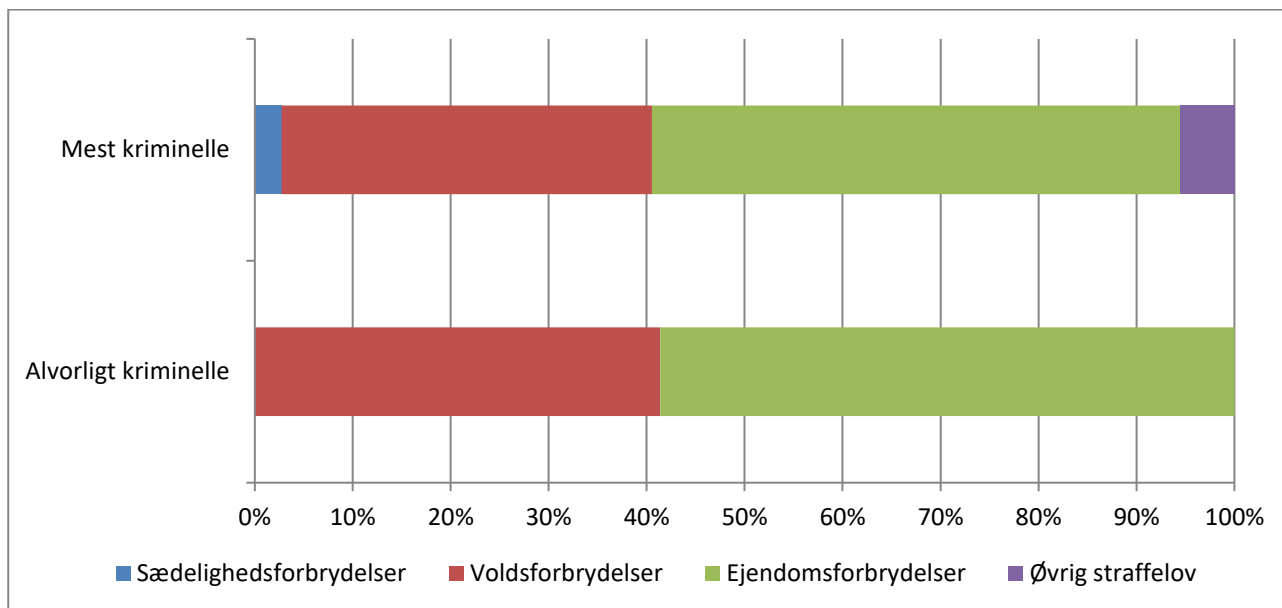
For så vidt angår særlovsovertrædelserne, gælder for alle grupper, at overtrædelserne primært angår færdselsloven og dernæst lov om euforiserende stoffer.

Ejendomsforbrydelserne angår for de småkriminelles vedkommende hovedsageligt butikstyverier (knap to tredjedele af ejendomsforbrydelserne). Den resterende del vedrører primært hærværk, brugstyverier og andre tyverier. Også blandt de alvorligt kriminelle er butikstyveri den hyppigst forekommende form for ejendomsforbrydelse, idet de dog alene udgør en fjerdedel af ejendomsforbrydelserne. Brugstyverier, bedrageri m.v. og indbrud forekommer også hyppigt. De mest kriminelles ejendomsforbrydelser består primært af indbrud, butikstyveri, brugstyveri, andre tyverier og røveri.

Blandt de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle udgør simpel vold den største andel af voldsforbrydelserne, henholdsvis 74 pct. og 51 pct. Dernæst følger vold mod offentlig myndighed.

Af figur 5.3.2 fremgår kriminalitetens art for hovedforholdet i de domme, der er resulteret i en ubetinget frihedsstraf. Der er tale om de mest alvorlige former for kriminalitet, hvilket afspejler sig i, at der er en anden fordeling af kriminalitetens art end den, der er vist ovenfor. Ejendomsforbrydelser ligger bag godt halvdelen af dommene for begge grupper, og røveri er den form, der forekommer hyppigst. Voldsforbrydelser udgør omkring 40 pct. af sagerne, heraf først og fremmest simpel vold.

Figur 5.3.2. Ubetingede domme idømt unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og kriminalitetens art.

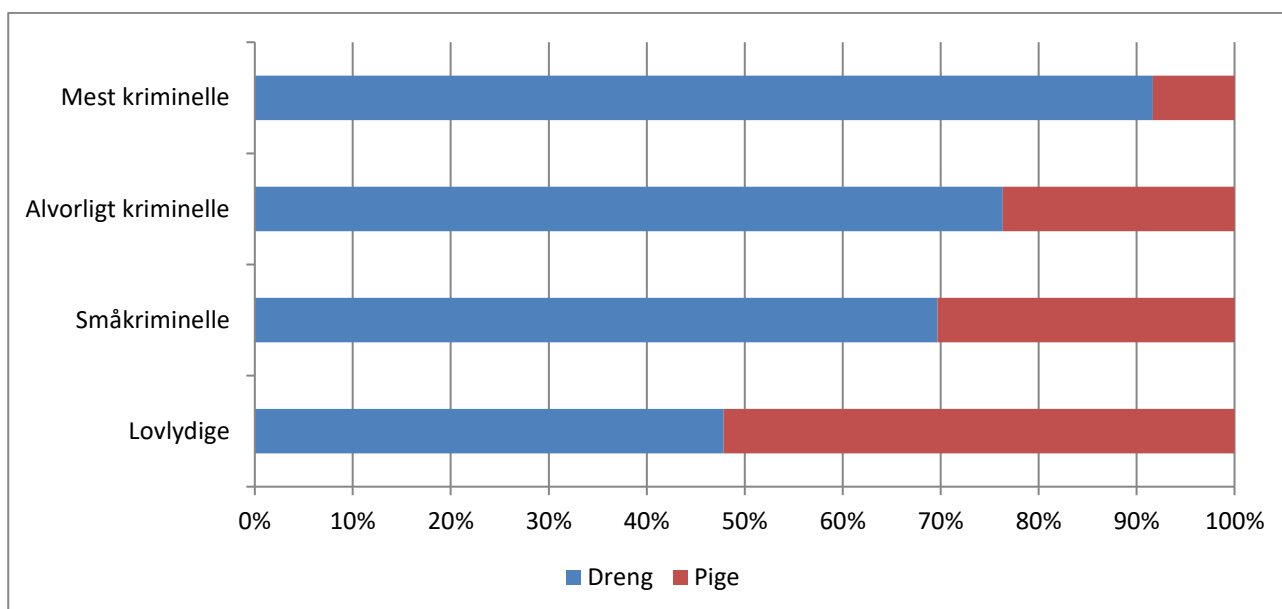

6. ÅRGANG 1996. KARAKTERISTIK AF DE UNGE

6.1. Køn

Figur 6.1.1 viser kønsfordelingen blandt de unge. Mens kønsfordelingen blandt de lovlydige, der som nævnt udgør langt størstedelen af årgang 1996, er nogenlunde ligelig, ses en overvægt af drenge blandt de unge, der er registreret for kriminalitet. Drenge udgør næsten tre fjerdedele af de unge med en mistanke/sigtelse. Andelen er dog ikke ens i de tre grupper af kriminelle. I gruppen af småkriminelle udgør drengene syv ud af ti, mens det drejer sig om knap otte ud af ti blandt de alvorligt kriminelle og mere end ni ud af ti af de mest kriminelle unge.

Figur 6.1.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og køn

Ikke alene er andelen af drenge større end andelen af piger blandt de unge, der har begået kriminalitet, men drengene begår også mere kriminalitet end pigerne, hvilket bevirker, at fordelingen bliver endnu mere skæv, når antallet af mistanker/sigtelser opgøres efter køn, se tabel 6.1.1.

Tabel 6.1.1. Mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og køn samt det gennemsnitlige antal mistanker/sigtelser for hhv. drenge og piger.

	Andel mistanker/ sigtelser der angår piger	Andel mistanker/ sigtelser der angår drenge	Piger. Antal mistanker/ sigtelser (gns)	Drenge. Antal mistanker/ sigtelser (gns)
Småkriminelle	28 %	73 %	1,6	1,8
Alvorligt kriminelle	17 %	83 %	2,6	3,9
Mest kriminelle	5 %	95 %	7,7	13,9
I alt	18 %	82 %	1,8	3,2

Tilsvarende analyser er lavet med udgangspunkt i strafferetlige afgørelser, og de viser ligeledes en uens kønsfordeling; cirka fire ud af fem fældende strafferetlige afgørelser angår drenge, og for alene ubetingede domme er andelen mere end ni ud af ti.

Pigernes kriminalitet, som altså samlet set udgør en væsentlig mindre andel end drengenes, fordeler sig også anderledes end drengenes med hensyn til kriminalitetens art. Tabel 6.1.2 – som opgør, hvor stor en del af de forskellige typer af kriminalitet, der er begået af henholdsvis drenge og piger fra de tre kriminalitetskategorier – viser, at uanset typen af kriminalitet så er det for alle kriminalitetsgrupper drengene, der står for den største andel.

Tabel 6.1.2. Mistanker/sigtelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og køn samt kriminalitetens art.

	Småkriminelle		Alvorligt kriminelle		Mest kriminelle		I alt*	Andel
	Pige	Dreng	Pige	Dreng	Pige	Dreng		
Seksuelforbrydelser	0 %	4 %	1 %	30 %	2 %	62 %	100 % n=253	1 %
Voldsforbrydelser	0 %	0 %	10 %	28 %	7 %	55 %	100 % n=2.331	8 %
Ejendomsforbrydelser	17 %	20 %	5 %	19 %	2 %	37 %	100 % N=11.696	40 %
Øvrig straffelov	9 %	17 %	8 %	17 %	3 %	46 %	100 % n=531	2 %
Særlovsovertrædelser	11 %	51 %	1 %	15 %	1 %	22 %	100 % n=14.270	49 %

*Ved 5 mistanker/sigtelser er der ikke oplysning om køn

En mere detaljeret opgørelse af fordelingen af henholdsvis piger og drenges kriminalitet ses af tabel 6.1.3, som alene angår gruppen af mest kriminelle. I denne tabel er fordelingen vendt om, således at den viser, hvor stor en del af henholdsvis piger og drenges kriminalitet der vedrører de forskellige typer af kriminalitet. En større andel af drengenes end pigernes kriminalitet vedrører særlovsovertrædelser. For begge køn gælder, at overtrædelser af særlovgivning oftest angår færdselsloven. Også brugstyverier, indbrud i beboelse, forretning m.v. samt røverier udgør en større andel af drengenes kriminalitet end af pigernes. Modsat vedrører en større andel af pigernes kriminalitet butikstyverier, trusler og vold (simpel vold).

Tabel 6.1.3. Mistanker/sigtelser vedrørende kategorien mest kriminelle fordelt efter køn og kriminalitetens art.

	Pige		Dreng	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Seksuelbrydelser	6	1 %	157	2 %
Voldsforbrydelser	155	34 %	1.289	14 %
Manddrab inkl. forsøg	0	0 %	22	0 %
Simpel vold	87	19 %	519	6 %
Alvorligere vold*	10	2 %	149	2 %
Trusler	31	7 %	264	3 %
Vold o.l. mod off. myndighed	22	5 %	274	3 %
Vold i øvrigt	5	1 %	61	1 %
Ejendomsforbrydelser	207	45 %	4.367	48 %
Indbrud (beboelse m.v.)	23	5 %	826	9 %
Indbrud (ubeboet)	4	1 %	199	2 %
Butikstyveri	58	13 %	353	4 %
Andre tyverier	42	9 %	692	8 %
Brugstyveri	15	3 %	718	8 %
Brandstiftelse	6	1 %	160	2 %
Røveri	19	4 %	606	7 %
Hærværk	20	4 %	482	5 %
Hæleri	5	1 %	50	1 %
Andre ejendomsforbrydelser	15	3 %	281	3 %
Øvrig straffelov	15	3 %	243	3 %
Særlovsovertrædelser	74	16 %	3.084	34 %
Færdselslov	37	8 %	1.853	20 %
Lov om euforiserende stoffer	16	4 %	462	5 %
Våbenlov	13	3 %	344	4 %
Øvrig særlov	8	2 %	425	5 %
I alt	457	100 %	9140	100 %

*Inkl. særlig alvorlig vold (1 tilfælde)

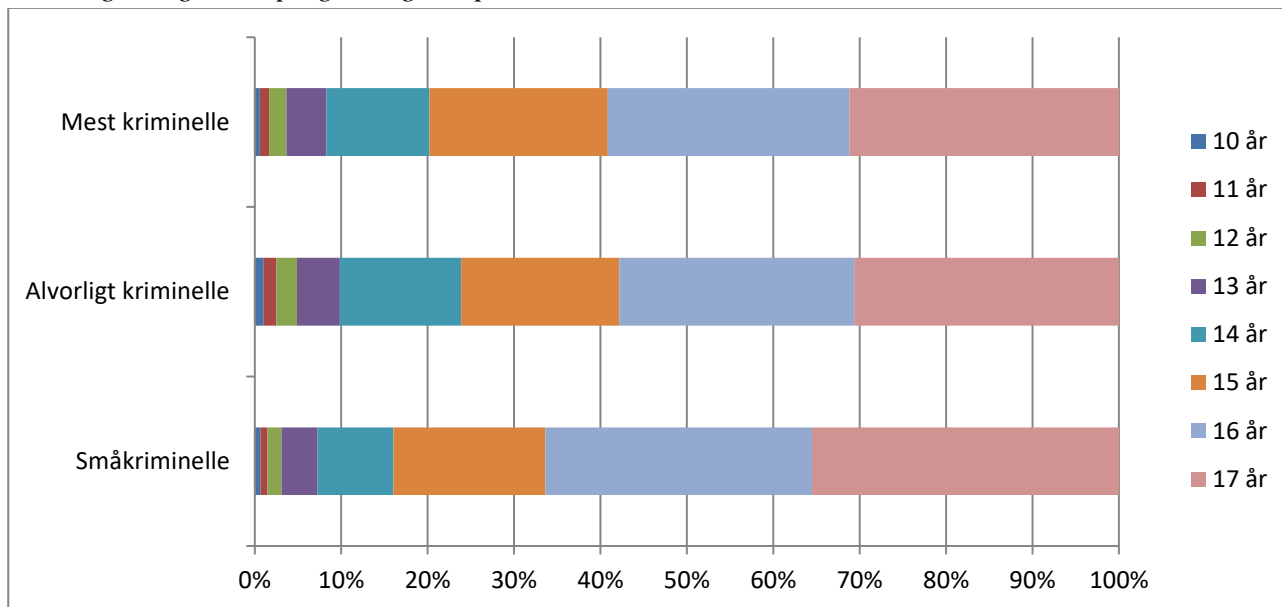
6.2. Alder

Det er kendt viden, at kriminaliteten topper i ungdomsårene. I 10-årsalderen er det relativt få, der er registreret med en mistanke/sigtelse, hvorefter dette antal stiger frem til 19-årsalderen for herefter at mindske igen¹⁵ (Justitsministeriets Forskningskontor 2016).

¹⁵ Dette toppunkt for antal mistænkte/sigtede har flyttet sig: I 2006 var det 16-årige, som der var flest mistænkte/sigtede af, i 2009 var toppunktet rykket til 18-årige og i 2012 og 2015 til de 19-årige.

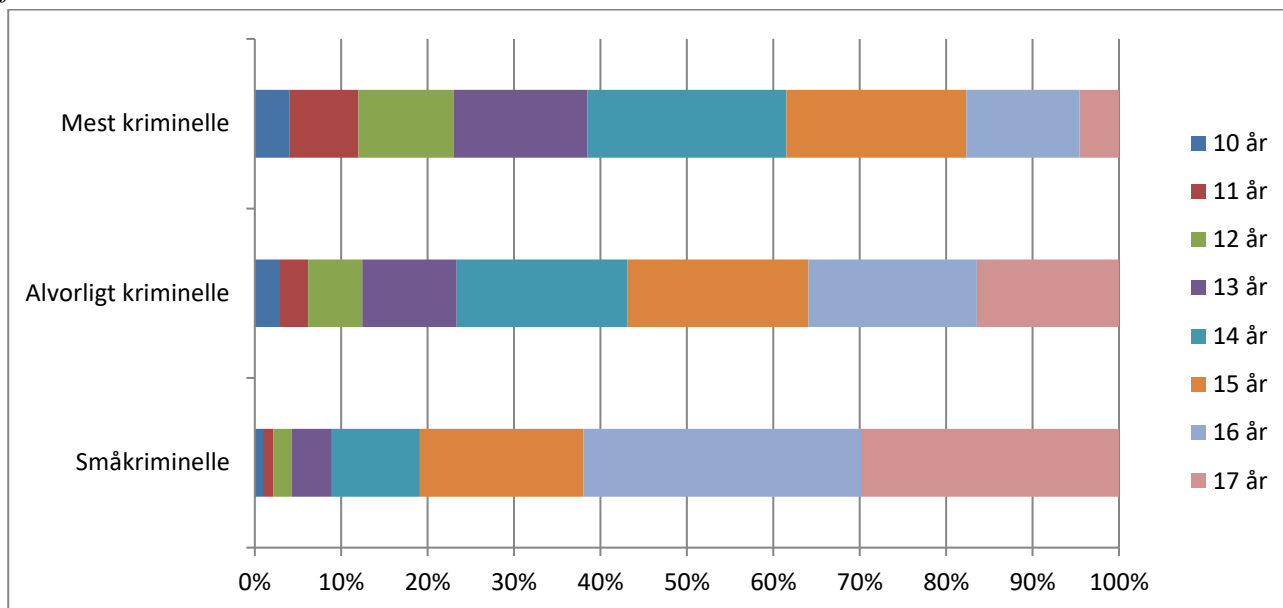
Et tilsvarende billede ses i denne undersøgelse. For alle tre kategorier gælder, at størstedelen – mellem cirka 75 pct. og 85 pct. – af den kriminalitet, de 10-17-årige er mistænkt eller sigtet for, er begået, da de var 15-17 år, jf. figur 6.2.1. Gruppen af mest kriminelle adskiller sig ikke væsentligt fra de øvrige grupper i den henseende.

Figur 6.2.1. Mistanker/sigtelser vedrørende børn og unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og alder på gerningstidspunkt.

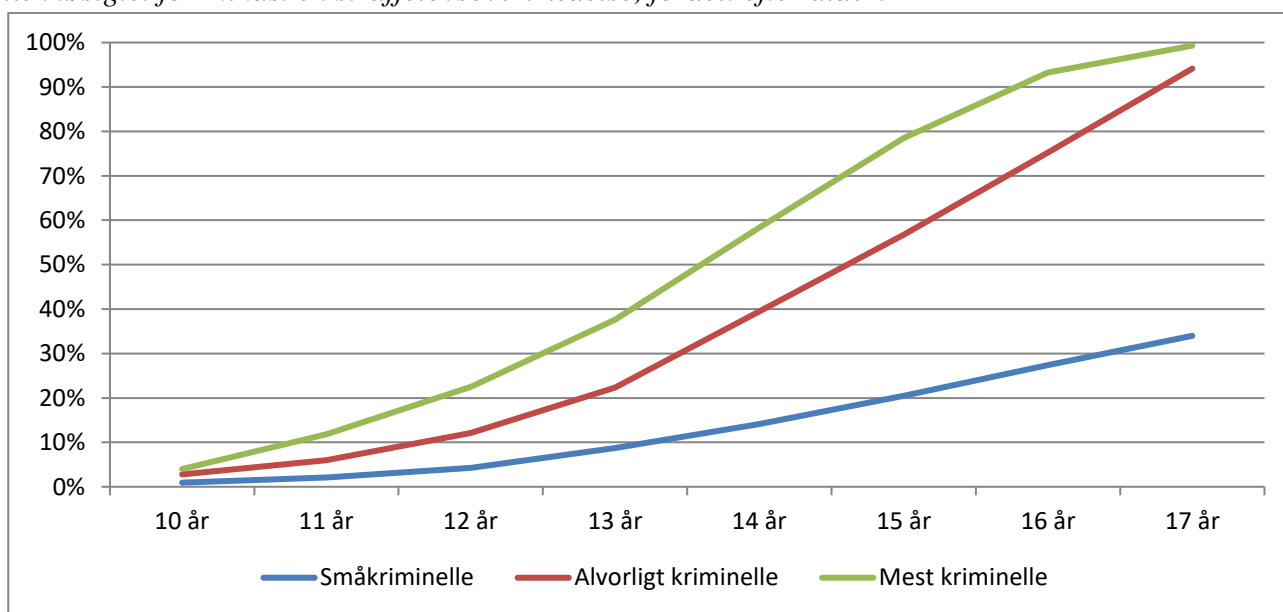
Ses der i stedet på, hvornår personerne i de enkelte grupper debuterede med kriminalitet, bliver billedet et noget andet. Som figur 6.2.2 viser, er det en større andel af de mest kriminelle end af de unge i de øvrige grupper, som debuterer i en tidlig alder. Mere end 60 pct. af de mest kriminelle er således mistænkt for kriminalitet, inden de fylder 15 år, mens tilsvarende gælder for godt 40 pct. af de alvorligt kriminelle og knap 20 pct. af de småkriminelle.

Figur 6.2.2. Børn og unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og alder på tidspunkt for kriminel debut.

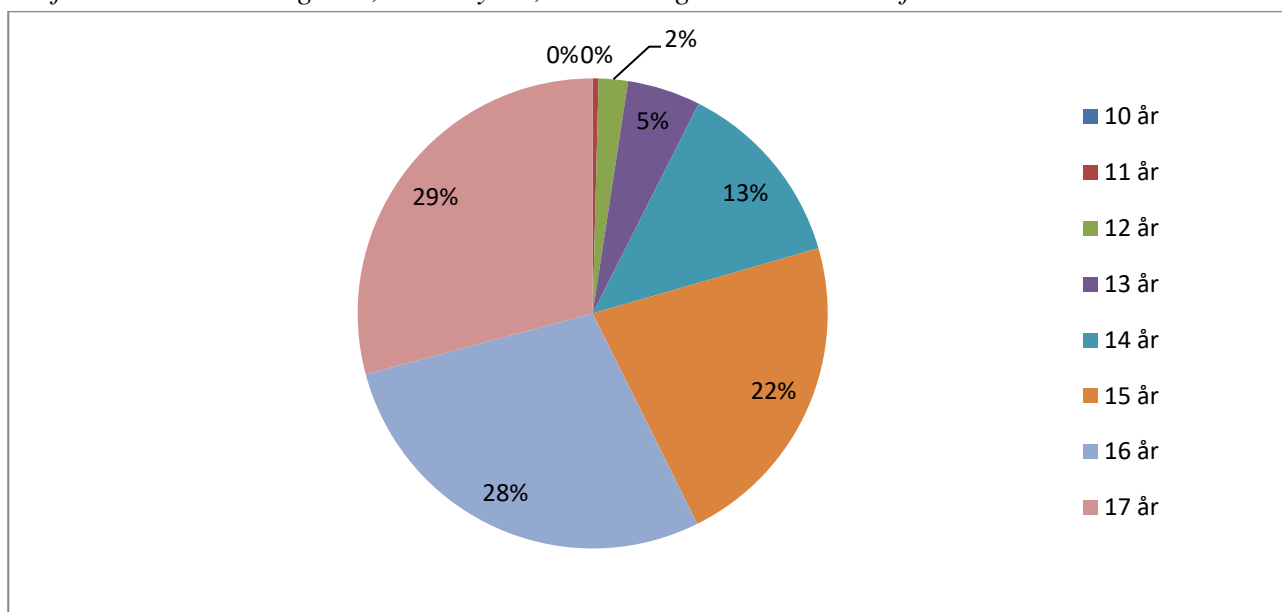
At de mest kriminelle debuterer tidligere end de øvrige, kan også illustreres ved at opgøre andelen inden for hver kriminalitetskategori med mindst en mistanke/sigtelse fordelt efter alder, se figur 6.2.3. I denne opgørelse er alene straffelovsovertrædelser inkluderet, men det ses – i lighed med ovenfor – at meget få er mistænkt/sigtet for straffelovsovertrædelser i en alder af 10 år, samt at denne andel øger mere og hurtigere for de mest kriminelle end for de øvrige. At andelen er tæt på 100 pct. ved det 17. år for de mest kriminelle, er også forventeligt med tanke på afgrænsningen af gruppen.

Figur 6.2.3. Børn og unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og andel mistænkt/sigtet for mindst en straffelovsovertrædelse, fordelt efter alder.

Figur 6.2.4, som kun angår de mest kriminelle børn og unge, viser, hvilken alder de har på det tidspunkt, hvor de har begået så meget alvorlig kriminalitet, at de betegnes som en del af de mest kriminelle. Som figuren viser, er det meget få, der indgår i kategorien som helt unge, og andelen stiger med alderen.

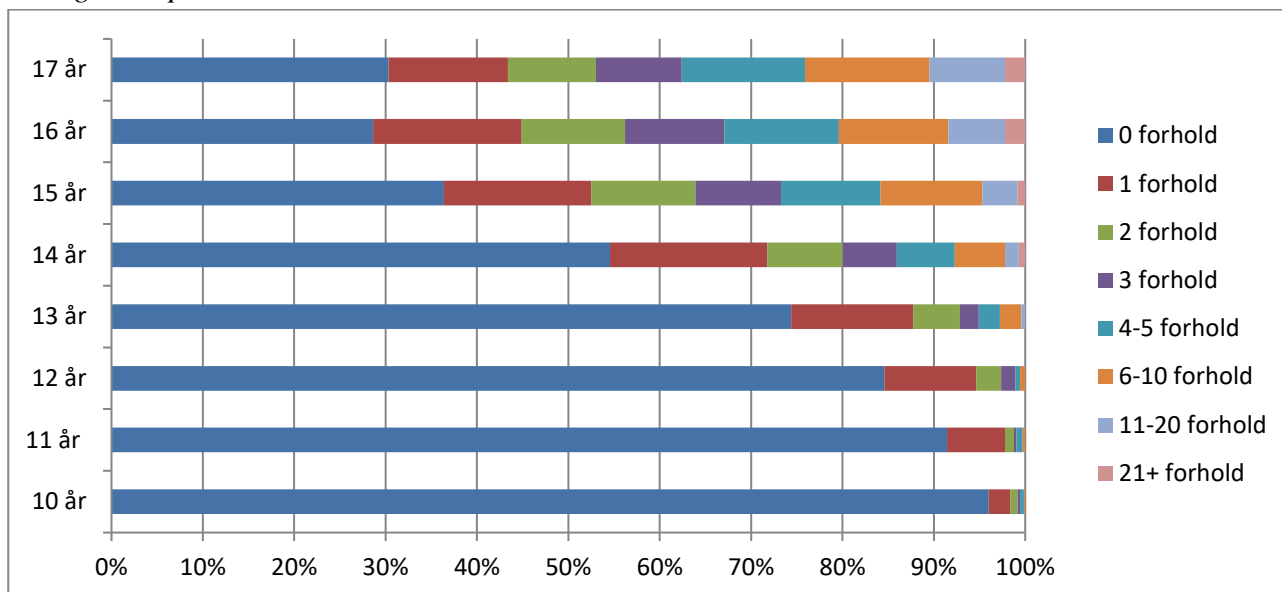
Figur 6.2.4. Kategorien af mest kriminelle børn og unge fra årgang 1996 fordelt efter gerningsalder for den mistanke/sigtelse, der betyder, at de betegnes som en del af de mest kriminelle.

Som ventet afspejler dette sig også i antallet af forhold, som de mest kriminelle er registreret for i forskellige aldre, se figur 6.2.5. Figuren viser ikke akkumulerede andele, men er en opgørelse over antallet af registrerede forhold per alderstrin for de mest kriminelle. Langt størstedelen af de mest kriminelle er ikke registreret for kriminalitet i de yngste år, mens denne andel mindsker, jo ældre de unge bliver. Modsat stiger andelen, som inden for samme alderstrin er mistænkt/sigtet for mere end fem forhold fra 0 pct. blandt de 10-årige til hver femte af de 16-årige og hver fjerde af de 17-årige.

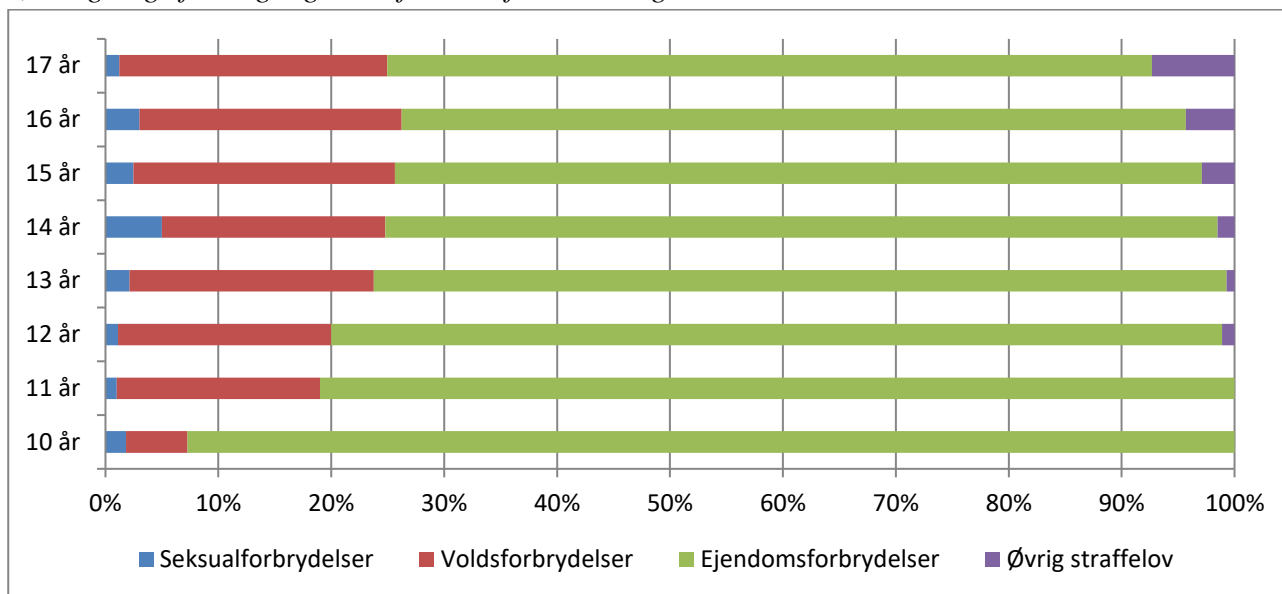
Figur 6.2.5. Kategorien af mest kriminelle børn og unge fra årgang 1996 fordelt efter antal mistanker/sigtelser per alder.

For så vidt angår kriminalitetens art, sker der også ændringer, jo ældre de mest kriminelle bliver, se figur 6.2.6, der angår *fordelingen* af typen af den begåede kriminalitet. Alene straffelovsovertrædelser er inkluderet.¹⁶ I overensstemmelse med det samlede billede udgør seksualforbrydelser og øvrig straffelov på alle alderstrin kun en mindre del af mistanker/sigtelserne. For de mest kriminelle unge fra årgang 1996 øges andelen af voldskriminalitet i takt med, at de unge bliver ældre. Stigningen sker særligt fra 10 til 11 års alderen. Forøgelsen fortsætter i alderen 12-17 år, men meget mindre markant.

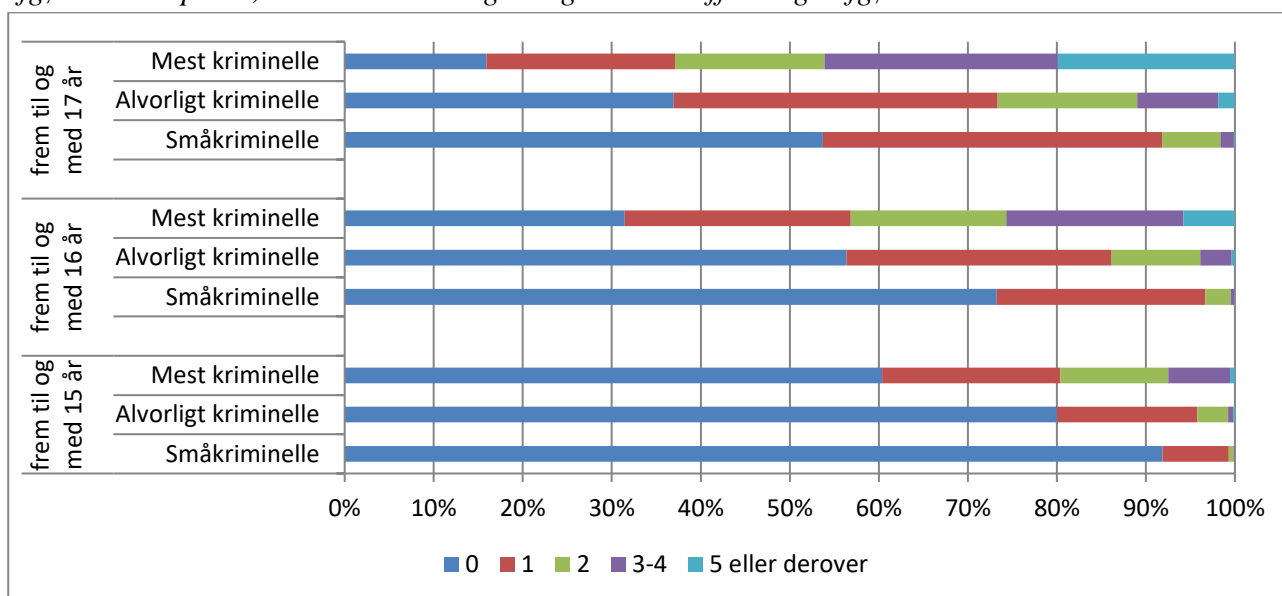
¹⁶ Som tidligere nævnt, vil politiet typisk håndtere sager – som vedrører personer under den kriminelle lavalder, og hvor der samtidig ikke er en anmeldelse fra en borger, såsom de fleste færdselslovsovertrædelser og øvrige særlovsovertrædelser – på anden vis end ved at registrere det pågældende forhold. Dette betyder, at særlovsovertrædelser mindre ofte registreres for personer under den kriminelle lavalder, og fordelingen af denne type af lovovertrædelse opdelt efter alderstrin vil derfor også afspejle politiets registreringspraksis og ikke alene typen af den begåede kriminalitet. Af denne årsag er særlovsovertrædelser ikke inkluderet i figuren vedrørende kriminalitetens art fordelt efter alder.

Figur 6.2.6. Mistanker/sigtelser for straffelovsovertrædelser vedrørende gruppen af mest kriminelle børn og unge fra årgang 1996 fordelt efter alder og kriminalitetens art.

Tages udgangspunkt i strafferetlige afgørelser, viser en kumuleret opgørelse – dvs. andelen med fældende strafferetlige afgørelser frem til et vist alderstrin – at andelen, som modtager en strafferetlig afgørelse, stiger stødt, jo ældre de unge bliver, samt at de mest kriminelle unge i større omfang end de øvrige har modtaget strafferetlige afgørelser, jf. figur 6.2.7. I deres 15. år modtager otte pct. af de småkriminelle en eller flere afgørelser mod 20 pct. af de alvorligt kriminelle og 40 pct. af de mest kriminelle. Inden de fylder 17 år, er disse andele henholdsvis 27, 44 og 69 pct., mens det drejer sig om henholdsvis 46 pct., 63 pct. og 84 pct., der inden de fylder 18 år har modtaget en eller flere afgørelser.

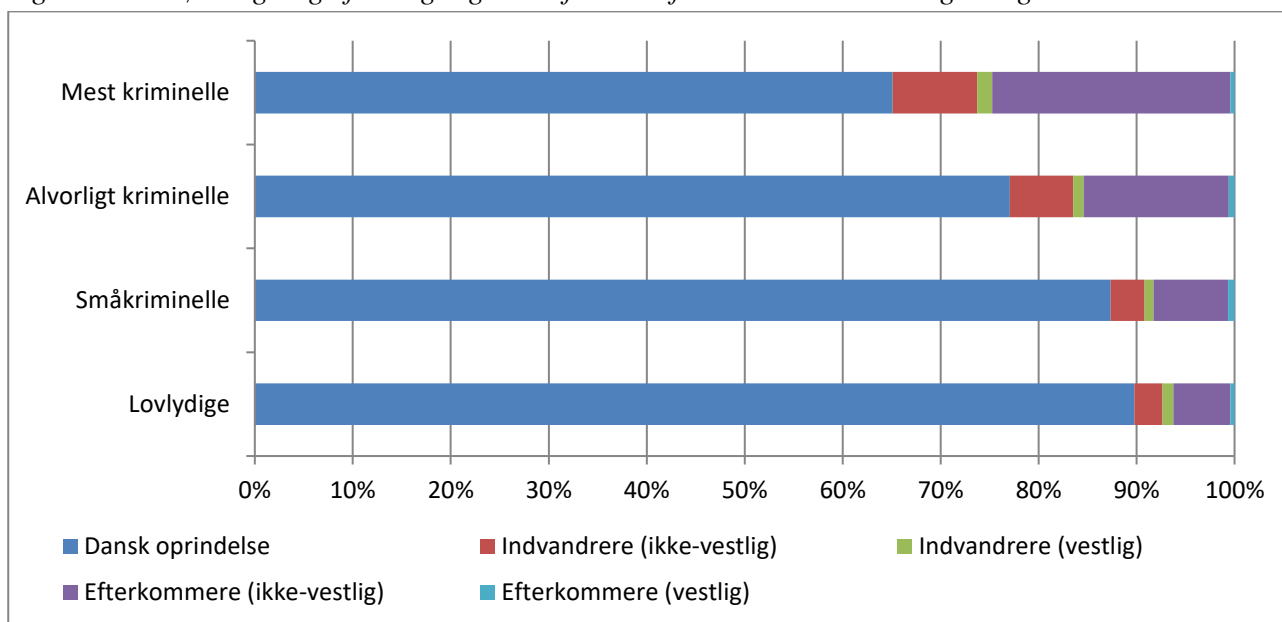
Figur 6.2.7. Unge fra årgang 1996 registreret for kriminalitet fordelt efter alder (kumuleret) på afgørelsestidspunkt, kriminalitetskategori og antal strafferetlige afgørelser.

6.3. Etnisk herkomst

Fordelingen af de unges etniske herkomst fremgår af figur 6.3.1.¹⁷ Som det ses, er der flest unge af dansk oprindelse, dog er andelen af unge af anden etnisk herkomst end dansk større blandt de unge, der er mistænkt/sigtet for kriminalitet, end i resten af årgangen. Særligt i gruppen af mest kriminelle ses en større andel indvandrere (9 pct.) og efterkommere (24 pct.) fra ikke-vestlige lande. Blandt de lovlydige er disse andele henholdsvis 3 pct. og 6 pct. Modsat er andelen med dansk baggrund mindre blandt de mest kriminelle (65 pct.) sammenlignet med de lovlydige (90 pct.). Disse resultater ligger på linje med flere tidligere opgørelser og studier, som har peget på en overrepræsentation af personer med anden etnisk baggrund end dansk blandt personer, der begår kriminalitet (Danmarks Statistik 2015; Jensen et al. 2015).

Figur 6.3.1. Børn og unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og etnisk herkomst

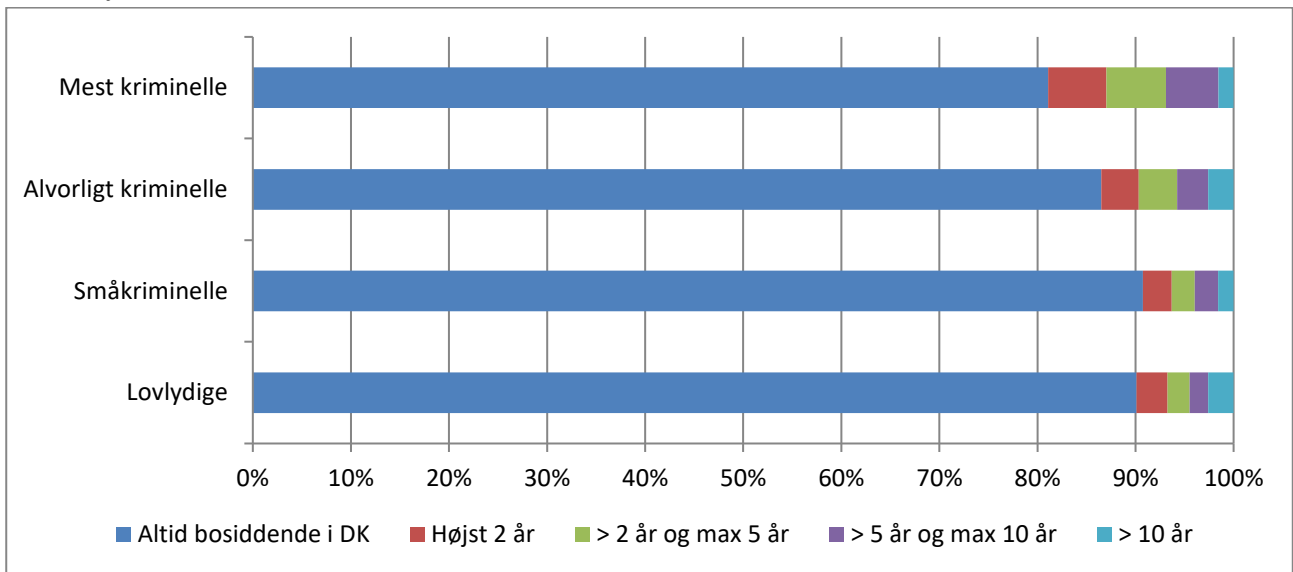
Tilsvarende, omend i mindre grad, ses forskelle mellem de forskellige kriminalitetskategorier, for så vidt angår andelen, der har været bosat uden for Danmark, se figur 6.3.2. Dette dækker både over antal år forinden en evt. indvandring¹⁸ og antal år bosat i udlandet for personer, der er født i Danmark, men som i en periode har haft bopæl i udlandet.¹⁹

¹⁷ Afgrænsningen af etnisk herkomst følger Danmarks Statistiks definition.

¹⁸ Unge fra årgang 1996 med indvandrerbaggrund har i gennemsnit været ni år gamle på indvandringstidspunktet.

¹⁹ Oplysninger om ind- og udvandring angår årene 1996-2014.

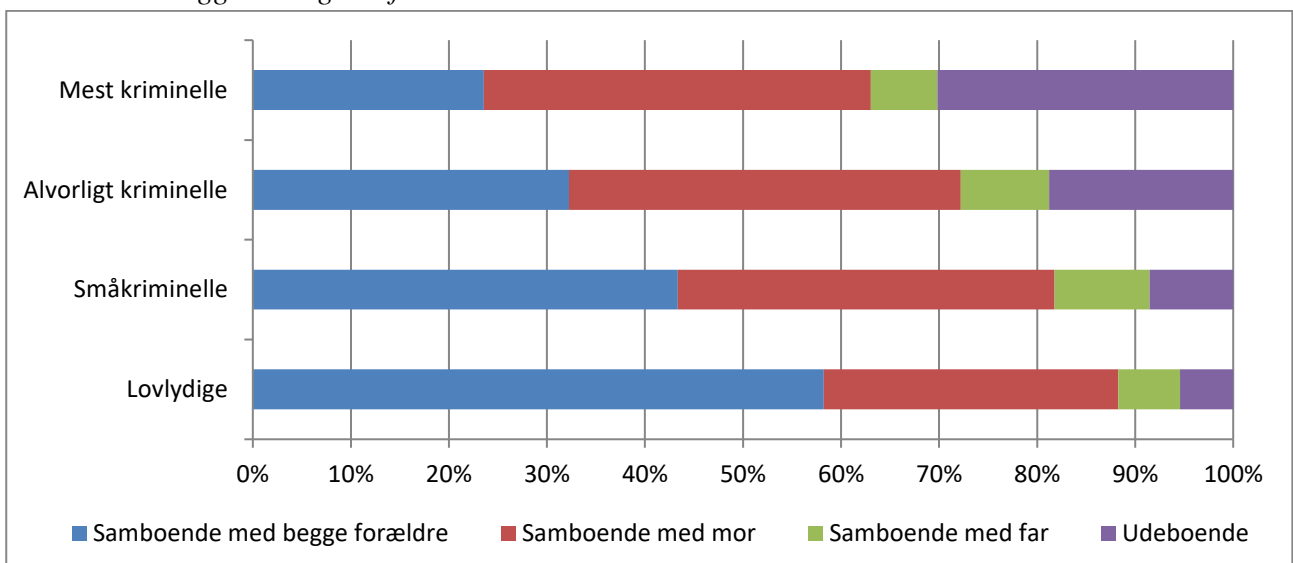
Figur 6.3.2. Børn og unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antal år bosiddende uden for Danmark

6.4. Bopæl og boligsituation

Godt halvdelen af årgang 1996 bor sammen med begge deres forældre.²⁰ Denne andel er dog betydelig mindre for de mest kriminelle unge, hvor der drejer sig om knap en fjerdedel, jf. figur 6.4.1. Desuden ses, at knap en tredjedel af de mest kriminelle ikke bor sammen med nogen af deres forældre på opgørelsestidspunktet. I langt hovedparten af disse tilfælde skyldes det, at den unge er anbragt uden for hjemmet.

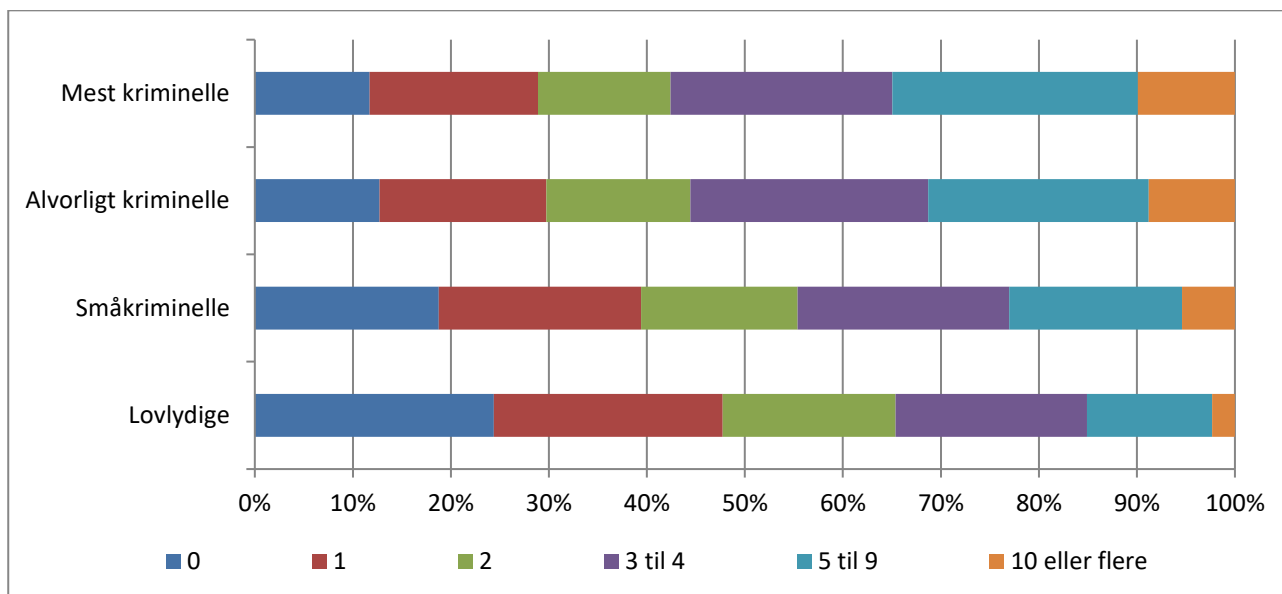
Figur 6.4.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og hvorvidt de bor sammen med en eller begge biologiske forældre.

²⁰ Denne opgørelse omfatter alene biologiske forældre og er baseret på forældrenes og den unges bopælsadresse per 2014.

Af figur 6.4.2 fremgår antallet af flytninger for de unge, der bor sammen med mindst en forælder.²¹ Fordelingen med hensyn til antal flytninger er ret ensartet for de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle unge. Mere end halvdelen af disse unge har flyttet tre eller flere gange, hvilket gælder for noget færre af de øvrige unge. Det kan dog give et lidt skævt billede, at unge, som ikke bor sammen med nogen af deres forældre, ikke er omfattet af figuren, idet det ikke vides, hvor mange flytninger disse har bag sig, og det bør bemærkes, at denne gruppe er overrepræsenteret blandt de mest kriminelle unge.

Figur 6.4.2. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antal flytninger overhovedet.

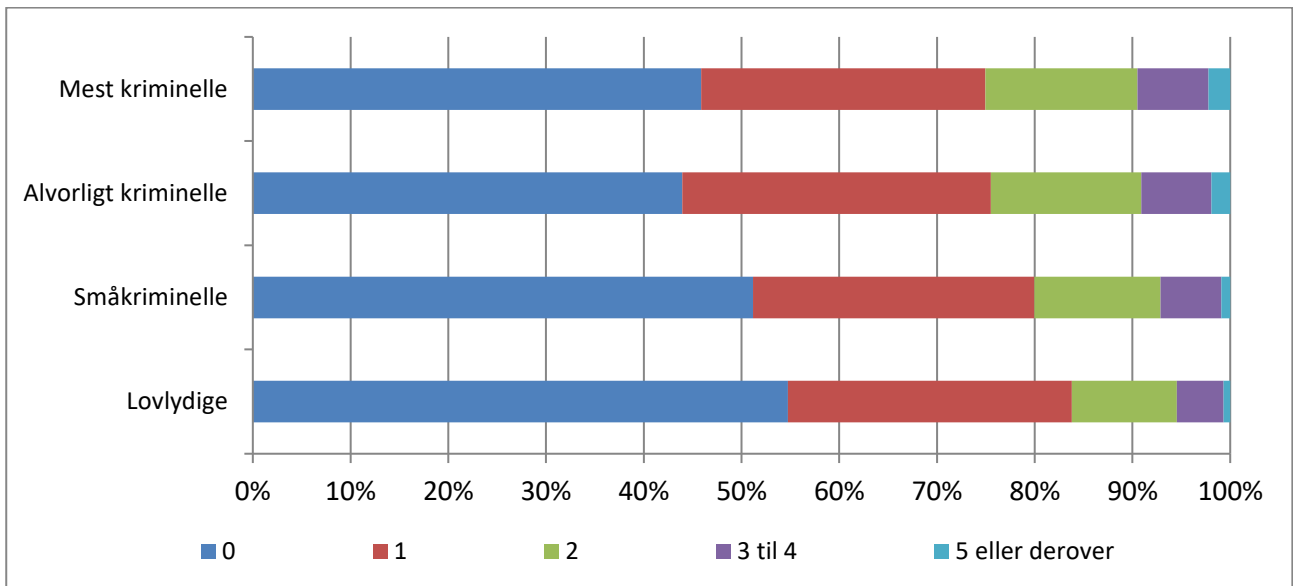

Betragtes antallet af flytninger fra en kommune til en anden, ses tilsvarende tendenser i form af, at de mest kriminelle og de alvorligt kriminelle unge – som har ensartede mønstre – i lidt større omfang har flyttet mellem kommuner sammenlignet med de øvrige unge, jf. figur 6.4.3.²² Også her bør det bemærkes, at unge, der ikke bor sammen med mindst en biologisk forælder, ikke er inkluderet.

²¹ I denne figur indgår alene de unge, der i 2014 boede sammen med en eller begge forældre, idet det er forældrenes flytninger, der her indgår oplysninger om. Figuren er videre baseret på en antagelse om, at den unge hele tiden har boet sammen med den eller de forældre, som de bor hos i 2014, hvor antallet af flytninger siden 1996 er opgjort. Oplysningerne stammer fra registeret BOPA, som er baseret på oplysninger fra CPR-registeret.

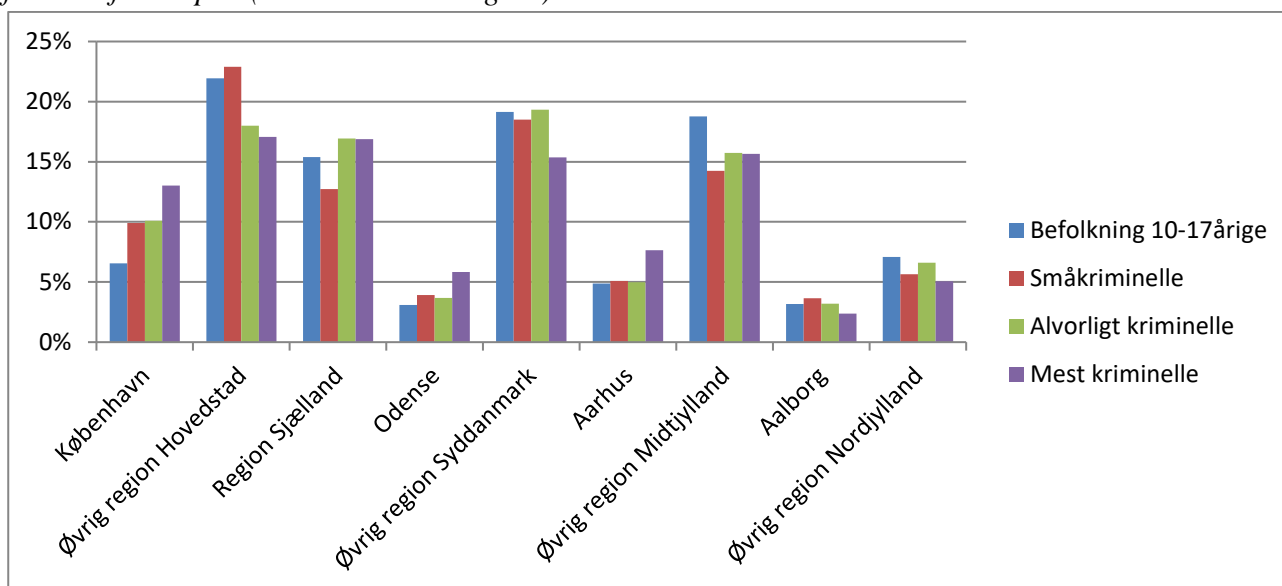
²² Også her indgår alene de unge, der i 2014 boede sammen med en eller begge forældre, idet det er forældrenes flytninger, der her indgår oplysninger om. Figuren er videre baseret på en antagelse om, at den unge hele tiden har boet sammen med den eller de forældre, som de bor hos i 2014, hvor antallet af flytninger siden 1996 er opgjort. Oplysningerne stammer fra registeret BOPA, som er baseret på oplysninger fra CPR-registeret.

Figur 6.4.3. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antal flytninger mellem kommuner.

For så vidt angår bopælsadresse, ses – i lighed med billedet vist i afsnittet om gerningssted, se også afsnit 4.4 – en overrepræsentation af de mest kriminelle unge i de større byer – København, Aarhus og Odense, se figur 6.4.4. Eksempelvis for Københavns vedkommende gælder det, at bopælsadressen for de mest kriminelle unge i 13 pct. af tilfældene ligger i dette område, mens det kun er 7 pct. af alle 10-17-årige, der har bopæl i samme område. Overrepræsentationen er dog lidt mindre udtalt, end tilfældet er ved gerningssted.

Figur 6.4.4. Mistanker/sigtelser for straffelovsovertrædelser vedrørende unge fra årgang 1996 fordelt efter bopæl (kommune eller region)²³ og kriminalitetskategori samt befolkningsgruppe 10-17 år fordelt efter bopæl (kommune eller region).

Med tanke på at kategorien af mest kriminelle unge består af relativt få personer, vil der være en stor del af kommunerne, som kun har få unge i denne gruppe bosiddende.

I undersøgelsen er yderligere et karakteristikum ved de unges boligsituation inkluderet, nemlig hvorvidt de unge bor i særligt udsatte boligområder (SUB-områder). Der er taget udgangspunkt den liste, der udarbejdes af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, og som omfatter almene boligområder med mindst 1.000 beboere. SUB-områderne defineres ud fra fem kriterier, som vedrører indkomstniveau, tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsesinstitution, uddannelsesniveau, andel indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande og antal voksne beboere, der er dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven og/eller lov om euforiserende stoffer.²⁴

Det vides fra anden forskning, at karakterer ved boligområder, såsom beboernes indkomstforhold, tilknytning til arbejdsmarkedet, graden af social kontrol m.v., er af betydning for kriminalitetsrisiko (Jørgensen et al. 2012; Zimmerman & Messner 2012). En dansk undersøgelse viser ligeledes, at såfremt et stort antal personer, der er dømt for kriminalitet, er bosat i nabolaget, øger det risikoen for kriminalitet blandt unge mænd, der er opvokset i samme nabolag – snarere end at det er selve kriminalitetsniveauet i nabolaget, der har betydning herfor (Damm & Dustmann 2014).

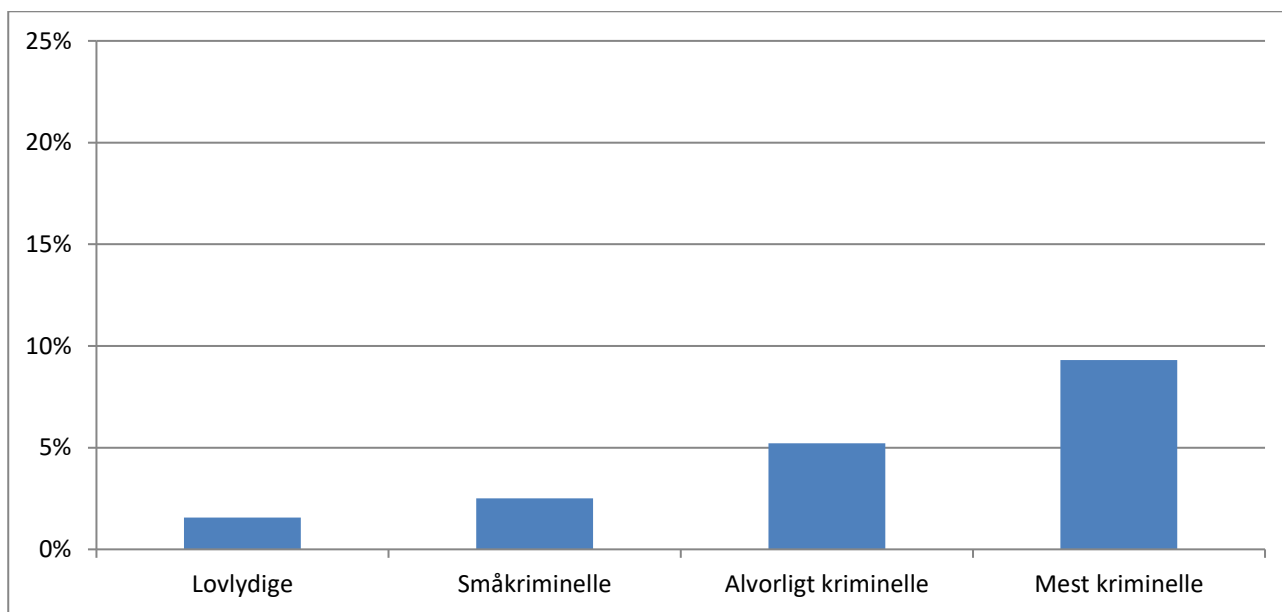
I denne undersøgelse ses, at andelen af unge, der er bosat i et SUB-område, er mindst blandt de lovlige og højst blandt de mest kriminelle, jf. figur 6.4.6. Blandt sidstnævnte er det knap hver tiende,

²³ I cirka 2 pct. af tilfældene mangler oplysningen om de unges bopælskommune. Disse oplysninger stammer fra de data, som Justitsministeriets Forskningskontors årlige rapporter om udviklingen i børne- og ungdomskriminaliteten er baseret på. Da disse rapporter alene angår straffelovsovertrædelser, er samme afgrænsning lavet her. Det skal bemærkes, at bopælskommunen ikke nødvendigvis svarer til handlekommunen.

²⁴ Listen omfatter boligområder, der opfylder mindst tre af de fem kriterier.

der er bosat i et SUB-område. Disse unge er hovedsageligt unge af anden etnisk herkomst. Det bemærkes, at det er de unges bopælsadresse i 2014, der er udgangspunkt for beregningen. Tilfælde, hvor de unges forældre er bosat i et SUB-område, og hvor den unge er opvokset her, men er fraflyttet inden 2014, vil således ikke indgå.

Figur 6.4.6. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og andel der er bosat i et SUB-område i 2014.

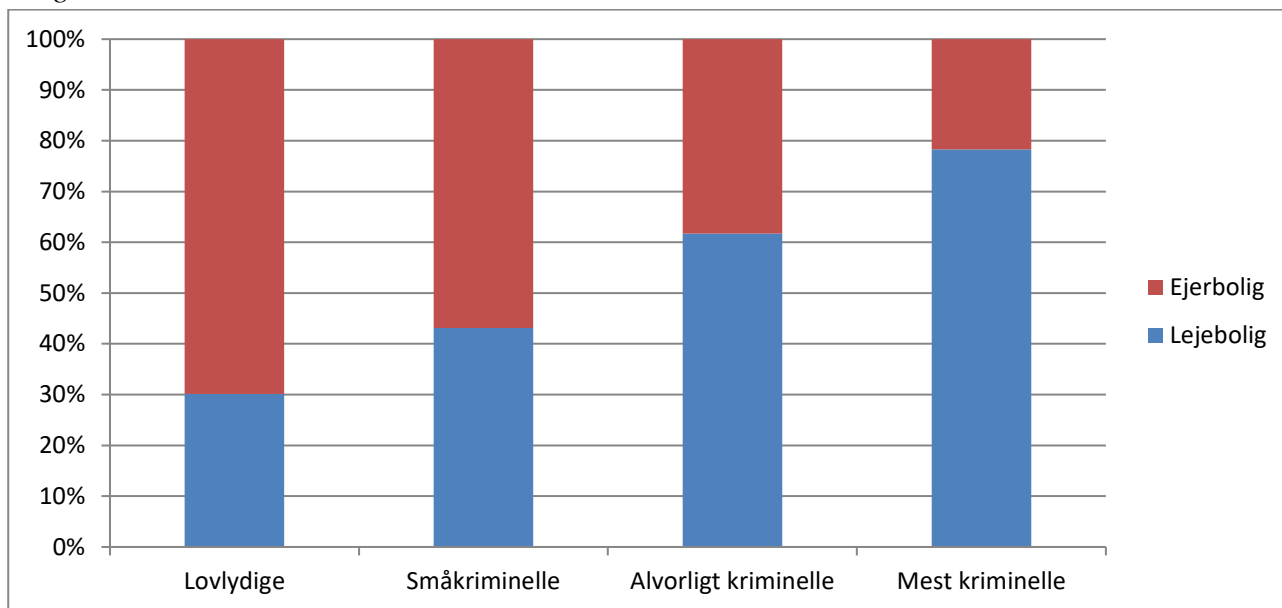

Hvorvidt de unge bor i en ejer- eller lejebolig,²⁵ er illustreret i figur 6.4.7. Mens andelen, der bor i en ejerbolig, udgør 70 pct. blandt de lovlydige unge, gælder dette blot godt hver femte i gruppen af mest kriminelle.

²⁵ Dette er afgrænset ud fra, om den unges bopæl er registreret som værende beboet af en ejer (typisk forældre) eller som en udlejningsbopæl. Oplysninger om udlejningsforhold stammer fra registeret Boligtællingen.

Figur 6.4.7. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og andel med ejer- eller lejebolig.

6.5. Skole- og uddannelsesforhold²⁶

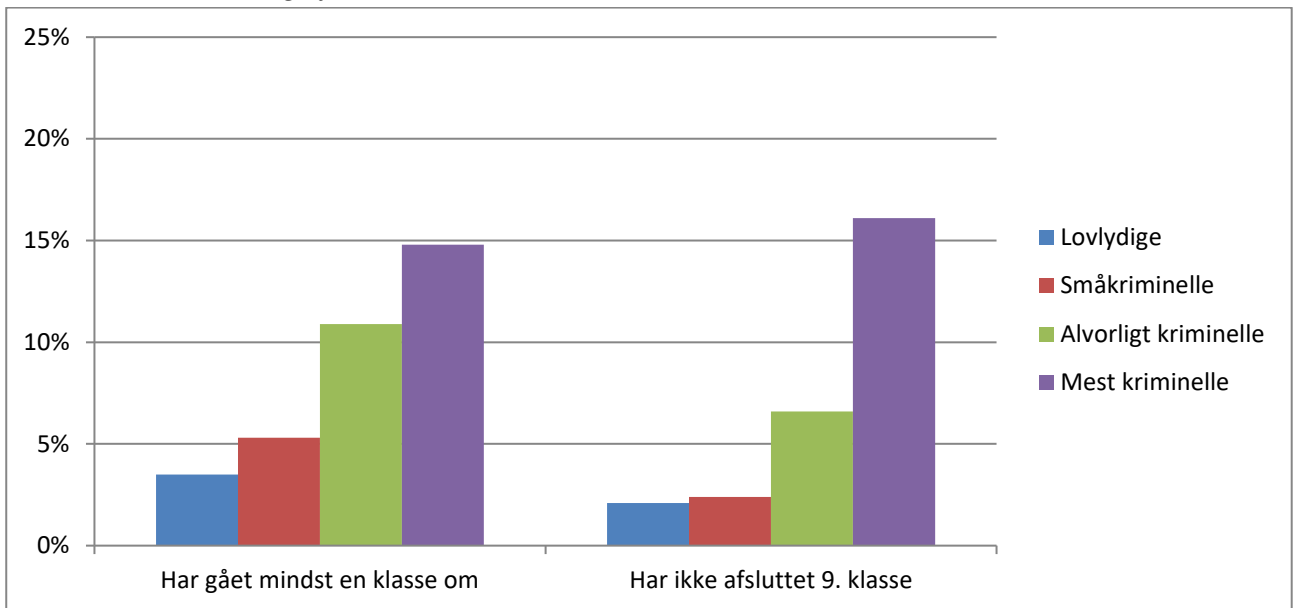
Det er velkendt, at der er en nær sammenhæng mellem kriminalitet og skolegang, heriblandt både gennemførelse af folkeskole og videre uddannelse, skoleskift, skoletrivsel m.v. (Jørgensen et al. 2012; Olsen et al. 2016). En nylig undersøgelse fra Danmarks Statistik finder ligeledes, at personer, der har afbrudt 8. eller 9. klasse, har fem gange større risiko for at have fået en dom²⁷ som 25-årig end dem, der gennemførte grundskolen, samt at de personer, der har en dom som 25-årig, har lavere karaktergennemsnit i dansk og matematik end de øvrige (Andersen & Mortensen 2016). Undersøgelsen viser også, at knap halvdelen af de unge, der er idømt en dom som 25-årig, har gennemført en ungdomsuddannelse, mens denne andel er 82 pct. for de øvrige unge.

Betragtes de unges skole- og uddannelsessituation i denne undersøgelse, viser figur 6.5.1, at mens 4 pct. af de lovlydige har gået en eller flere klasser om i løbet af klassetrinnene fra 4. til 9., gælder det for 15 pct. af de mest kriminelle. Desuden er det 2 pct. af de lovlydige, der ultimo 2014 ikke har afsluttet 9. klasse, mens tilsvarende gælder for 16 pct. af de mest kriminelle.

²⁶ Oplysningerne stammer fra registrene Komprimeret elevregister (KOTRE, målt 2014), Folkeskolekarakterer (UDFK, målt frem til og med 2014) og Specialundervisning (UDSP, målt 2011-2014).

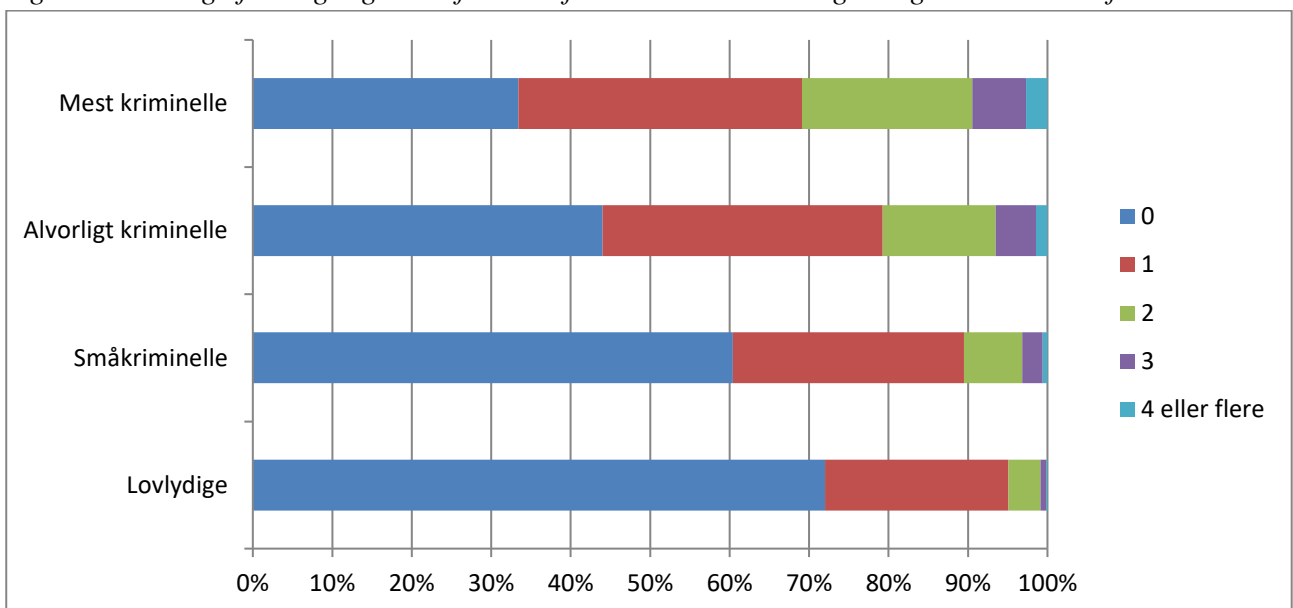
²⁷ Omfatter afgørelser for overtrædelse af straffeloven, våbenloven og/eller lov om euforiserende stoffer.

Figur 6.5.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori, efter hvorvidt de har gået mindst en klasse om og afsluttet 9. klasse.

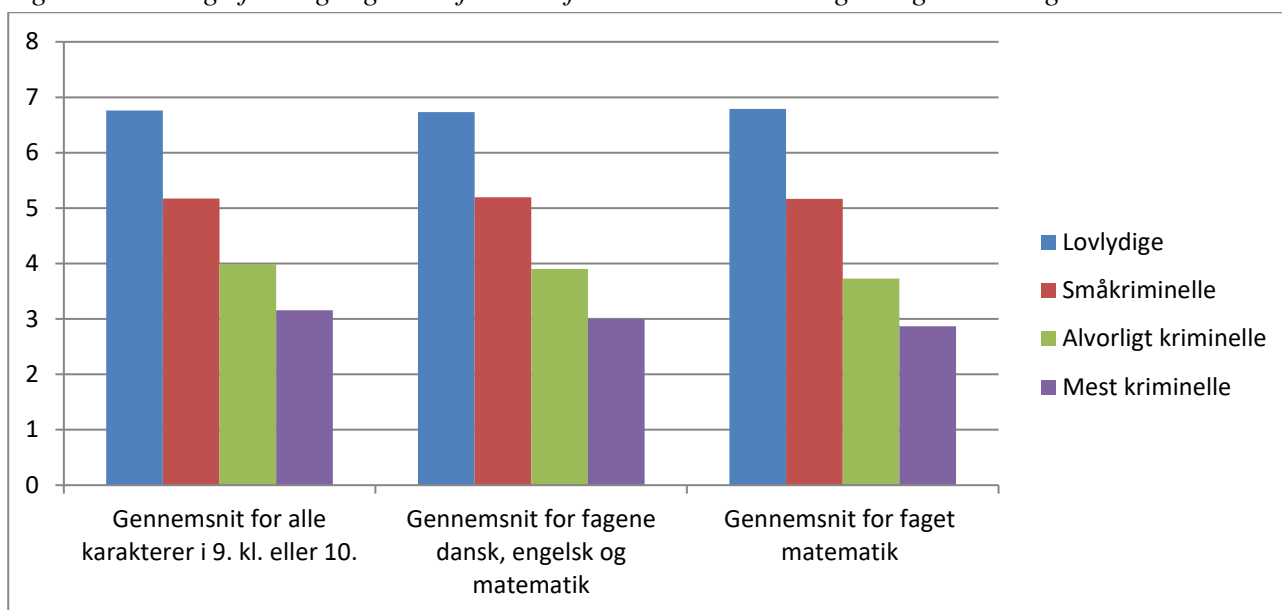
For så vidt angår antallet af skoleskift mellem 4. og 9. klasse, viser figur 6.5.2, at de mest kriminelle i noget større udstrækning end de øvrige unge har skiftet skole en eller flere gange.

Figur 6.5.2. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antal skoleskift

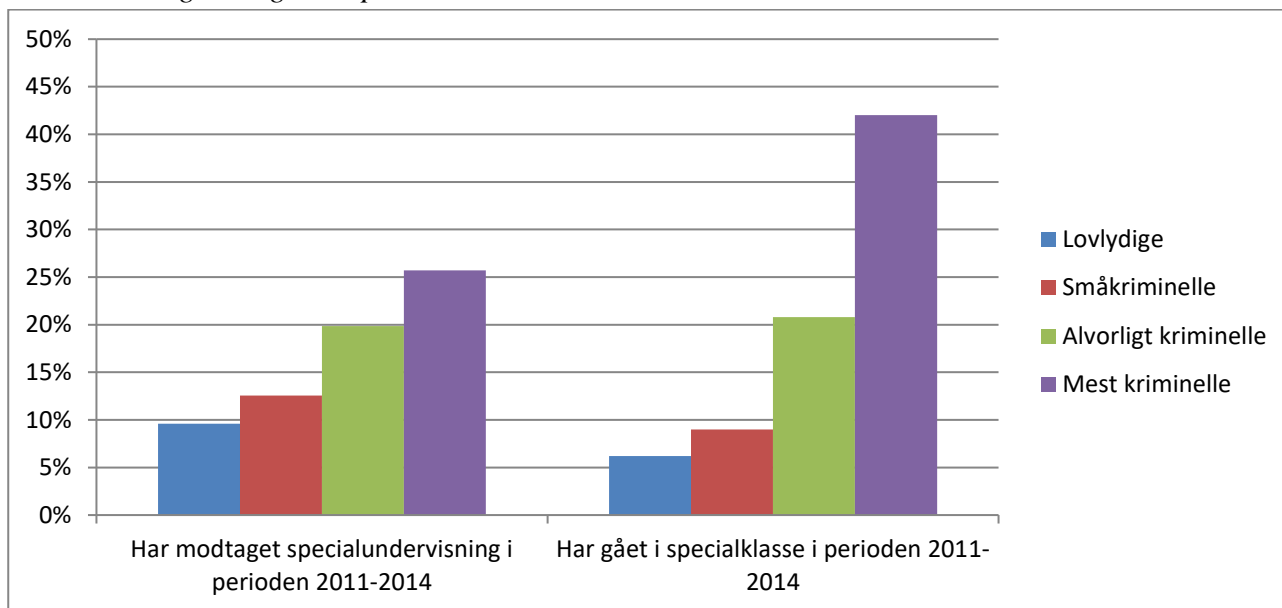
Også karaktergennemsnittet er vældig forskelligt de unge imellem, jf. figur 6.5.3. De mest kriminelle unge har et markant lavere gennemsnit end de øvrige unge. Det bør bemærkes, at beregningen af disse gennemsnit ikke inkluderer de unge, der ikke har afsluttet 9. klasse – en andel, der som nævnt ovenfor er større blandt de mest kriminelle unge sammenlignet med de øvrige.

Figur 6.5.3. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og karaktergennemsnit.

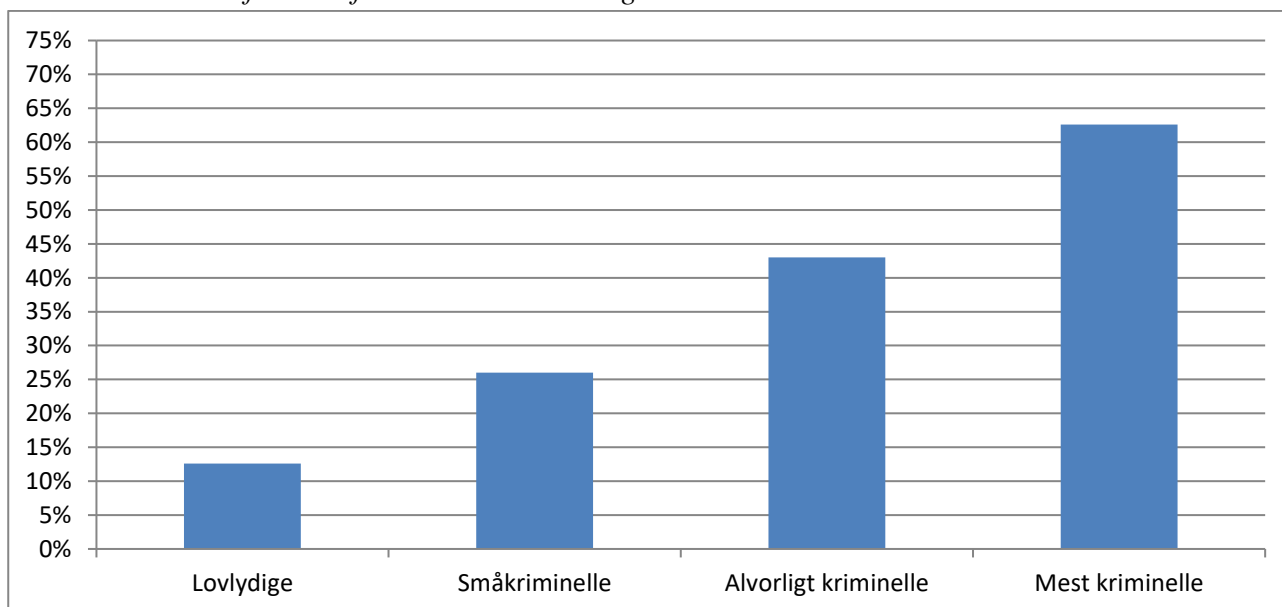
Med hensyn til andelen, der har modtaget specialundervisning eller gået i en specialklasse, ses der ligeledes store forskelle, jf. figur 6.5.4. Blandt de mest kriminelle er det godt hver fjerde, der har modtaget specialundervisning, og mere end fire ud af ti har gået i specialklasse, mens de tilsvarende andele blandt de lovlydige er henholdsvis ti og seks pct. Der er et relativt stort overlap blandt dem, der har modtaget specialundervisning og dem, der har gået i specialklasse, hvilket vil sige, at andelen blandt de mest kriminelle, der enten har modtaget specialundervisning eller har gået i specialklasse (46 pct.) ikke adskiller sig markant fra andelen, der har gået i specialklasse (42 pct.). Idet disse data alene er tilgængelige for perioden 2011-2014, vil andelen være underestimeret, da en del af årgang 1996 antagelig har modtaget specialeundervisning eller gået i specialklasse alene i perioden før 2011.

Figur 6.5.4. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og om de har modtaget specialundervisning eller gået i specialklasse.

Heller ikke andelen, der ikke var i gang med et skoleforløb eller uddannelse på registreringstidspunktet i 2014, er ligeligt fordelt, jf. figur 6.5.5. Som det ses, gælder dette for mindre end 15 pct. af de lovlydige og for 63 pct. af de mest kriminelle.

Figur 6.5.5. Andel unge fra årgang 1996 som ikke var i gang med et skoleforløb eller en ungdomsuddannelse i 2014 fordelt efter kriminalitetskategori.

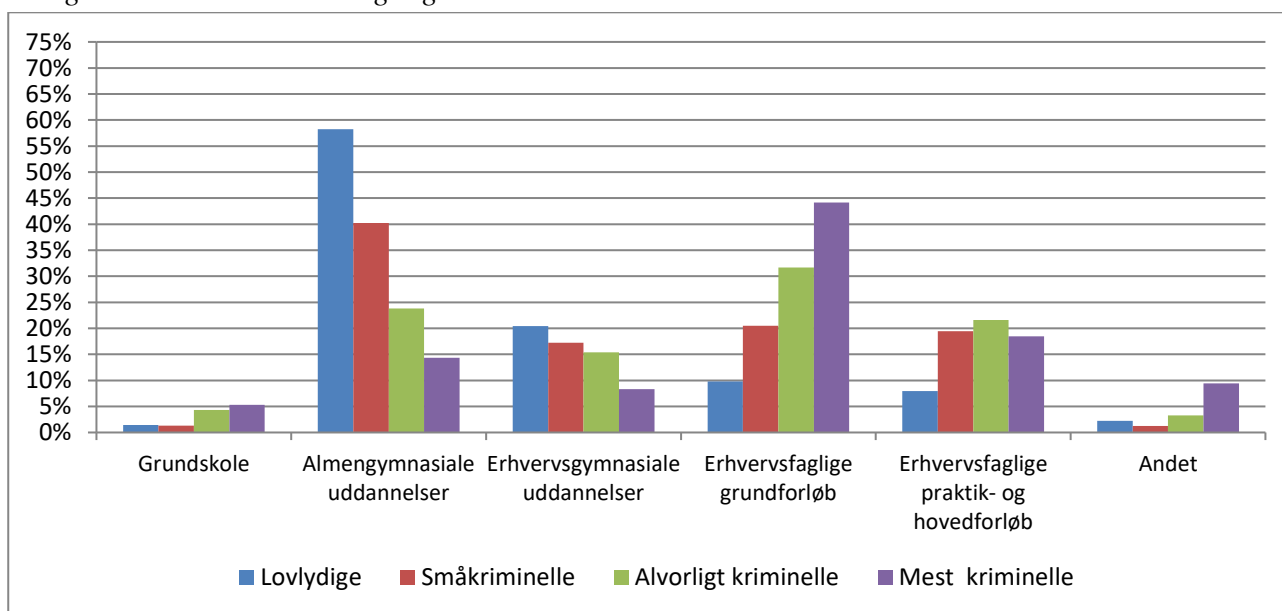

Den type skole eller ungdomsuddannelse, som de unge senest er registreret som værende i gang med, fremgår af figur 6.5.6. Alene unge, som er registreret som værende i gang med et skoleforløb eller en uddannelse i 2014, er inkluderet i figuren. Mens størstedelen af de lovlydige unge, dvs. hovedparten af årgangen, senest var i gang med en gymnasialuddannelse (almen- eller erhvervsfaglig),

gælder det kun for en mindre andel af de mest kriminelle, som hovedsageligt var i gang med et erhvervsfagligt grundforløb eller erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb på det senest registrerede tidspunkt.

Tilsvarende har en tidligere registerbaseret undersøgelse vist en markant overhyppighed af kriminalitet blandt personer, der i 30'erne fortsat har en meget lav uddannelsesgrad (Stevens 2005).

Figur 6.5.6. Unge fra årgang 1996, som er registreret som værende i gang med et skoleforløb eller en uddannelse i 2014, fordelt efter kriminalitetskategori og typen af skole/uddannelse som de senest er registreret som værende i gang med.

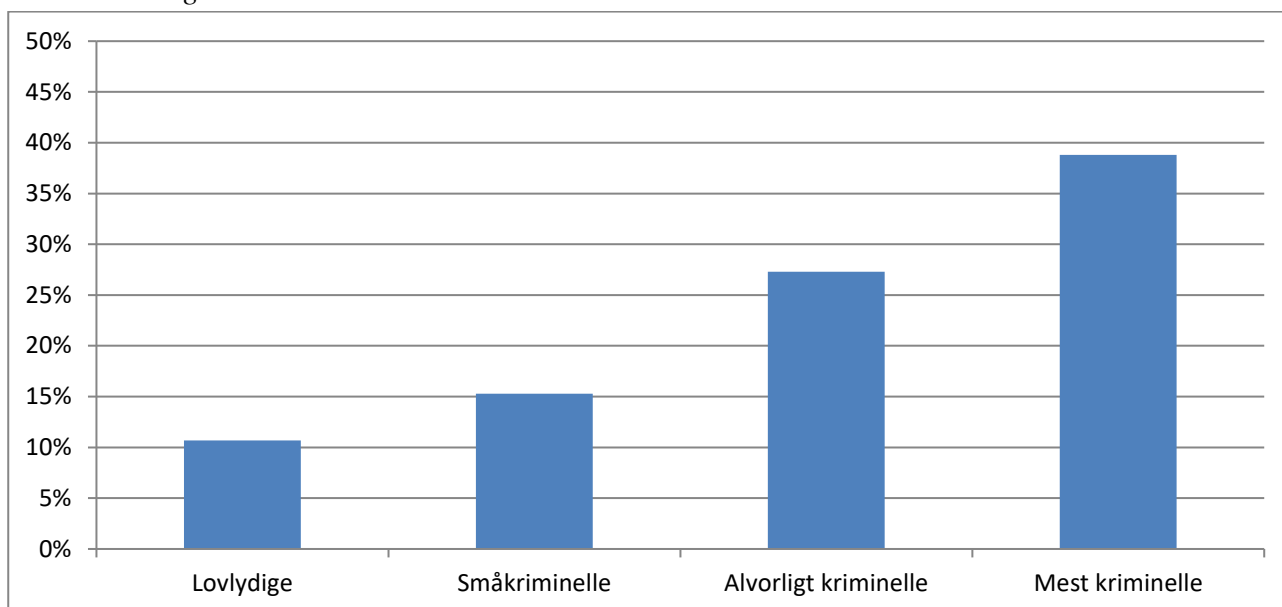

6.6. Psykiatri

Andelen af unge, der har været i kontakt med psykiatrien, er langt højere blandt de mest kriminelle og de alvorligt kriminelle unge sammenlignet med de øvrige unge, jf. figur 6.6.1.²⁸ Cirka hver tiende ung fra gruppen af lovlydige har været i kontakt med psykiatrien, mens det samme gør sig gældende for knap fire ud af ti af de mest kriminelle. For de unge, der både er registreret for kriminalitet og har været i kontakt til psykiatrien, er det knap 60 pct., som har været i kontakt med psykiatrien inden datoen for første mistanke/sigtelse. At der er en sammenhæng mellem kontakt til psykiatrien og kriminalitet, er ligeledes dokumenteret i andre undersøgelser (se også oversigt i Jørgensen et al. 2012).

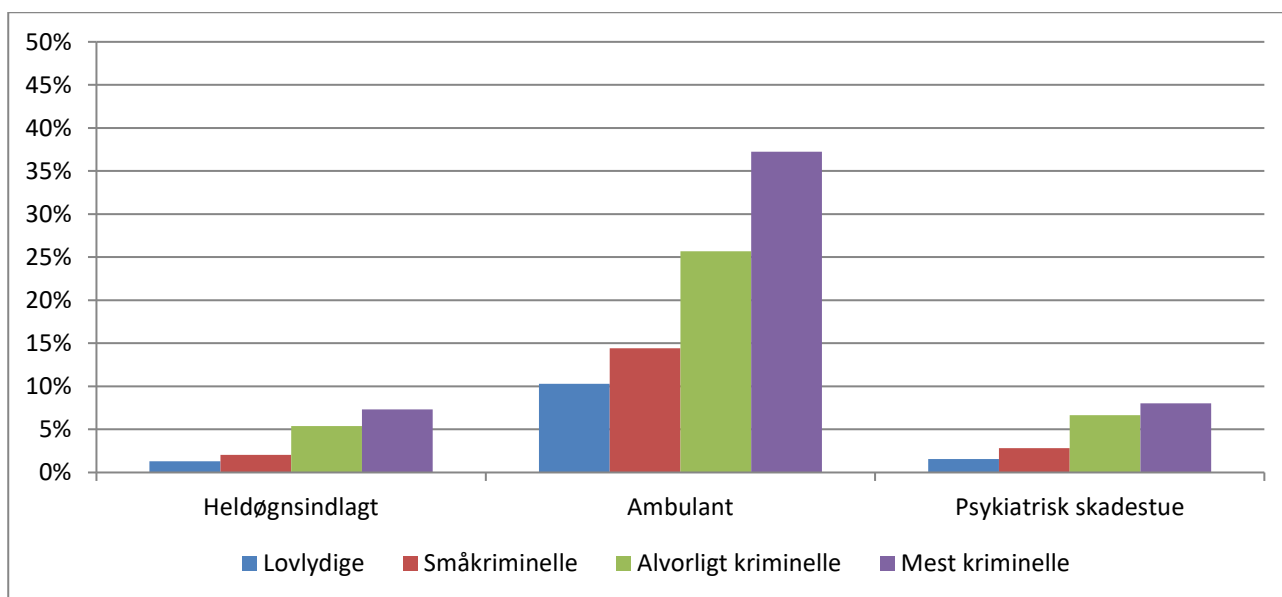
²⁸ Oplysningerne stammer fra Landspatientregisteret, målt 1996-2014.

Figur 6.6.1. Andel unge fra årgang 1996 der har været i kontakt med psykiatrien, fordelt efter kriminalitetskategori.

De hyppigste former for kontakt, som de unge har haft med psykiatrien, fremgår af figur 6.6.2. Det bemærkes, at samme person godt kan indgå i mere end en kategori, for eksempel både have været registreret på en psykiatrisk skadestue og i en heldøgnsindlæggelse. De mest kriminelle unge er overrepræsenterede både ved heldøgnsindlæggelser, ambulans behandling og kontakter til psykiatrisk skadestue. Særligt mange i denne gruppe har været i ambulans behandling i psykiatrien.

Figur 6.6.2. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og typen af kontakt med psykiatrien.

Årsagerne til de unges kontakt med psykiatrien fremgår af tabel 6.6.1. I de tilfælde, hvor den unge flere gange har været i kontakt til psykiatrien, er årsagen til seneste kontakt valgt.

Tabel 6.6.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter årsag til seneste kontakt med psykiatrien.²⁹

	Pct.
Organiske inklusive symptomatiske psykiske lidelser	0 %
Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af psykoaktive stoffer	1 %
Skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser	3 %
Affektive sindslidelser	6 %
Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med psykisk betingede legemlige symptomer	21 %
Adfærdsændringer forbundet med fysiologiske forstyrrelser og fysiske faktorer	5 %
Forstyrrelser i personlighedsstruktur og adfærd i voksenalderen	4 %
Mental retardering	3 %
Psykiske udviklingsforstyrrelser	15 %
Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser sædvanligvis opstået i barndom eller adolescens	26 %
Observation pga. mistanke om psykisk lidelse eller adfærdsforstyrrelse	8 %
Anden observation	5 %
Øvrige diagnoser (primært ydre årsager til skade)	1 %
Ikke nærmere specificerede psykiske lidelser	2 %
I alt	100 %

For så vidt angår de mest kriminelle unge, er disse overrepræsenterede ved følgende typer af årsager:

- Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af psykoaktive stoffer.
- Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser sædvanligvis opstået i barndom eller adolescens.
- Anden observation.

Og de er underrepræsenterede i forhold til:

- Affektive sindslidelser.
- Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med psykisk betingede legemlige symptomer.
- Psykiske udviklingsforstyrrelser.

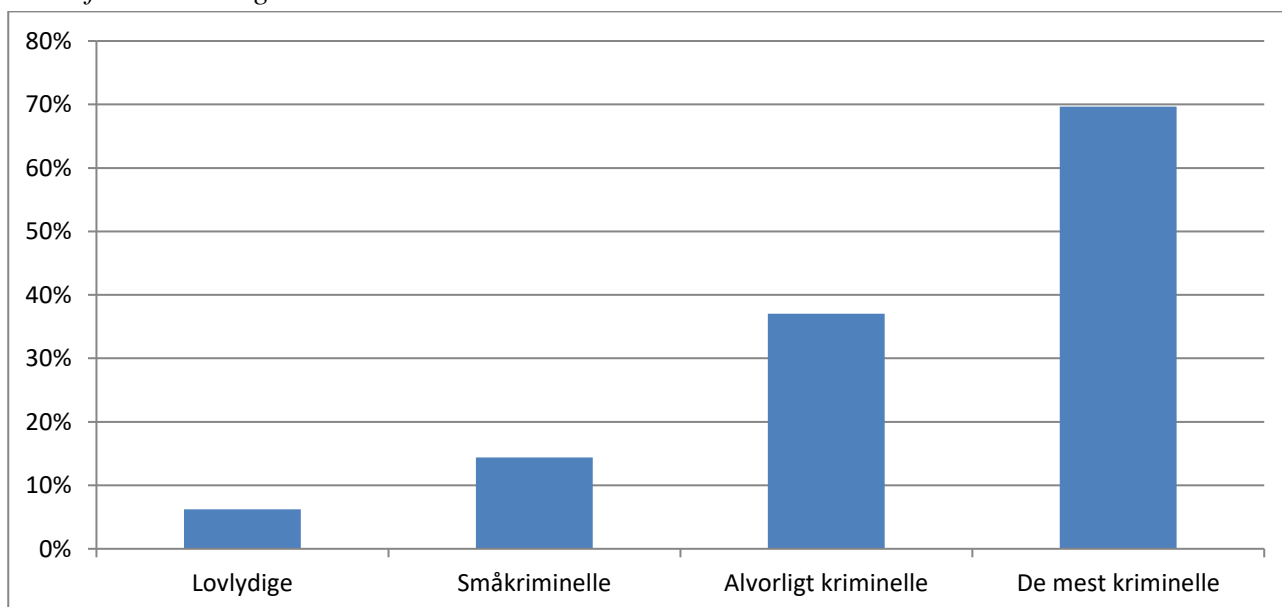
²⁹ Årsagskategorierne følger klassifikationen ICD10.

6.7. Sociale foranstaltninger

Figur 6.7.1 viser fordelingen af unge, som har modtaget en social foranstaltning.³⁰ Også ved dette forhold ses vældig store forskelle: Knap 70 pct. af de mest kriminelle har modtaget en social foranstaltning, mens det kun gælder for godt hver 20. blandt de lovlydige. At der er sammenhæng mellem børn og unge, der modtager en social foranstaltning, og dem, der begår kriminalitet, ses også af flere tidligere danske undersøgelser (Indenrigsministeriet 2016; Danmarks Statistik 2010).

Det bør bemærkes, at en del af de sociale foranstaltninger har direkte sammenhæng med den kriminalitet, de unge har begået. Eksempelvis registreres en ungdomssanktion som en anbringelse og indgår dermed i optællingen af sociale foranstaltninger. I perioden inden første sigtelse er det 30 pct. af de mest kriminelle unge, som har modtaget en eller flere sociale foranstaltninger.

Figur 6.7.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og andel der har modtaget en social foranstaltning

³⁰ Kun individrettede sociale foranstaltninger er inkluderet, da data for familierettede sociale foranstaltninger alene var tilgængelige for 2014. Oplysninger stammer dels fra registeret 'Børn og unge forebyggende foranstaltninger' og omfatter sociale foranstaltninger knyttet til de unge selv, og dels fra registeret 'Børn og unge anbragte', begge målt i årene 1996 til 2013.

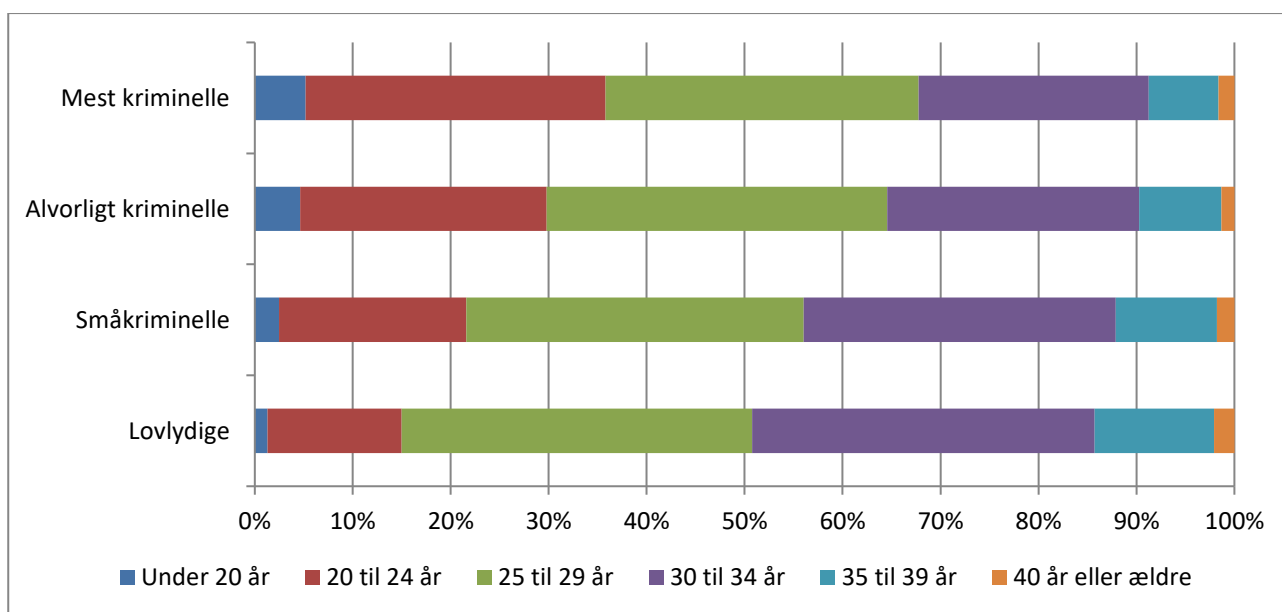
7. FORÆLDRE

De følgende analyser vedrørende de unges forældre omfatter biologiske forældre.³¹

7.1. Alder

Tidligt moderskab er i tidligere undersøgelser påvist at være en risikofaktor for, at børn senere begår kriminalitet, samt for at disse bliver medlem af rocker/bandegrupperinger (Jørgensen et al. 2012; Klement et al. 2010). Også i denne undersøgelse er tidligt moderskab belyst. Det fremgår af figur 7.1.1, at de mest kriminelle unge hyppigere end de øvrige unge har en ung mor, dvs. at hun var under 25 år, da de blev født. Gennemsnitligt var de mest kriminelle unges mødre 27 år på tidspunktet for de unges fødsel, mod 28 år, 29 år og 30 år for henholdsvis de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige.

Figur 7.1.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og mors alder, da de blev født.³²

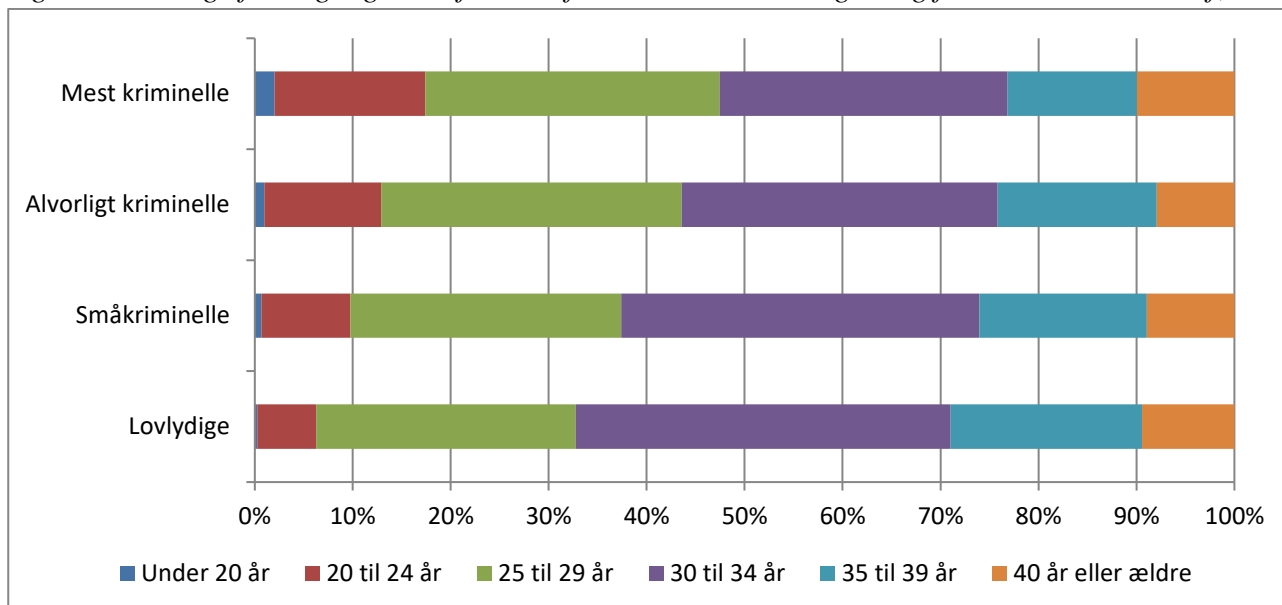
Tendensen er – om end lidt mindre udtalt – den samme for de unges fædre, dog er fædrene generelt lidt ældre end mødrene, jf. figur 7.1.2. Gennemsnitligt var fædrene til såvel de mest kriminelle og

³¹ Det kan diskuteres, om det er mest relevant at inkludere biologiske forældre, eller det skal være de voksne personer, som de unge er samboende med, i sådanne analyser. I denne undersøgelse er det valgt at inkludere biologiske forældre. Begrænsningen ved dette valg vedrører tilfælde, hvor de unge altid eller gennem lang tid kun har haft meget lidt eller ingen kontakt til (en eller flere af) deres biologiske forældre. I disse tilfælde må betydningen af forældrenes karakteristika forventes at være begrænset.

³² 3 pct. er uoplyst. I dette kapitel angives ved hver figur antal uoplyste. Årsagen til, at dette ikke er angivet i det tidligere, er, at det for de unges vedkommende i meget få tilfælde mangler oplysninger, mens det gælder noget flere blandt forældrene.

de alvorligt kriminelle 31 år ved børnenes fødsel, mens de småkriminelle og de lovlydige fædre gennemsnitligt var 32 år.

Figur 7.1.2. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og fars alder da de blev født.³³

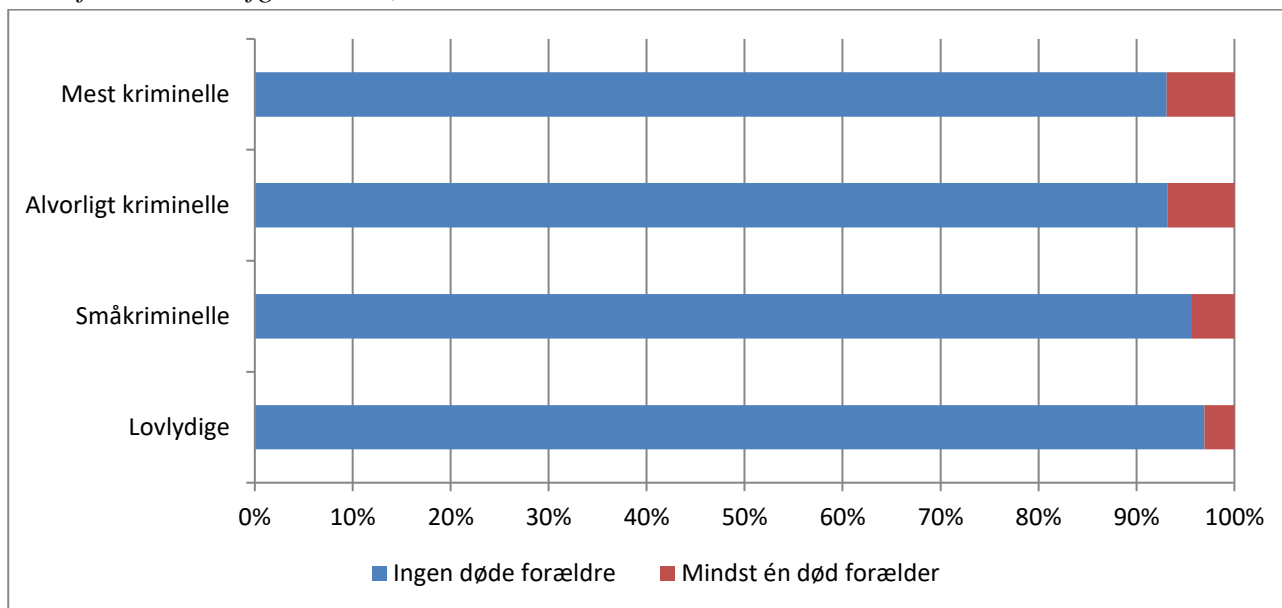

Det er desuden undersøgt, hvor stor en andel af de unge der har mistet en eller begge deres forældre.³⁴ Samlet set har tre pct. af årgang 1996 mistet en eller begge deres forældre. Der er en tendens til, at flest blandt de mest kriminelle og færrest blandt de lovlydige unge har mistet mindst en forælder, men der er ikke tale om markante forskelle, idet det i alle fald gælder relativt små andele, jf. figur 7.1.3.

³³ 8 pct. uoplyst.

³⁴ Oplysningerne stammer fra dødsårsagsregisteret, målt per 2014.

Figur 7.1.3. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og hvorvidt en eller begge af deres forældre er afgået ved døden.³⁵

7.2. Forældrenes socioøkonomiske status

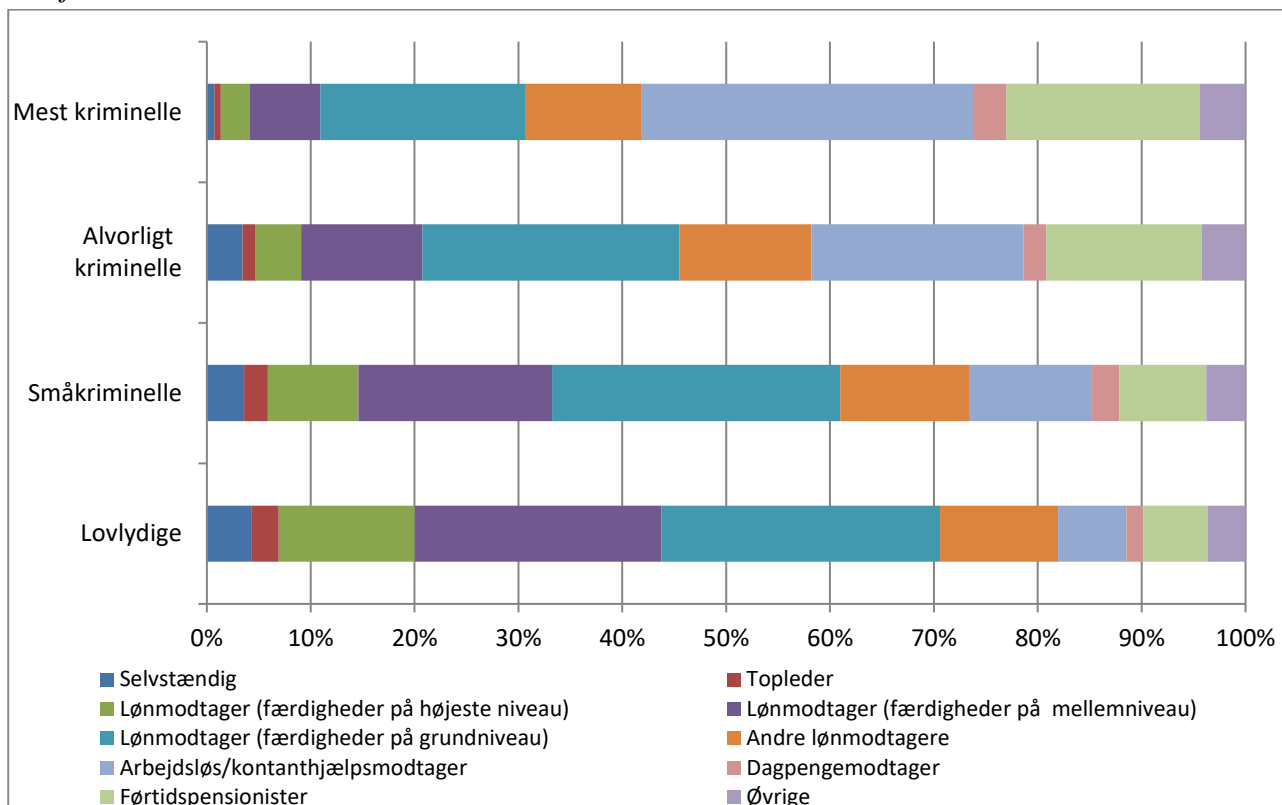
Fra anden forskning vides, at forældres tilknytning til arbejdsmarkedet, indkomst og uddannelsesniveau er relateret til risikoen for, at deres børn begår kriminalitet (Jørgensen et al. 2012; Olsen et al. 2016; Olsen 2016).

Af figur 7.2.1 og 7.2.2 fremgår henholdsvis mødrenes og fædrenes tilknytning til arbejdsmarkedet.³⁶ Over halvdelen af mødre til de mest kriminelle unge er ikke i beskæftigelse (inkluderer arbejdsløse og personer uden for arbejdsmarkedet, fx førtidspensionister), se figur 7.2.1. Dette er en markant større andel end blandt de øvrige unge. Blandt de mest kriminelles mødre er de, som ikke er i beskæftigelse, oftest kontanthjælpsmodtagere.

³⁵ 4 pct. uoplyst.

³⁶ Oplysningerne stammer fra flere registre, herunder indkomstregisteret, per 2013.

Figur 7.2.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og moderens tilknytning til arbejdsmarkedet.³⁷

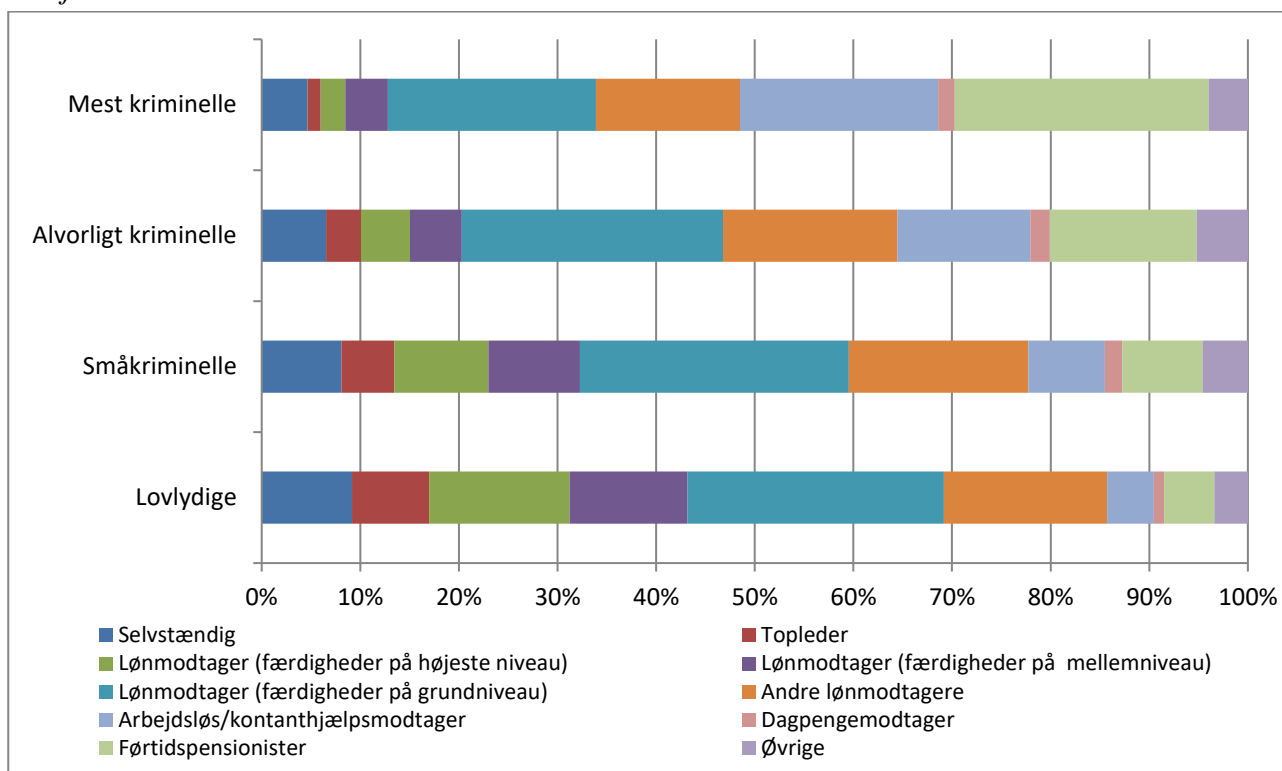

Samme billede tegner sig, når det gælder de unges fædres tilknytning til arbejdsmarkedet, se figur 7.2.2. Samlet set har cirka halvdelen af de mest kriminelle unge en far, der ikke er i beskæftigelse, mens det gælder for godt en tredjedel af de alvorligt kriminelle, godt hver fjerde af de småkriminelle og cirka hver syvende af de lovlydige.

I forhold til mødrene er det en relativt stor andel førtidspensionister blandt de fædre til de mest kriminelle unge, der ikke er i beskæftigelse.

³⁷ 3 pct. uoplyst.

Figur 7.2.2. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og faderens tilknytning til arbejdsmarkedet.³⁸

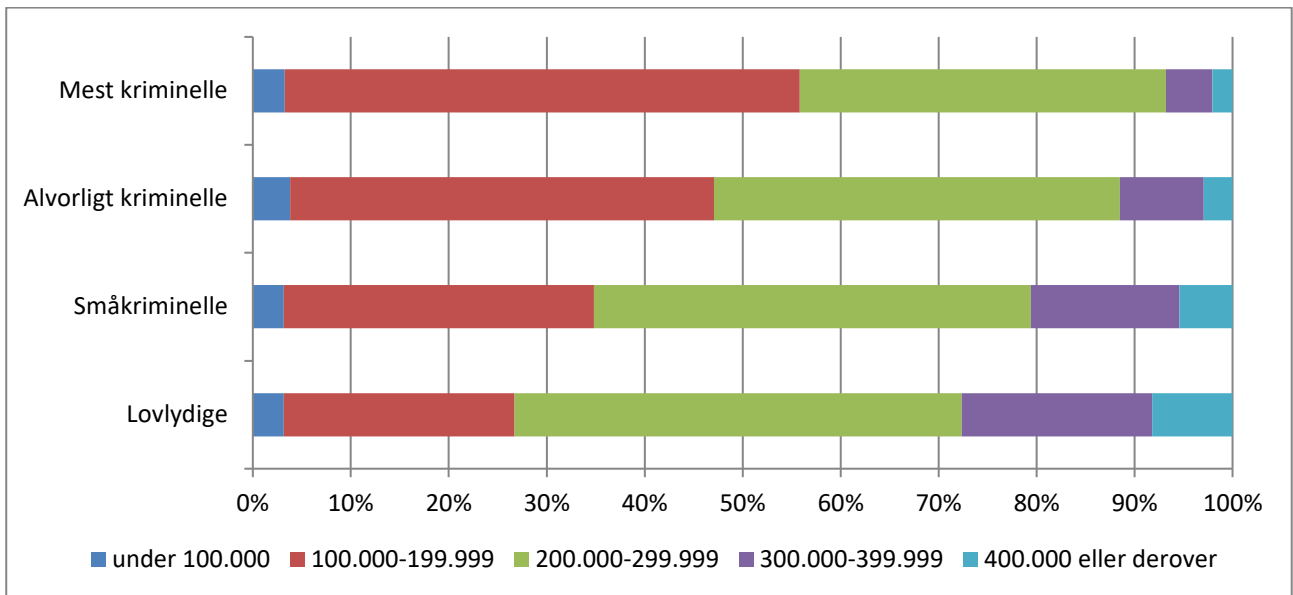

Som ventet på baggrund af ovenstående, er indkomsten for de mest kriminelle unges forældre også lavere end de øvrige forældres. Over halvdelen af de mest kriminelle har en mor, der har en disponibel indkomst på mindre end 200.000 kr. om året, jf. figur 7.2.3.³⁹ Dette gælder for noget færre af de øvrige unge. Gennemsnitligt set har de mest kriminelles mødre en disponibel indkomst på 200.000 kr. årligt, mens gennemsnittet for mødrene til de alvorligt kriminelle er på 215.000 kr., for de småkriminelles mødre på 245.000 kr. og de lovlydiges mødre på 265.000 kr.

³⁸ 7 pct. uoplyst.

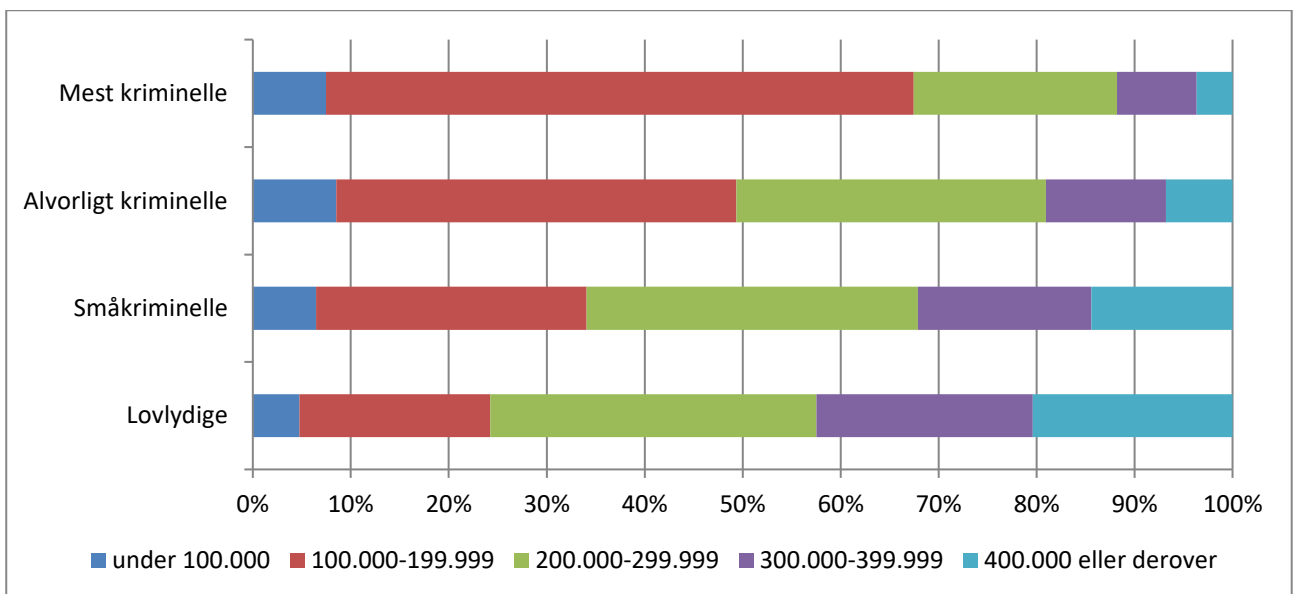
³⁹ Disponibel indkomst er indkomst efter skat og renter. Denne indkomstopgørelse omfatter beregnet lejeværdi af egen bolig, renteudgifter, skat mv., betalt underholdsbidrag og tilbagebetalingspligtig kontanthjælp. Oplysningerne stammer fra indkomstregisteret per 2013.

Figur 7.2.3. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og deres mors disponible indkomst.⁴⁰

For så vidt angår fordelingen af fædrenes disponible indkomst, ses et tilsvarende mønster, jf. figur 7.2.4. Cirka to tredjedele af de mest kriminelle unge har en far, der tjener mindre end 200.000 kr. årligt. Dette gælder for noget færre af de øvrige unge. Gennemsnitligt set har de mest kriminelle unges fædre en disponibel indkomst på 195.000 kr. årligt, mens de alvorligt kriminelle unges fædre i gennemsnit har 235.000 kr. til rådighed, de småkriminelle unges fædre 290.000 kr. og de lovlydige fædre 335.000 kr.

Figur 7.2.4. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og deres fars disponible indkomst.⁴¹

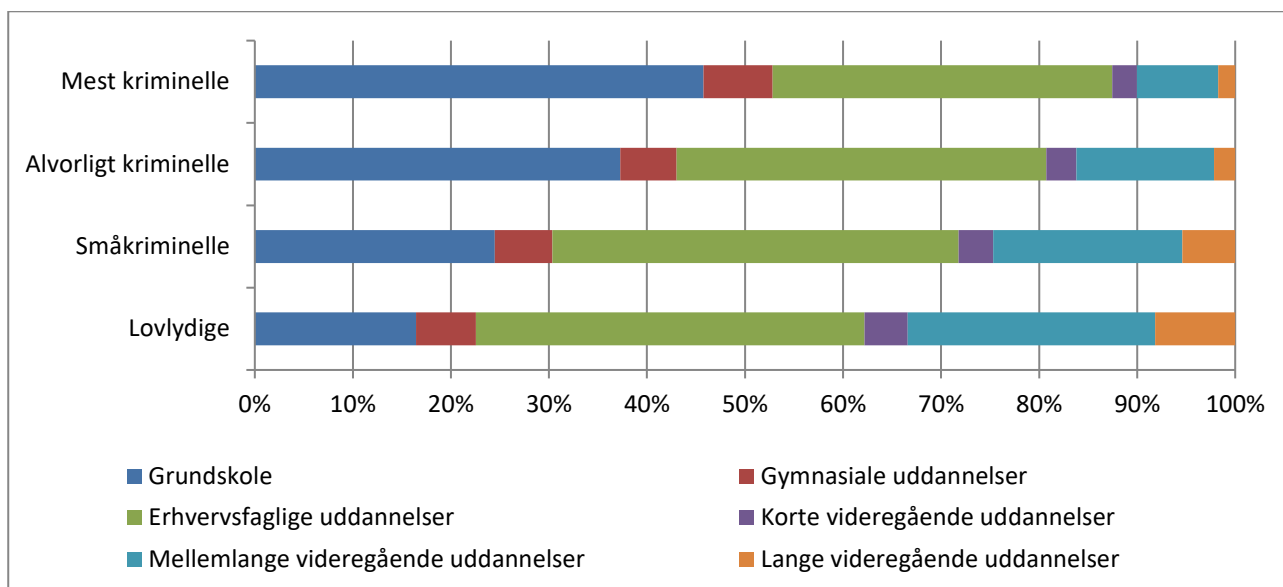

⁴⁰ 3 pct. uoplyst.

⁴¹ 7 pct. uoplyst.

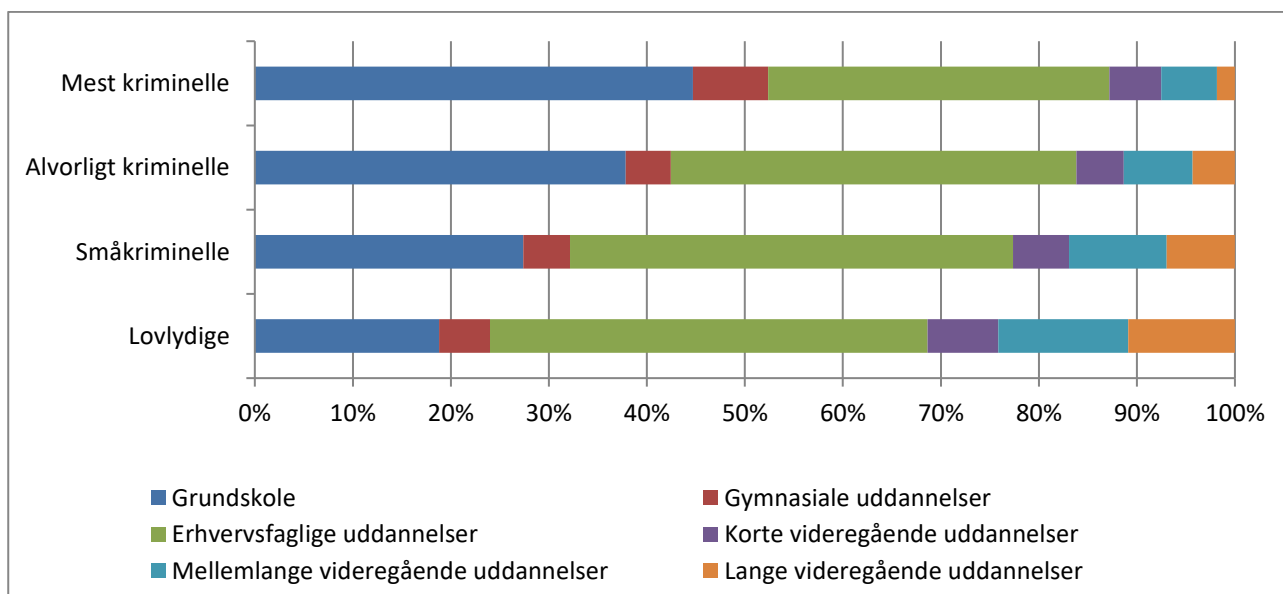
Når det gælder de unges forældres uddannelsesniveau,⁴² fremgår af figur 7.2.5, at knap halvdelen af de mest kriminelle unge har en mor, der alene har gennemført grundskolen, hvilket gælder for knap fire ud af ti af de alvorligt kriminelle, en fjerdedel af de småkriminelle og mindre end en femtedel af de lovlydige.

Figur 7.2.5. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og deres mors højeste uddannelsesniveau.⁴³

Stort set samme billede viser sig, når der ses på de unges fædres uddannelsesniveau, jf. figur 7.2.6.

Figur 7.2.6. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og deres fars højeste uddannelsesniveau.⁴⁴

⁴² Oplysningerne stammer fra uddannelsesregisteret og angår højeste fuldførte uddannelse per 2014.

⁴³ 5 pct. uoplyst.

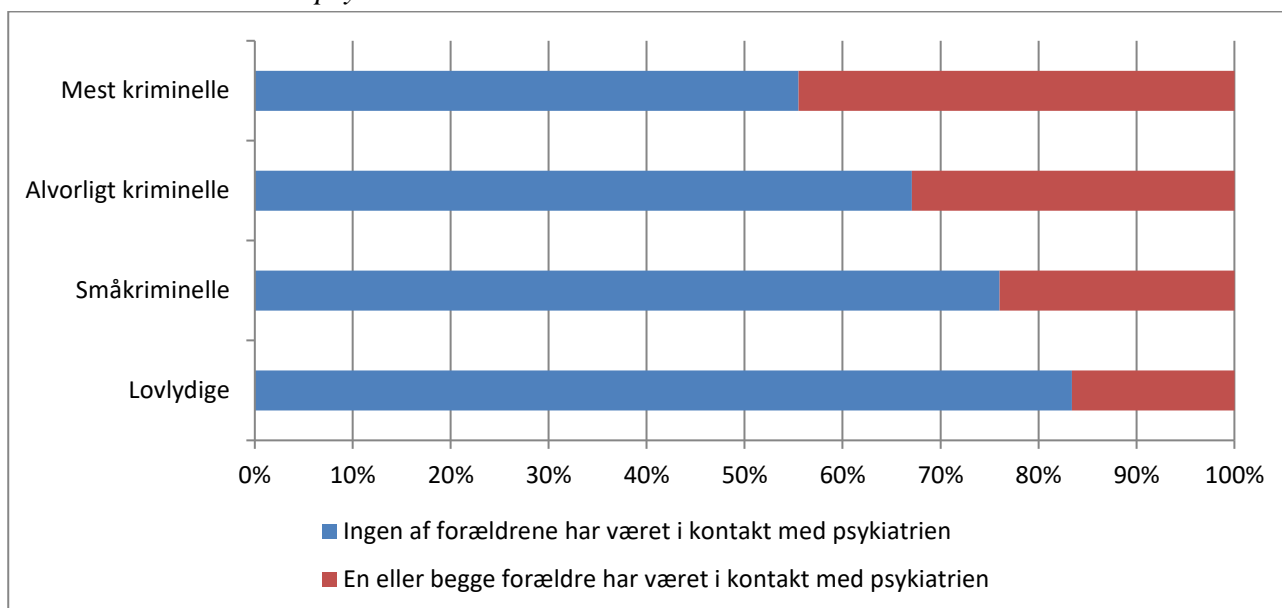
⁴⁴ 10 pct. uoplyst.

7.3. Psykiske vanskeligheder og misbrug blandt forældrene

Ikke alene de unges egne psykiske vanskeligheder, men også forældrenes har i anden forskning vist at have sammenhæng med en øget risiko for at, børnene begår kriminalitet (Olsen 2016; Christoffersen et al. 2011). Tilsvarende gælder for forældres misbrug af alkohol eller stoffer (Christoffersen et al. 2011; Østergaard et al. 2015). For så vidt angår sammenhængen med forældres psykiske vanskeligheder, skal nævnes, at en undersøgelse finder, at såfremt forælderen (moderen) søger læge for sine psykiske vanskeligheder, reducerer det sandsynligheden for, at barnet begår kriminalitet. Dette resultat gælder dog ikke alle typer af psykiske vanskeligheder, men alene depression (Østergaard et al. 2015).

Af figur 7.3.1 fremgår, hvorvidt mindst en forældre til de unge har været i kontakt med psykiatrien enten ved at have været indlagt, været i ambulans behandling eller ved at have været på en psykiatrisk skadestue.⁴⁵ Knap halvdelen (45 pct.) af de mest kriminelle unge har mindst en forælder, der har været i kontakt med psykiatrien, mens det drejer sig om henholdsvis 33 pct., 24 pct. og 17 pct. af de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige unge.

Figur 7.3.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og hvorvidt deres forældre har været i kontakt med psykiatrien.⁴⁶

I de tilfælde, hvor forældrene til en ung, der er mistænkt/sigtet for kriminalitet, har været i kontakt med psykiatrien, er det i omkring 80 pct. af tilfældene sket, inden den unge blev registreret for kriminalitet. Dette gælder både for de småkriminelle, de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle.

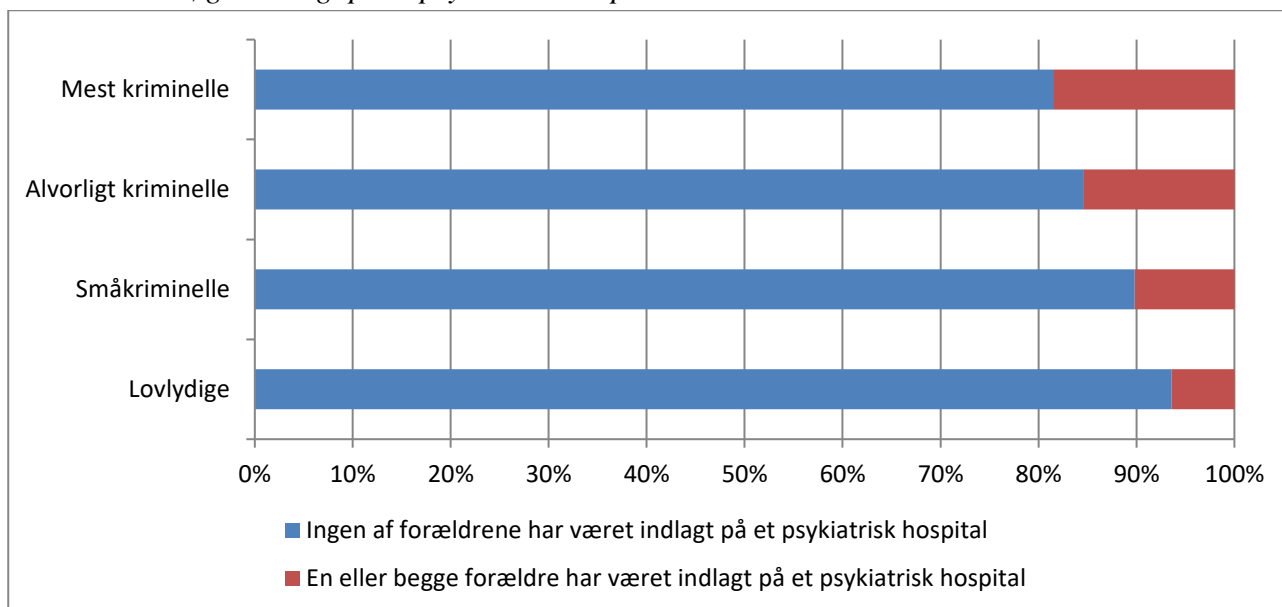
⁴⁵ Oplysningerne stammer fra Landspatientregisteret frem til og med 2014.

⁴⁶ 1 pct. uoplyst.

Af figur 7.3.2 fremgår, hvor stor en andel af de unge, der har mindst en forælder, der har været indlagt på et psykiatrisk hospital. Dette gælder for 18 pct. af de mest kriminelle unge mod henholdsvis 15 pct., 10 pct. og 6 pct. af de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige unge.

Figur 7.3.2. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og hvorvidt deres forældre har været heldøgnsindlagt på et psykiatrisk hospital.⁴⁷

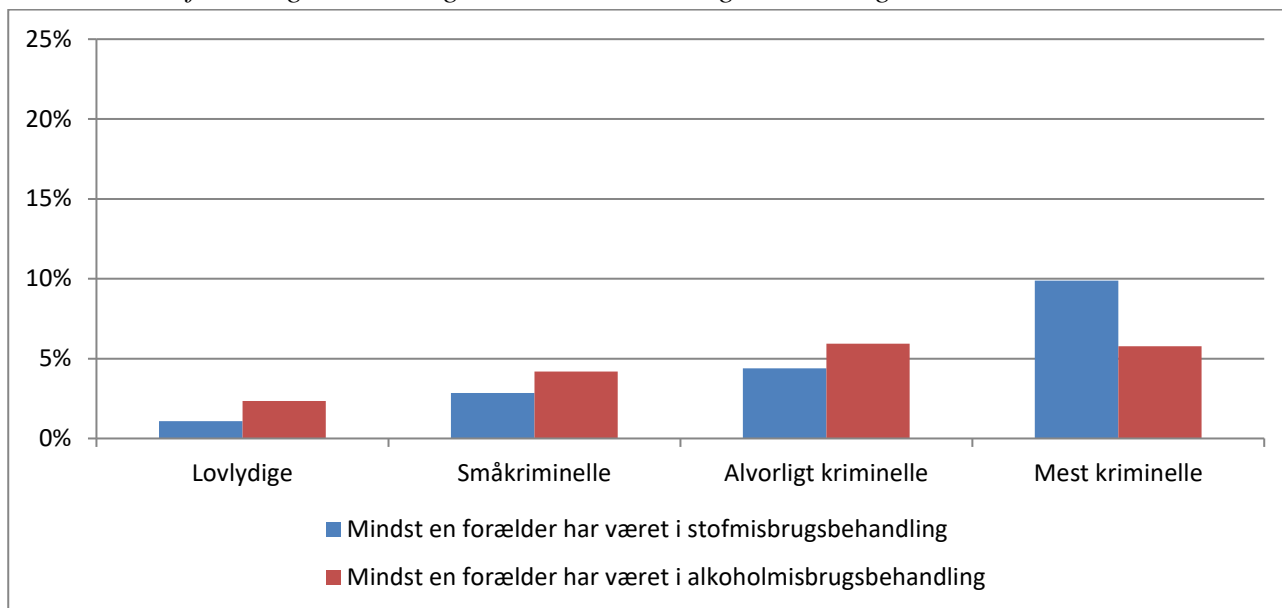

Af figur 7.3.3 fremgår, hvorvidt de unges forældre har været i behandling for stofmisbrug eller alkoholmisbrug.⁴⁸ Figuren viser, at hver tiende af de mest kriminelle unge har mindst en forælder, der har været i stofmisbrugsbehandling, mens dette gælder for mindre end fem pct. af de øvrige unge. Når det drejer sig om alkoholmisbrugsbehandling, er der ganske små forskelle mellem grupperne. Blandt både de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle har cirka seks pct. en forælder, der har været i alkoholmisbrugsbehandling.

⁴⁷ 1 pct. uoplyst.

⁴⁸ Disse oplysninger stammer fra Nationalt Alkoholbehandlingsregister (NAB) og Registeret over Stofmisbrugere i Behandling (SIB). Der gøres opmærksom på, at oplysningerne vedrørende stofmisbrugsbehandling foreligger i perioden 1996-2014, mens oplysningerne vedrørende alkoholmisbrugsbehandling udelukkende foreligger for perioden 2006-2014. Da oplysninger om personer, der er registreret i disse registre, er overført til de øvrige data hos Danmarks Statistik, er der ikke opgjort antal uoplyste. Undersøgelsen omfatter ikke tilsvarende oplysninger for de unge, da det er vurderet, at de på grund af ung alder kun sjældent vil indgå i registreret behandling.

Figur 7.3.3. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og hvorvidt deres forældre har været i stofmisbrugsbehandling eller alkoholisbrugsbehandling.

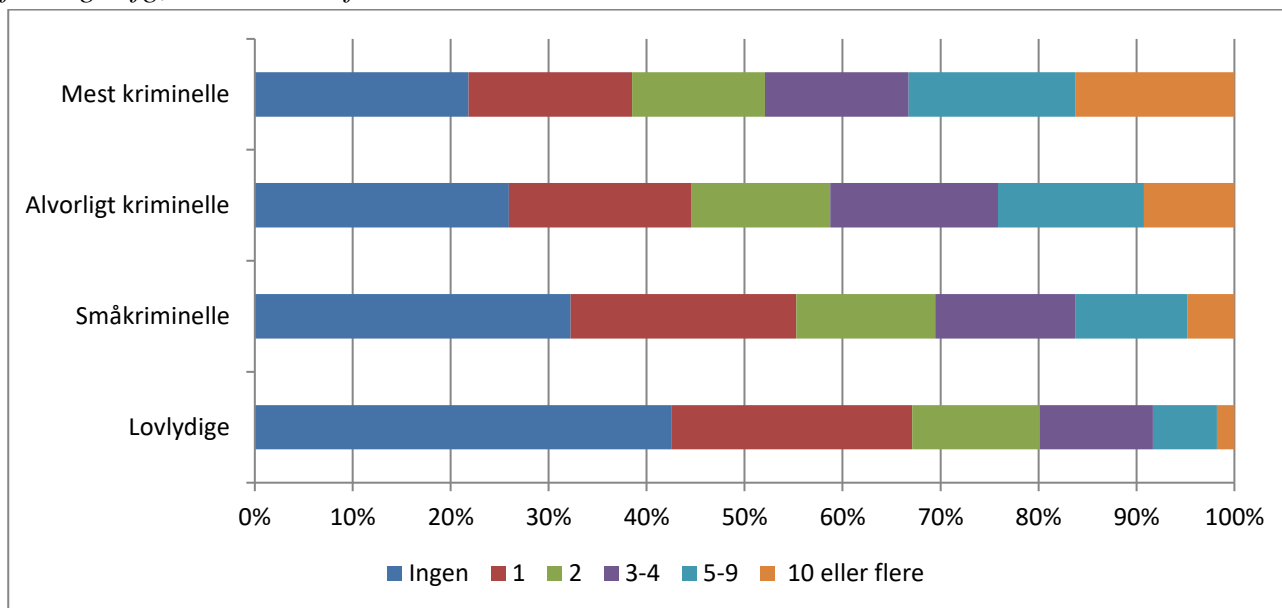
7.4. Forældres kriminalitet

Flere tidligere studier viser, at kriminalitet blandt forældre øger børns risiko for at begå kriminalitet (Jørgensen et al. 2012; Østergaard et al. 2015).

I denne undersøgelse ses, at det samlet set er cirka seks ud af ti af de unge, som har mindst en forælder, der har fået en fældende strafferetlig afgørelse for en straffelovsovertrædelse og/eller en særlovsovertrædelse, herunder overtrædelser af færdselsloven.⁴⁹ Det bemærkes, at størstedelen (mere end to tredjedele) af de forældre, der har fået en fældende afgørelse, alene har overtrådt færdselsloven. Som det fremgår af figur 7.4.1, er det hyppigst de mest kriminelle unge, der har forældre med en fældende strafferetlig afgørelse. Det gælder for 78 pct. af de mest kriminelle unge mod 57 pct. af de lovlydige unge.

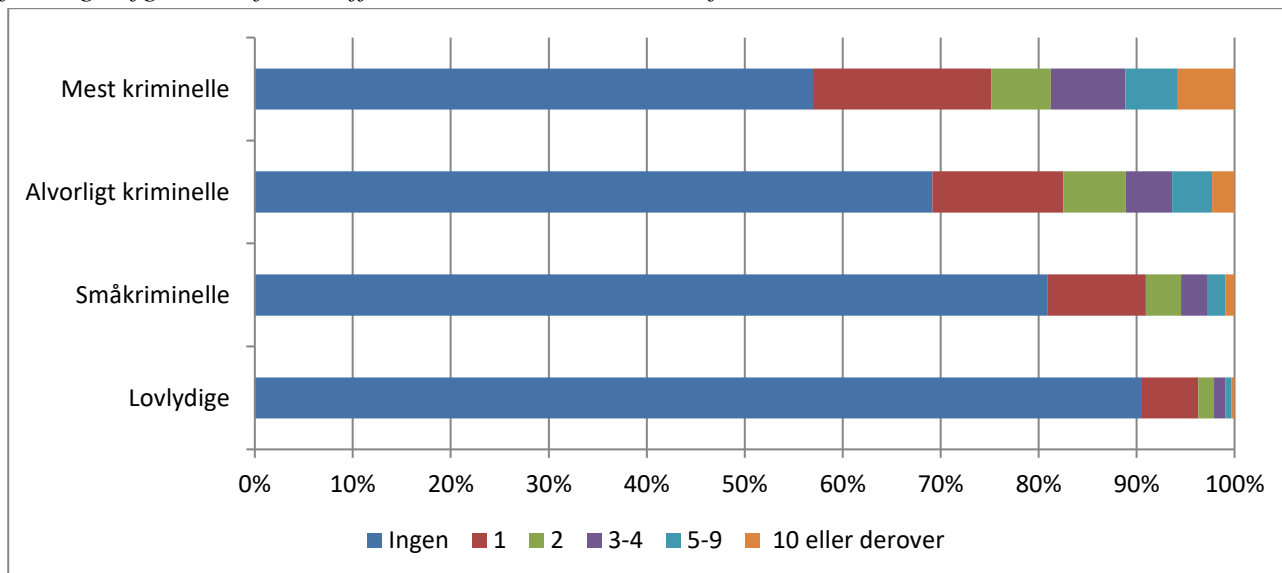
⁴⁹ Oplysninger er baseret på data om strafferetlige afgørelser fra Det Centrale Kriminalregister, se også beskrivelse kapitel 5. Det bemærkes, at bødesager for visse særlovsovertrædelser ikke indgår. Det drejer sig – med visse undtagelser – om bøder på mindre end 2.500 kr. for overtrædelse af færdselsloven og bøder på mindre end 1.000 kr. for overtrædelse af hovedparten af de øvrige særlove.

Figur 7.4.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antallet af fældende straf-feretlige afgørelser blandt forældrene.⁵⁰

I de tilfælde, hvor en ung selv er mistænkt/sigtet for kriminalitet og har en forælder, som også er registreret for kriminalitet, er forælderen i mere end ni ud af ti af tilfældene sanktioneret for kriminalitet, *inden* den unge blev registreret for kriminalitet. Dette gælder både for de småkriminelle, de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle unge.

Figur 7.4.2. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antallet af fældende straf-feretlige afgørelser for straffelovsovertrædelser blandt forældrene.⁵¹

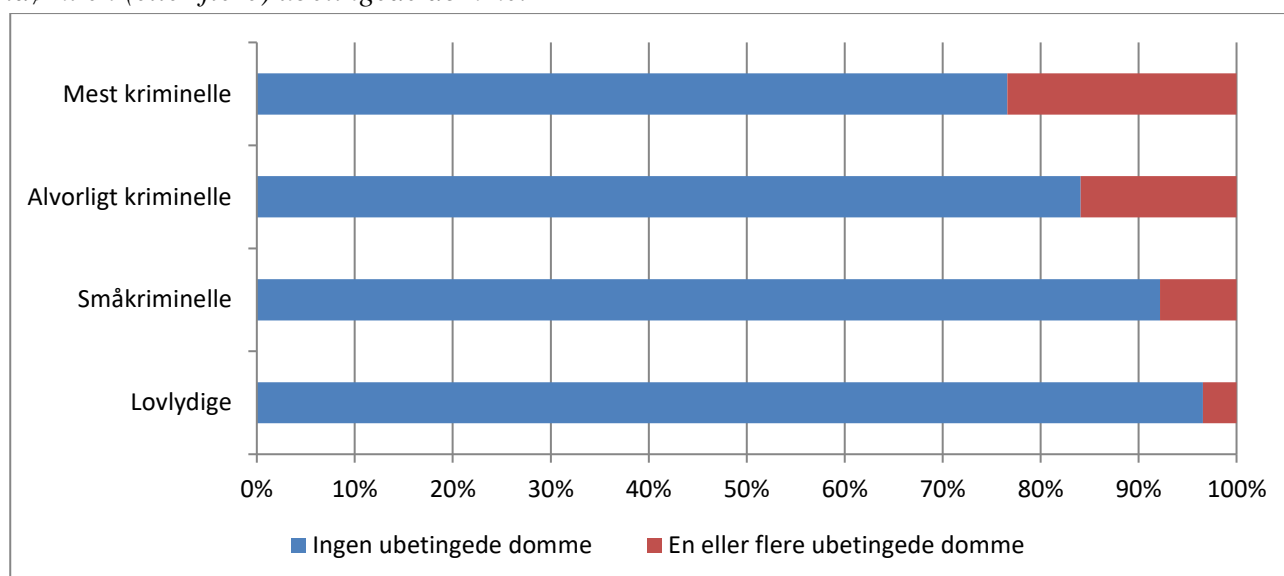
⁵⁰ 1 pct. uoplyst.

⁵¹ 1 pct. uoplyst.

Ses der på, om forældrene har fået en fældende strafferetlig afgørelse for overtrædelse af straffeloven, er tendensen den samme som ovenfor, men niveauet er dog væsentligt lavere. 43 pct. af de mest kriminelle unge har mindst en forældre med en fældende afgørelse for overtrædelse af straffeloven, mens det gælder for 31 pct. af de alvorligt kriminelle, 19 pct. af de småkriminelle og knap hver tiende af de lovlydige, jf. figur 7.4.2.

Anden forskning viser, at særligt kriminalitet blandt forældre, der er så alvorlig, at det fører til afsøning af en ubetinget dom, hænger sammen med en øget risiko for, at børnene også begår kriminalitet og udviser andre typer af problemadfærd, samt for at de har vanskelige opvækstvilkår (Jørgensen et al. 2012; Oldrup et al. 2016; Olsen 2013; Wildeman & Andersen 2017). I det følgende er denne sammenhæng også belyst. Af figur 7.4.3 fremgår, hvorvidt de unges forældre er idømt mindst en ubetinget dom. Dette gælder for 24 pct. af de mest kriminelle unge mod henholdsvis 16 pct., 8 pct. og 3 pct. af de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige unge.

Figur 7.4.3. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og hvorvidt deres forældre er idømt en (eller flere) ubetingede domme.⁵²

Et tilsvarende mønster ses, når det beregnes, hvor stor en andel af unges forældre der er dømt for personfarlig kriminalitet.⁵³ Dette gælder for 24 pct. af de mest kriminelle unge og henholdsvis 15 pct., 8 pct. og 3 pct. af de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige unge.

⁵² 1 pct. uoplyst

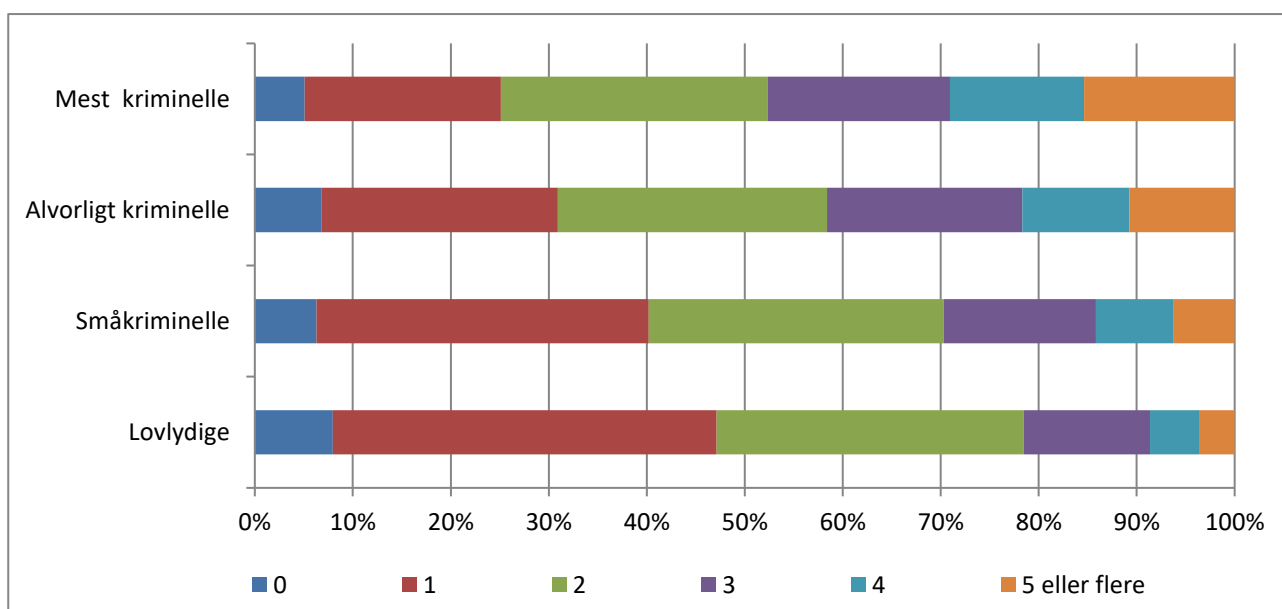
⁵³ Personfarlig kriminalitet er afgrænset som seksualforbrydelser, vold og trusler, brandstiftelse og røveri.

8. SØSKENDE

8.1. Antal søskende

Figur 8.1.1 viser de unge fra årgang 1996 fordelt efter, hvor mange søskende (hel- og halvsøskende) de har.⁵⁴ Sammenlignet med de unge, der ikke er registreret for at have begået kriminalitet, har de tre grupper, der er registreret for kriminalitet, flere søskende. De mest kriminelle unge er dem, der har det største antal søskende, svarende til tre i gennemsnit, mens den øvrige del af årgangen har to søskende i gennemsnit. Ens for hele årgangen er, at det er langt de fleste, som har mindst en søskende.

Figur 8.1.1. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antal søskende.⁵⁵

8.2. Søskendes kriminalitet

Samlet set har 24 pct. af de unge, som har søskende, mindst én søskende, der har fået en fældende strafferetlig afgørelse.⁵⁶ For en tredjedel af disse søskende drejer det sig alene om færdselslovsovertrædelser. Som det fremgår af figur 8.2.1, er det at have søskende med fældende strafferetlige afgørelser mere udbredt blandt de mest kriminelle unge, idet det gælder for mere end halvdelen af dem mod knap halvdelen af de alvorligt kriminelle, en tredjedel af de småkriminelle og godt en femtedel af de lovlydige unge.

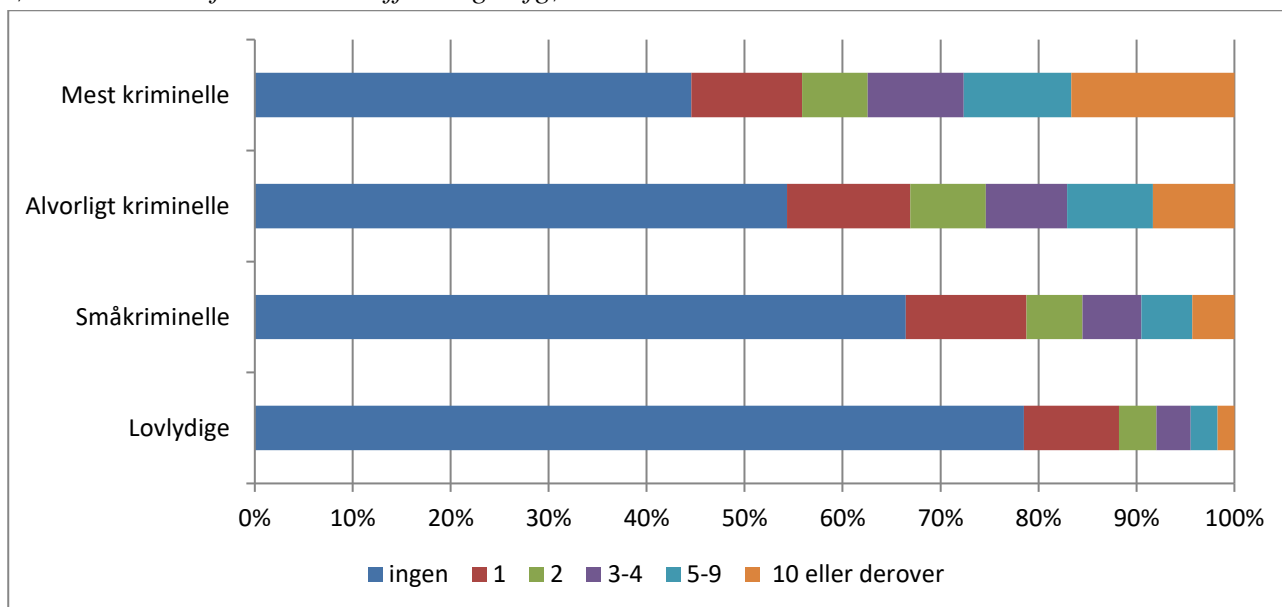
⁵⁴ Søskende er i undersøgelsen afgrænset som børn af de unges biologiske forældre.

⁵⁵ 8 pct. uoplyst. I dette kapitel angives ved hver figur antal uoplyste. Årsagen til, at dette ikke er angivet i kapitlerne vedrørende de unge selv, er, at det for de unges vedkommende er i meget få tilfælde, at oplysninger mangler, mens det gælder noget flere blandt søskende.

⁵⁶ Baseret på data om strafferetlige afgørelser fra Det Centrale Kriminalregister, se også beskrivelse kapitel 5.

Målt ud fra samtlige søskende har de mest kriminelles søskende i gennemsnit modtaget 1,5 fældende afgørelse, mens de alvorligt kriminelles søskende i gennemsnit har fået 0,8 fældende afgørelse, de småkriminelles søskende 0,6 og de lovlydiges søskende 0,3 fældende afgørelse.

Figur 8.2.1. Unge fra årgang 1996, der har søskende, fordelt efter kriminalitetskategori og deres søskendes antal fældende strafferetlige afgørelser.⁵⁷

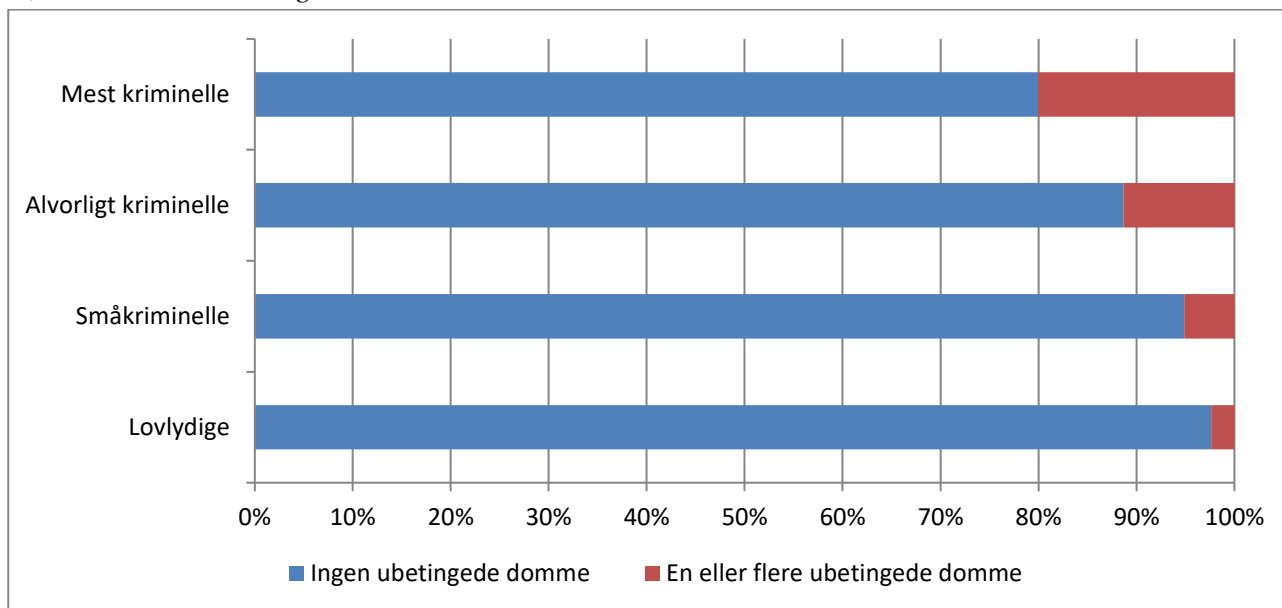

Det er i særdeleshed storebrødrene til de unge fra årgang 1996, som begår kriminalitet. Blandt de mest kriminelle unge, der har søskende, er det 44 pct., som har en eller flere storebrødre, der har modtaget en fældende strafferetlig afgørelse. Dette gælder for godt en tredjedel af de alvorligt kriminelle, godt en fjerdedel af de småkriminelle og knap en femtedel af de lovlydige.

Af figur 8.2.2 fremgår, at det ligeledes er en større andel af de mest kriminelle, som har en eller flere søskende, der er idømt mindst en ubetinget dom. Det drejer sig om en femtedel af de mest kriminelle unge mod mellem 11 og 2 pct. for de øvrige tre kategorier af unge.

⁵⁷ 8 pct. uoplyst.

Figur 8.2.2. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og hvorvidt deres søskende er idømt mindst en ubetinget dom.⁵⁸

Beregningen af, hvorvidt de unge har en eller flere søskende, som er dømt for personfarlig kriminalitet, giver et lignende billede. Dette gælder for godt en fjerdedel af de mest kriminelle mod en noget mindre andel blandt de øvrige unge (15 pct. for de alvorligt kriminelle, 8 pct. for de småkriminelle og 4 pct. for de lovlydige).

⁵⁸ 8 pct. uoplyst.

9. RISIKOFAKTORER OG MULIGHEDER FOR PRÆDIKTION

De ovenstående deskriptive analyser har vist, hvilke forhold der umiddelbart har en sammenhæng med de unges kriminelle belastning. For at undersøge, hvilke sammenhænge der er reelle, dvs. hvilke sammenhænge der fortsat viser sig, når der på samme tid kontrolleres for betydningen af øvrige forhold, er der gennemført regressionsanalyser. Ikke alle faktorer, der er belyst i det tidligere, indgår i regressionsanalyserne. Fravalget af en del af disse variable skyldes, at de måler det samme som andre af de inkluderede variable. En anden grund er, at nogle variable mangler oplysninger for relativt mange personer.⁵⁹

I det følgende præsenteres statistisk signifikante forskelle vedrørende de forskellige forhold, der karakteriserer unge, som indgår i kategorien af mest kriminelle, set i forhold til henholdsvis de alvorligt kriminelle unge, de småkriminelle og de lovlydige. Yderligere vises resultater fra tilsvarende analyser, som er opdelt efter køn og etnisk herkomst med henblik på at se, om særlige forhold gør sig gældende for henholdsvis piger, drenge, danske unge og unge af anden etnisk herkomst end dansk.

Der er anvendt logistiske regressionsmodeller, og samtlige variable er inkluderet i analyserne som binære variable. Start- og slutmodellerne fremgår af bilag, mens der i de følgende tabeller vises signifikante sammenhænge, og hvorvidt disse er positive eller negative, dvs. om flere eller færre blandt de mest kriminelle unge sammenlignet med de øvrige unge er karakteriseret ved de pågældende forhold. Det er væsentligt at være opmærksom på, at det for de fleste faktorer vedkommende ikke er muligt at fastlægge en årsagssammenhæng. Eksempelvis er det ikke muligt ved en sammenhæng mellem skoleskift og det at være blandt de mest kriminelle unge at udtale sig om sammenhængens retning, dvs. hvorvidt skoleskift fører til en øget risiko for, at unge indgår blandt de mest kriminelle unge, eller om sammenhængen er den anden vej rundt, således at den kriminalitet, de mest kriminelle unge har begået, har ført til skoleskift. Desuden kan det ikke udelukkes, at nogle af de forhold, der viser sig at være af betydning, reelt afspejler andre faktorer, som ikke er inkluderet i analyserne, blandt andet på grund af, at de ikke findes i registrene. Det kan eksempelvis tænkes, at skoleskift (som er indeholdt i analyserne) afspejler forældrenes indstilling, børnenes sociale kompetencer eller lignende forhold, som ikke indgår i registrene og dermed heller ikke i disse analyser. Af hensyn til dette kapitels læsbarhed betegnes de faktorer, der ifølge regressionsanalyserne kendetegner de mest kriminelle unge, som risikofaktorer. Denne brug af begrebet skal således alene forstås som statistiske sammenhænge mellem de pågældende faktorer og det at indgå blandt de mest kriminelle unge.

---

⁵⁹ Alene personer, som der er oplysninger om for alle de forhold, der indgår i regressionsanalyserne, vil indgå i analyserne. For at undgå at mange unge ekskluderes fra analyserne, vil variable med en stor andel uoplyste fravælges. Det gælder fx forældrenes uddannelsesniveau, som i 10 pct. af alle tilfælde uoplyst. Desuden fordeler de uoplyste sig ikke jævnt; for fædre til de mest kriminelle unge mangler denne oplysning i 23 pct. af tilfældene. Hvis denne variable blev inkluderet, ville det således betyde, at mange unge ville blive ekskluderet fra analyserne, og yderligere ville det bortfald være skævt fordelt.

Tabel 9.1. Resultater fra regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle unge sammenlignet med de øvrige unge fra årgang 1996.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige ⁶⁰
Forhold vedrørende de unge			
Køn (pige)	-	-	-
Etnicitet (anden etnisk baggrund end dansk)	+	+	+
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder			
Har skiftet skole (4.-9. kl.)	+	+	+
Har gået i specialklasse	+	+	+
Har ikke afsluttet 9. klasse	+	+	+
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	+	+	+
Har været i kontakt med psykiatrien	+	+	+
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁶¹			
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁶²			
Bor med begge biologiske forældre	-	-	-
Bor i lejebolig	+	+	+
Har været bosiddende uden for Danmark			
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien			
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling	+		+
Mors socioøkonomiske status (uden for arbejdsmarkedet)		+	+
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse		+	+
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)			+
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse	+	+	+

⁶⁰ Der er lavet tilsvarende analyser, hvor de mest kriminelle unge er sammenlignet med alle øvrige unge fra årgangen (de alvorligt kriminelle, småkriminelle og lovlydige samlet). Resultaterne er helt identiske med sammenligningen mellem de mest kriminelle unge og de lovlydige, hvilket ikke er overraskende, idet de lovlydige udgør størstedelen af årgangen.

⁶¹ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10 års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁶² Se noten overfor.

Resultaterne fra regressionsanalyserne viser, at når der kontrolleres for flere forhold på samme tid, er der fortsat sammenhæng i form af, at risikoen for at høre blandt *de mest kriminelle unge*:

- sammenlignet med både de *alvorligt kriminelle*, *de småkriminelle* og *de lovlydige* er *mindsket* for piger og for de unge, der bor sammen med begge biologiske forældre, mens den er *øget* for unge med anden etnisk baggrund end dansk, unge som har skiftet skole, unge som har gået i specialklasse, unge som ikke har afsluttet 9. klasse, unge som ikke er i gang med et skoleforløb eller en ungdomsuddannelse, unge som har været i kontakt med psykiatrien, unge som bor i le-jebolig og unge som har mindst en søskende, der er idømt en ubetinget dom.
- sammenlignet med de *alvorligt kriminelle* og *de lovlydige* er *øget* for unge, der har mindst en forælder, som har været i behandling for misbrug af alkohol eller stoffer. Denne forskel gør sig ikke gældende ved sammenligning med de småkriminelle.
- sammenlignet med de *småkriminelle* og *de lovlydige* er *øget* for unge, som har mødre, der er uden for arbejdsmarkedet og for unge, der har mindst en forælder, som er idømt en ubetinget dom. Disse forskelle gør sig ikke gældende ved sammenligning mellem de mest kriminelle og de alvorligt kriminelle.
- sammenlignet med de *lovlydige* er *øget* for unge, der har unge mødre. Denne forskel gør sig ikke gældende ved sammenligning mellem de mest kriminelle og henholdsvis de alvorligt kriminelle og de småkriminelle.

For så vidt angår forhold, der vedrører de unge selv, er det de samme faktorer, der viser sig at være af betydning i de tre modeller, mens der ses mere variation i de forhold, der vedrører de unges forældre.

Der ses flest forskelle mellem de mest kriminelle unge og de lovlydige, og færrest mellem de mest kriminelle og de alvorligt kriminelle, dog ses der fortsat mange forskelle ved sidstnævnte sammenligning.

Betragtes forskellenes størrelse og de statistiske sikkerheder (signifikansniveauer), jf. bilagstabel 11.2, er disse også størst ved sammenligningen mellem de mest kriminelle og de lovlydige.

Tabel 9.2. Resultater fra regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle hhv. piger og drenge sammenlignet med de øvrige piger og drenge fra årgang 1996.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle		Mest kriminelle versus småkriminelle		Mest kriminelle versus lovlydige	
	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge
Forhold vedrørende de unge						
Etnicitet (anden etnisk baggrund end dansk)		+	+	+		+
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder ⁶³						+
Har skiftet skole (4.-9. kl.)			+	+	+	+
Har gået i specialklasse	+	+	+	+	+	+
Har ikke afsluttet 9. klasse		+		+	+	+
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse		+	+	+	+	+
Har været i kontakt med psykiatrien		+		+		+
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁶⁴						
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁶⁵						
Bor med begge biologiske forældre		-		-		-
Bor i lejebolig		+		+	+	+
Har været bosiddende uden for Danmark						
Forhold vedrørende de unges forældre						
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien	+		+		+	
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling						+
Mors socioøkonomiske status (uden for arbejdsmarkedet)				+		+
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	+		+	+	+	+
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)				+		+
Forhold vedrørende de unges søskende						
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse				+	+	+

⁶³ Denne variabel indgår ikke i analyserne af de mest kriminelle piger, da der er for få af disse, der er bosat i et SUB-område, til at analyserne kan lade sig gøre.

⁶⁴ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁶⁵ Se noten overfor.

Tabel 9.2 viser resultater fra analyser, som er lavet separat for piger og drenge. Her er det vigtigt at bemærke, at statistisk signifikans også afhænger af antallet af observationer (gruppernes størrelse); ved større populationer kan mindre forskelle være statistisk signifikante, mens der omvendt for små populationer gælder, at forskellene skal være vældigt store, for at disse bliver statistisk signifikante (signifikansberegninger afhænger både af forskellens størrelse og af antal observationer). Da der er få piger blandt de mest kriminelle unge, er det alene af denne grund forventeligt, at der er færre statistisk signifikante sammenhænge, når forskelle mellem pigerne i de forskellige kategorier analyseres. For drengenes vedkommende ses, at resultaterne i tabel 9.2 i høj grad er de samme som set i tabel 9.1.

Nogle af de områder, hvor analyserne af henholdsvis drenge og piger adskiller sig, er, at risikoen for at høre blandt de mest kriminelle *drenge* er:

- *øget* for drenge af anden etnisk herkomst end dansk sammenlignet med både de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige drenge, mens denne forskel alene er signifikant i sammenligningen mellem de mest kriminelle og de småkriminelle piger.
- *øget* for drenge bosat i et SUB-område sammenlignet med de lovlydige drenge. Dette forhold indgår slet ikke i analyserne vedrørende pigerne, jf. fodnote i tabel 9.2.⁶⁶
- *øget* for drenge, der har været i kontakt med psykiatrien, mens tilsvarende ikke ses for pigerne.
- *mindsket* for drenge, som bor sammen med begge biologiske forældre, mens tilsvarende ikke ses for pigernes vedkommende.
- *øget* for drenge, som bor i lejebolig sammenlignet med både de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige drenge, mens denne forskel alene er signifikant ved sammenligningen mellem de mest kriminelle og de lovlydige piger.
- *øget* for drenge, som har mindst en forælder, der har været i stofmisbrugs- eller alkoholmisbrugsbehandling, i forhold til de lovlydige drenge.
- *øget* for drenge, som har en mor, der er uden for arbejdsmarkedet, i forhold til de lovlydige og de småkriminelle drenge.
- *øget* for drenge, der har en ung mor i sammenligning med de lovlydige og de småkriminelle drenge, mens denne forskel ikke ses blandt pigerne.

Og for *pigernes vedkommende* ses risikoen for at høre blandt de mest kriminelle at være:

- *øget* for piger, som har mindst en forælder, der har været i kontakt med psykiatrien, mens denne forskel ikke ses for drengenes vedkommende.

---

⁶⁶ Desuden er dette forhold ikke statistisk signifikant i den overordnede analyse, jf. tabel 9.1 Det er dog på grænsen til at være det. Kun forhold, hvor $p < 0,05$ er inkluderet i slutmodellerne.

Tabel 9.3. Resultater fra regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle hhv. danske unge og unge af anden etnisk herkomst sammenlignet med de øvrige danske unge og unge af anden etnisk herkomst fra årgang 1996.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle		Mest kriminelle versus småkriminelle		Mest kriminelle versus lovlydige	
	Dansk	Indvanderer/ efterkommer	Dansk	Indvanderer/ efterkommer	Dansk	Indvanderer/ efterkommer
Forhold vedrørende de unge						
Køn (pige)	-	-	-	-	-	-
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder ⁶⁷		+				+
Har skiftet skole (4.-9. kl.)			+	+	+	+
Har gået i specialklasse	+	+	+	+	+	+
Har ikke afsluttet 9. klasse			+		+	
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdoms-uddannelse	+	+	+	+	+	+
Har været i kontakt med psykiatrien	+	+	+	+	+	+
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁶⁸						
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁶⁹						
Bor med begge biologiske forældre			-		-	-
Bor i lejebolig	+		+	+	+	+
Har været bosiddende uden for Danmark			+			
Forhold vedrørende de unges forældre						
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien				+		
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling					+	
Mors socioøkonomiske status (uden for arbejdsmarkedet)				+	+	+
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	+		+		+	+
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)			+		+	
Forhold vedrørende de unges søskende						
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse			+	+	+	+

⁶⁷ Denne variabel indgår ikke i analyserne af de mest kriminelle unge med dansk baggrund, da der er for få blandt disse, der er bosat i et SUB-område, til at analyserne kan lade sig gøre.

⁶⁸ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁶⁹ Do.

Tabel 9.3 viser resultater fra analyser af henholdsvis unge med dansk baggrund og unge med anden etnisk baggrund. Nogle af de områder, hvor resultaterne fra disse analyser adskiller sig, er, at risikoen for at høre blandt de mest kriminelle blandt *unge af dansk herkomst* er:

- *øget* for dem, som ikke har afsluttet 9. klasse sammenlignet med både de småkriminelle og de lovlydige af dansk herkomst, mens denne forskel ikke ses blandt de unge af anden etnisk herkomst end dansk.
- *øget* blandt de unge, som har været bosiddende uden for Danmark sammenlignet med småkriminelle unge. Det skal bemærkes, at andelen, der har været bosiddende uden for Danmark, er langt større blandt unge med anden etnisk baggrund end dansk. Årsagen til, at denne faktor kun viser sig af betydning for unge af dansk herkomst, er variationen inden for gruppen; dvs. at der er flere med dansk baggrund blandt de mest kriminelle, som har været bosat i udlandet, sammenlignet med samme andel blandt de småkriminelle med dansk baggrund, mens andelen af unge med anden etnisk baggrund end dansk, der har været bosat i udlandet, ikke på samme måde varierer blandt de forskellige kategorier af unge.
- *øget* for dem, som har mindst en forælder, der har været i behandling for alkohol- eller stofmisbrug sammenlignet med lovlydige med dansk baggrund. Denne forskel er ikke signifikant for unge af anden etnisk herkomst.
- *øget* for dem, som har en ung mor sammenlignet med småkriminelle og lovlydige danske unge. Denne forskel er ikke signifikant for unge af anden etnisk herkomst.
- *øget* for de unge, som har mindst en forælder, der er idømt en ubetinget afgørelse sammenlignet med både de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige af dansk herkomst, mens denne forskel kun ses i analysen af de mest kriminelle unge af anden etnisk herkomst sammenlignet med de lovlydige.

Og for de unge af *anden etnisk herkomst end dansk* ses risikoen for at høre blandt de mest kriminelle at være:

- *øget* for de unge, der er bosat i et SUB-område sammenlignet med de alvorligt kriminelle og de lovlydige. Dette forhold indgår slet ikke i analyserne vedrørende unge med dansk baggrund, jf. det tidligere.⁷⁰
- *øget* for de unge, som har mindst en forælder, der har været i kontakt med psykiatrien sammenlignet med småkriminelle af anden etnisk herkomst. Denne forskel er ikke signifikant for unge af dansk herkomst.

---

⁷⁰ Desuden er dette forhold ikke statistisk signifikant i den overordnede analyse, jf. tabel 9.1 Det er dog lige på grænsen til at være det. Kun forhold, hvor $p < 0,05$ er inkluderet i slutmodellerne.

Flere af de forhold, der i ovenstående regressionsanalyser viser sig at kendetegne de mest kriminelle unge i forhold til de øvrige unge, er også set i undersøgelser af risikofaktorer i forhold til kriminalitet generelt (Jørgensen et al. 2012; Østergaard et al. 2015; Olsen 2016; Olsen et al. 2016).

Det er desuden veldokumenteret, at forhold, der ikke findes oplysninger om i registrene, også er af betydning for kriminalitetsrisikoen. Dette gælder blandt andet oplysninger om forhold, der beskriver personers livsstil og sociale miljø, såsom det at hænge ud med venner i områder med lav grad af social kontrol og det at have venner, der begår kriminalitet (Wikström & Treiber 2016). Her kan også nævnes en undersøgelse fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI), som peger på, at mens forskellen mellem lovlydige og kriminelle (både mere og mindre alvorligt kriminelle) unge hænger mere sammen med familiebaggrund og relation til forældrene, forklares forskellen mellem de mere og mindre alvorligt kriminelle i højere grad af de unges adfærd og kammeratskaber, heriblandt om de har venner, der begår kriminalitet (Olsen 2016).⁷¹ Imidlertid peger eksempelvis en hollandsk undersøgelse på, at sådanne forhold kan spille indirekte sammen ved, at den måde, hvorpå forældreskab udøves, hænger sammen med sandsynligheden for, at børnene har venner, der begår kriminalitet, og derigennem også sammenhæng til børnenes kriminalitetsrisiko (Janssen et al. 2016). For så vidt angår risikofaktorer, der indgår – eller ikke indgår – oplysninger om i registre, kan også nævnes en nylig undersøgelse SFI, der belyser risiko- og beskyttelsesfaktorer i forhold til kriminalitet i 11-, 15- og 18-årsalderen. Denne undersøgelse finder, at blandt andet følgende har betydning for de unges kriminalitetsrisiko: Forældrenes opdragelsesmønster, domfældelser blandt forældrene, faderens uddannelsesniveau, familiens boligforhold (ejer/lejer), de unges køn, deres selvkontrol, alkoholdebut, erfaring med hash, antal skoleskift, pjækkeri fra skolen og om de har været ofre for kriminalitet (Olsen et al. 2016). I Flemming Balvigs undersøgelse fra januar 2017 om ungdomskriminalitet anføres ligeledes, at billedet af, hvilke forhold der er af betydning for kriminalitetsrisikoen, er komplekst og ikke peger i retning af enkelte områder eller forklaringer (Balvig 2017).

Der er således i forskning på området vist både direkte og indirekte sammenhænge med kriminalitetsrisikoen, for så vidt angår faktorer relateret til den unge selv, dennes forældre og sociale kontekst via forhold, der findes i registre, og forhold, der ikke gør. Til brug for denne undersøgelse er der også foretaget særskilte analyser af ungdomskriminalitet baseret på selvrapporteringsdata (se bilag 11.13). Formålet med disse analyser er at inkludere betydningen af forhold, som der ikke findes oplysninger om i registre, herunder de unges forhold til skolen, forhold til forældre, fritid m.v. Det bemærkes, at de kategorier, der på baggrund af selvrapporteringsdata er dannet vedrørende de unges erfaringer med kriminalitet, ikke svarer til de kategorier, der i øvrigt anvendes i denne undersøgelse, idet de er baseret på selvrapporteret kriminalitet, som blandt andet adskiller sig fra registreret kriminalitet ved at omfatte meget færre kriminalitetstyper, primært angå mindre alvorlig krimi-

---

⁷¹ Det bemærkes, at der i SFIs undersøgelse anvendes nogle af de samme betegnelser som i denne undersøgelse (lovlydige, småkriminelle og alvorligt kriminelle), men af afgrænsningen af kategoriseringerne ikke svarer til den, der anvendes i denne undersøgelse.

nalitet og have andre afgrænsninger af kriminalitetens art. Analyserne, der er baseret på disse data, peger på, at køn (dreng), forholdet til skolen (det at være ligeglad/ikke bryde sig om at gå i skole, at mene at der ikke er grund til at fortsætte i skolen, hvis man ikke har lyst, at skolen har henvendt sig til forældre vedrørende problemer, at være blevet væk fra skolen flere dage i træk uden tilladelse), ikke at bo sammen med begge forældre, fremtidsorientering (enige i udsagnet, at det gælder om at få mest muligt ud af livet her og nu uden at tænke på fremtiden), ikke at være medlem af en idrætsforening, at have venner, der har erfaringer med at have begået butikstyveri, at køre ulovligt på knallert, at have prøvet at ryge hash og at andre tror, man er med i en bande, alle er forhold, der øger risikoen for at høre blandt de unge, der begår relativt megen og relativ alvorlig kriminalitet⁷², når dette defineres ud fra selvrapporteringsdata.

I de ovenstående registerbaserede analyser af, hvilke faktorer der kendetegner de unge, som kategoriseres blandt de mest kriminelle til forskel fra de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige unge, går flere forhold igen, heriblandt køn og etnisk baggrund, samt hvorvidt de unge har skiftet skole, har gået i specialklasse, ikke har afsluttet 9. klasse, ikke er i gang med et skoleforløb eller en ungdomsuddannelse, har været i kontakt med psykiatrien, bor sammen med begge biologiske forældre, bor i en lejebolig og har søskende, som er idømt en ubetinget afgørelse, se også tabel 9.1. Disse betegnes i det følgende som de fælles risikofaktorer.

At de fremtræder som risikofaktorer, skyldes forskelle i andele blandt de mest kriminelle unge sammenlignet med de øvrige unge, der er kendetegnet ved et eller flere af disse forhold. I denne sammenhæng er det væsentligt at være opmærksom på proportionerne. Fokus er i denne undersøgelse rettet mod en *meget* lille gruppe – de mest kriminelle unge, som udgør 1 pct. af årgangen – hvilket betyder, at selv om denne gruppe i større omfang end de øvrige unge fra årgangen er karakteriseret ved de pågældende risikofaktorer, så betyder det omvendt ikke, at størsteparten med disse karakteristika findes i gruppen af de mest kriminelle.

Dette fremgår af tabel 9.4, som illustrerer, hvordan de fælles risikofaktorer hver især fordeler sig i forhold til de forskellige kategorier af unge. Som det fremgår af tabellen, så er eksempelvis hovedparten (80 pct.) af drengene lovlydige, selv om køn (dreng) er en risikofaktor. Tilsvarende gælder for unge af anden etnisk herkomst end dansk (80 pct. blandt de lovlydige), for unge der har gået i specialklasse (trefjerdedele blandt de lovlydige), unge der ikke har afsluttet 9. klasse (tre fjerdedele blandt de lovlydige) osv.

---

⁷² Betegnet 'meget kriminelle' i bilag 11.13.

Tabel 9.4. Unge fra årgang 1996 fordelt efter de fælles risikofaktorer og kriminalitetskategori

	Lovlydige	Småkriminelle	Alvorligt kriminelle	Mest kriminelle	I alt
Dreng	80 %	15 %	4 %	2 %	100 %
Anden etnisk herkomst end dansk	80 %	12 %	5 %	3 %	100 %
Har skiftet skole (4.-9. kl.)	80 %	14 %	4 %	2 %	100 %
Har gået i specialklasse	74 %	14 %	7 %	6 %	100 %
Har ikke afsluttet 9. klasse	76 %	11 %	6 %	7 %	100 %
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	71 %	18 %	7 %	4 %	100 %
Har været i kontakt med psykiatrien	78 %	14 %	5 %	3 %	100 %
Bor ikke sammen med begge biologiske forældre	81 %	14 %	4 %	2 %	100 %
Bor i lejebolig	79 %	14 %	4 %	2 %	100 %
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse	66 %	18 %	9 %	7 %	100 %
Andel blandt årgang	85 %	11 %	2 %	1 %	100 %

Det vil sige, at selv om det er muligt at identificere nogle af de forhold, der kendetegner de mest kriminelle unge – forhold som øger risikoen for at indgå blandt de mest kriminelle unge – vil disse forhold også gøre sig gældende for mange andre unge, ikke mindst de lovlydige. Anderledes sagt, så er det ikke muligt at identificere alene de mest kriminelle unge på baggrund af en faktor, der i analyserne har vist sig at være af betydning for risikoen for at indgå blandt de mest kriminelle unge. Denne opgave er særlig vanskelig, når det drejer sig om så lille antal unge, som tilfældet er her.

I forlængelse heraf skal det bemærkes, at samtidig med, at der ikke er tvivl om, at risikofaktorer er væsentlige indikatorer for kriminalitetsrisikoen (Jørgensen et al. 2012; Olsen et al. 2016), så kan de ikke anvendes til præcis forudsigelse af kriminalitet. Typisk er det mindre end halvdelen af dem, der på baggrund af risikofaktorer forudsiges at ville begå kriminalitet, der rent faktisk begår kriminalitet senere i livet (West 1982; Østergaard et al. 2015; Christoffersen & Joshi 2015; Farrington 2005; Olsen et al. 2016). Risikofaktorer skal således ikke betragtes som forhold, der nøjagtigt forudsiger kriminalitet, men – som navnet også indikerer – som forhold, der øger risikoen.

I denne sammenhæng er det væsentligt, at tage antallet af risikofaktorer med i betragtning. Det vides fra anden forskning, at risikofaktorer ofte forekommer i *klynger*, dvs. at problemer i et område af livet, fx i familien, hyppigt følges af problemer i andre dele af livet, fx i skolen, samt at risikofaktorer *kumulerer*, dvs. at jo flere faktorer, der gør sig gældende, desto større risiko for kriminalitet og for, at unge indgår i kriminelle grupper (Jørgensen et al. 2012; Pedersen & Lindstad 2011; Carlsson 2014).

Tabel 9.5 viser, hvor stort et antal af de ovenfor nævnte forhold (de fælles risikofaktorer), der kendetegner de forskellige kategorier af unge i denne undersøgelse. I denne opgørelse indgår køn og etnisk baggrund ikke, da kun dynamiske forhold, dvs. forhold der er mulige at forandre, er inkluderet.⁷³

Som det ses af tabellen, er der en tydelig sammenhæng i form af, at en større andel af de mistænkte/sigtede unge er kendetegnet ved flere af de fælles risikofaktorer, end de lovlydige er – og jo mere alvorlig kriminalitet, desto større andel er karakteriseret ved flere af de her inkluderede risikofaktorer. Sammenlignet med de øvrige unge er det således en markant større andel blandt de mest kriminelle, som er kendetegnet ved fire eller flere af de fælles risikofaktorer: Knap halvdelen af de mest kriminelle unge er karakteriseret ved mindst fire af de inkluderede risikofaktorer, mens tilsvarende kun gør sig gældende for mindre end hver tyvende af de lovlydige. Modsat er andelen, der højst er karakteriseret ved en af disse faktorer, størst blandt de lovlydige (59 pct.) og mindst blandt de mest kriminelle (11 pct.).

Tabel 9.5. Unge fra årgang 1996 fordelt efter kriminalitetskategori og antal fælles risikofaktorer.

	Lovlydige	Småkriminelle	Alvorligt kriminelle	Mest kriminelle	Hele årgangen
0	11 %	10 %	5 %	3 %	11 %
1	48 %	37 %	20 %	8 %	46 %
2	27 %	28 %	28 %	17 %	27 %
3	9 %	15 %	25 %	24 %	10 %
4	3 %	7 %	14 %	24 %	4 %
5	0,9 %	2 %	7 %	17 %	1 %
6	0,1 %	0,3 %	2 %	7 %	0,2 %
7-8⁷⁴	0,0 %	0,1 %	0,2 %	0,6 %	0,0 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Til denne meget skæve fordeling af antallet af risikofaktorer blandt de fire kategorier af unge, som tydeligt viser, at risikoen for at høre blandt de mest kriminelle unge øger i takt med antallet af risikofaktorer, er det vigtigt at bemærke, at opgørelsen alene omfatter de fælles risikofaktorer fra denne undersøgelse. Det skal altså ikke betragtes som en udtømmende liste, idet der vil eksistere andre faktorer – særligt forhold som det ikke via registre er muligt at måle, jf. ovenfor – der også øger risikoen for at høre blandt de mest kriminelle.

Endelig er det væsentligt at understrege, at muligheden for at identificere eller forudsige, hvem der kommer til at indgå blandt de mest kriminelle unge, selvfølgelig også i høj grad afhænger af udgangspunktet; sker prædiktionen fra barnsben eller først på et tidspunkt, hvor barnet eller den unge allerede er mistænkt/sigtet for kriminalitet? I sidstnævnte tilfælde – og særligt hvis der er tale om

⁷³ For flere af faktorenes vedkommende kan det diskuteres, hvorvidt de skal betragtes som statiske eller dynamiske.

⁷⁴ De to andele er lagt sammen af anonymitetshensyn.

alvorlig eller meget alvorlig kriminalitet – vil det være muligt at forudsige eller identificere mere præcist. Alene forudsætningen om en mistanke/sigtelse for alvorlig eller meget alvorlig kriminalitet reducerer antallet markant (til godt 3 pct. af årgangen, jf. tabel 3.1), hvilket i sig selv øger sandsynligheden for at forudsige korrekt betragteligt.

10. SAMMENFATNING

Justitsministeriets Forskningskontor har gennemført analyser vedrørende de mest kriminelle børn og unge. Disse analyser omfatter forhold, som kendetegner de mest kriminelle unge til sammenligning med øvrige unge, og vedrører såvel karakteristika ved de unges kriminalitet, de unge selv, deres skolegang, deres familier m.v.

Analyserne tager udgangspunkt i årgang 1996, som i denne undersøgelse opdeles i fire kategorier: De lovlige, småkriminelle, alvorligt kriminelle og mest kriminelle.

De lovlige udgør 85 pct. af årgangen, de småkriminelle 11 pct., de alvorligt kriminelle 2 pct. og de mest kriminelle 1 pct.

Kriminalitet og sanktioner

De mest kriminelle står de for en tredjedel af den kriminalitet (straffelovs- og særlovsovertrædelser), som årgangen er mistænkt/sigtet for i alderen 10 til 17 år. Gruppen af småkriminelle er i gennemsnit registreret for 1,7 kriminelle forhold, gruppen af alvorligt kriminelle for 3,6 forhold og gruppen af mest kriminelle for 13,2 forhold per person. 45 pct. blandt gruppen af mest kriminelle er mistænkt/sigtet for mere end ti forhold.

For alene straffelovsovertrædelser står de mest kriminelle unge for 44 pct. af disse forhold, svarende til ni mistanker/sigtelser i gennemsnit.

65 pct. af de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for vold og 38 pct. er mistænkt/sigtet for røveri.

Der ses ikke forskel i antallet af medgerningspersoner for henholdsvis de alvorligt kriminelle og de mest kriminelle unge. Sager med medsigtede for de mest kriminelle involverer i cirka fire ud af fem tilfælde andre unge i kategorien af mest kriminelle.

De større byer – København, Aarhus og Odense – er overrepræsenterede for så vidt angår gerningssted for kriminalitet begået af de mest kriminelle.

Blandt de småkriminelle er der ganske få, der er idømt en ubetinget dom i årene 2011-2014, mens der blandt de alvorligt kriminelle er to pct., der er idømt højst to ubetingede domme. Blandt de mest kriminelle er knap 20 pct. idømt én ubetinget dom, mens otte pct. er idømt to, og to pct. er idømt tre eller flere ubetingede domme.

Karakteristika ved de unge

Mere end ni ud af ti af de mest kriminelle unge er drenge.

En større andel blandt de mest kriminelle debuterer i en tidlig alder. Mere end 60 pct. i denne gruppe er således mistænkt for kriminalitet, inden de fylder 15 år, mens tilsvarende gælder for godt 40 pct. af de alvorligt kriminelle og knap 20 pct. blandt de småkriminelle.

Blandt de mest kriminelle ses en større andel indvandrere (9 pct.) og efterkommere (24 pct.) fra ikke-vestlige lande. Blandt de lovlydige er disse andele henholdsvis 3 pct. og 6 pct.

Samlet set bor godt halvdelen af årgang 1996 sammen med begge deres forældre i 2014. Denne andel er dog betydelig mindre for de mest kriminelle unge, hvor der drejer sig om knap en fjerdedel.

Andelen af unge, der er i 2014 er bosat i et SUB-område, er mindst blandt de lovlydige (2 pct.) og højest blandt de mest kriminelle (knap hver tiende)

Mens 4 pct. af de lovlydige har gået en eller flere klasser om i løbet af klassetrinnene fra 4. til 9., gælder det for 15 pct. af de mest kriminelle. Desuden er det 2 pct. af de lovlydige, der ultimo 2014 ikke har afsluttet 9. klasse, mens tilsvarende gælder for 16 pct. af de mest kriminelle. Blandt de mest kriminelle er det godt hver fjerde, der har modtaget specialundervisning og mere end fire ud af ti, der har gået i specialklasse, mens de tilsvarende andele blandt de lovlydige er henholdsvis ti og seks pct. Andelen, der ikke var i gang med et skoleforløb eller uddannelse på registreringstidspunktet i 2014, er 15 pct. blandt de lovlydige og 63 pct. blandt de mest kriminelle.

Cirka hver tiende ung fra gruppen af lovlydige har været i kontakt med psykiatrien, mens det samme gør sig gældende for knap fire ud af ti blandt de mest kriminelle.

Karakteristika ved de unges forældre og søskende

Over halvdelen af mødrene til de mest kriminelle unge er ikke i beskæftigelse. Tilsvarende gælder for godt halvdelen af fædrene til disse unge.

Knap halvdelen af de mest kriminelle unge har forældre, der har været i kontakt med psykiatrien, mens det drejer sig om henholdsvis 33 pct., 24 pct. og 17 pct. af forældrene til de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige unge.

24 pct. af de mest kriminelle unge har forældre, der er idømt mindst en ubetinget dom mod henholdsvis 16 pct., 8 pct. og 3 pct. af de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige unge.

En større andel af de mest kriminelle har en eller flere søskende, der er idømt mindst en ubetinget dom. Det drejer sig om en femtedel af de mest kriminelle unge mod mellem 11 og 2 pct. for de øvrige tre kategorier af unge.

Regressionsanalyser

Resultaterne fra regressionsanalyserne viser, at når der kontrolleres for flere forhold på samme tid, er der fortsat sammenhæng i form af, at risikoen for at høre blandt de mest kriminelle unge:

- til sammenligning med både de **alvorligt kriminelle**, **de småkriminelle** og **de lovlydige** er *mindsket* for piger og for de unge, der bor sammen med begge biologiske forældre, og *øget* for både unge med anden etnisk baggrund end dansk, unge som har skiftet skole, som har gået i specialklasse, unge som ikke har afsluttet 9. klasse, unge som ikke er i gang med et skoleforløb eller en ungdomsuddannelse, unge som har været i kontakt med psykiatrien, unge som bor i lejebolig og unge som har mindst en søskende, der er idømt en ubetinget dom.
- til sammenligning med de **alvorligt kriminelle** og **de lovlydige** er *øget* for unge, der har mindst en forælder, som har været i behandling for misbrug af alkohol eller stoffer. Denne forskel gør sig ikke gældende i sammenligning med de småkriminelle.
- til sammenligning med de **småkriminelle** og **de lovlydige** er *øget* for unge, som har mødre, der er uden for arbejdsmarkedet og for unge, der har mindst en forælder, som er idømt en ubetinget dom. Disse forskelle gør sig ikke gældende i sammenligning mellem de mest kriminelle og de alvorligt kriminelle.
- til sammenligning med de **lovlydige** er *øget* for unge, der har unge mødre. Denne forskel gør sig ikke gældende i sammenligning mellem de mest kriminelle og henholdsvis de alvorligt kriminelle og de småkriminelle.

Nogle af de områder, hvor analyserne af henholdsvis drenge og piger adskiller sig, er, at risikoen for at høre blandt de mest **kriminelle drenge** er *øget* for drenge, der:

- har anden etnisk baggrund end dansk til sammenligning med både de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige drenge, mens denne forskel alene er signifikant i sammenligningen mellem de mest kriminelle og de småkriminelle piger.
- er bosat i et SUB-område til sammenligning med de lovlydige drenge.
- har været i kontakt med psykiatrien.
- bor i lejebolig til sammenligning med både de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige drenge, mens denne forskel alene er signifikant i sammenligningen mellem de mest kriminelle og de lovlydige piger.
- har mindst en forælder, der har været i stofmisbrugs- eller alkoholbehandling, i forhold til de lovlydige drenge.

- har en mor, der er uden for arbejdsmarkedet, i forhold til de lovlydige og de småkriminelle drenge.
- har en ung mor i sammenligning med de lovlydige og de småkriminelle drenge.

Desuden ses risikoen at være *mindsket* for drenge, som bor sammen med begge biologiske forældre.

Og for *pigernes vedkommende* ses risikoen for at høre blandt de mest kriminelle at være *øget* for piger, som har:

- mindst en forælder, der har været i kontakt med psykiatrien.

Nogle af de områder, hvor resultaterne fra disse analyser adskiller sig, er, at risikoen for at høre blandt de mest kriminelle blandt de *danske unge* er *øget* for de unge, som:

- ikke har afsluttet 9. klasse til sammenligning med både de småkriminelle og de lovlydige danske unge.
- har været bosiddende uden for Danmark til sammenligning med småkriminelle unge.
- har mindst en forælder, der har været i behandling for alkohol- eller stofmisbrug til sammenligning med lovlydige danske unge.
- har en ung mor til sammenligning med småkriminelle og lovlydige danske unge.
- har mindst en forælder, der er idømt en ubetinget afgørelse til sammenligning med både de alvorligt kriminelle, de småkriminelle og de lovlydige danske unge, mens denne forskel kun ses i analysen af de mest kriminelle unge af anden etnisk herkomst til sammenligning med de lovlydige.

Og for de unge af *anden etnisk herkomst end dansk* ses risikoen for at høre blandt de mest kriminelle at være *øget* for de unge, der:

- er bosat i et SUB-område til sammenligning med de alvorligt kriminelle og de lovlydige.
- har mindst en forælder, der har været i kontakt med psykiatrien til sammenligning med småkriminelle unge af anden etnisk herkomst.

Undersøgelsen viser en tydelig sammenhæng mellem kriminalitet og antallet af risikofaktorer. De mistænkte/sigtede unge er kendetegnet ved flere af de fælles risikofaktorer (dvs. forhold der går igen i regressionsanalysernes slutmodeller), end de lovlydige er – og jo mere alvorlig kriminalitet, desto større andel er karakteriseret ved flere af de her inkluderede risikofaktorer.

11. BILAG

Bilagstabel 11.1. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle unge sammenlignet med de øvrige unge fra årgang 1996. Startmodel

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Køn (pige)	.210*** (.148-.298)	.126*** (.090-.177)	.058*** (.042-.081)
Etnicitet (anden etnisk baggrund)	2.038*** (1.503-2.762)	3.454*** (2.607-4.576)	3.873*** (2.982-5.031)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder	1.162 (.772-1.750)	1.080 (.731-1.594)	1.423 (.995-2.034)
Har skiftet skole (4.-9. kl.)	1.236 (.994-1.538)	1.766*** (1.443-2.162)	2.841*** (2.349-3.436)
Har gået i specialklasse	1.945*** (1.508-2.508)	2.692*** (2.124-3.412)	2.060*** (1.656-2.563)
Har ikke afsluttet 9. klasse	1.548* (1.035-2.314)	1.872** (1.269-2.760)	2.748*** (1.928-3.918)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	1.804*** (1.454-2.237)	2.370*** (1.938-2.899)	4.382*** (3.620-5.306)
Har været i kontakt med psykiatrien	1,428** (1.106-1.842)	2.234*** (1.767-2.825)	1.821*** (1.459-2.271)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁷⁵	.872 (.652-1.164)	.902 (.682-.1.193)	
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁷⁶	.969 (.661-1.419)	1.101 (.754-1.607)	
Bor med begge biologiske forældre	.780 (.600-1.013)	.688** (.543-.873)	.563*** (.450-.704)
Bor i lejlighed	1.380* (1.062-1.793)	1.713*** (1.343-2.186)	2.105*** (1.669-2.655)
Har været bosiddende uden for Danmark	1.022 (.743-1.406)	1.295 (.949-1.768)	1.002 (.755-1.330)
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien	1.123 (.892-1.414)	1.178 (.951-1.459)	1.047 (.854-1.285)
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling	1.247 (.873-1.783)	1.149 (.825-1.601)	1.609** (1.168-2.215)
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet	1.160 (.916-1.468)	1.341** (1.078-1.668)	1.647*** (1.344-2.018)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	1.172 (.879-1.563)	1.928*** (1.470-2.529)	2.467*** (1.895-3.212)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)	1.065 (.850-1.335)	1.166 (.943-1.442)	1.419** (1.161-1.733)
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse	1.350 (1.000-1.824)	2.125*** (1.586-2.848)	3.963*** (3.000-5.235)
Konstant	.127***	.016***	.002***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁷⁵ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁷⁶ Do.

Bilagstabel 11.2. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle unge sammenlignet med de øvrige unge fra årgang 1996. Slutmodel

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Køn (pige)	.212*** (.149-.300)	.129*** (.092-.180)	.059*** (.042-.081)
Etnicitet (anden etnisk baggrund)	2.280*** (1.754-2.963)	3.882*** (3.043-4.952)	4.103*** (3.265-5.157)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder			
Har skiftet skole (4.-9. kl.)	1.245* (1.002-1.549)	1.785*** (1.459-2.183)	2.848*** (2.356-3.444)
Har gået i specialklasse	1.948*** (1.520-2.497)	2.701*** (2.143-3.404)	2.053*** (1.651-2.554)
Har ikke afsluttet 9. klasse	1.562* (1.047-2.330)	1.924** (1.309-2.827)	2.732*** (1.918-3.890)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	1.823*** (1.471-2.260)	2.381*** (1.948-2.910)	4.396*** (3.632-5.321)
Har været i kontakt med psykiatrien	1.414** (1.102-1.814)	2.259*** (1.795-2.843)	1.830*** (1.469-2.280)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁷⁷			
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁷⁸			
Bor med begge biologiske forældre	.749* (.581-.966)	.664** (.526-.838)	.567*** (.455-.708)
Bor i lejebolig	1.451** (1.122-1.876)	1.748*** (1.373-2.226)	2.149*** (1.706-2.707)
Har været bosiddende uden for Danmark			
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien			
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling	1.402* (1.004-1.959)		1.625** (1.186-2.227)
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet		1.414** (1.146-1.744)	1.694*** (1.392-2.061)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse		2.030*** (1.568-2.629)	2.477*** (1.904-3.221)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)			1.429*** (1.170-1.745)
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse	1.382* (1.030-1.854)	2.030*** (1.524-2.703)	3.993*** (3.026-5.270)
Konstant	.136***	.017***	.002***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁷⁷ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁷⁸ Do.

Bilagstabel 11.3. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle unge drenge sammenlignet med de øvrige drenge fra årgang 1996. Startmodel.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Etnicitet (anden etnisk baggrund)	2.114*** (1.534-2.914)	3.597*** (2.681-4.826)	4.055*** (3.089-5.323)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder	1.297 (.844-1.993)	1.117 (.746-1.671)	1.565* (1.080-2.267)
Har skiftet skole (4.-9. kl.)	1.200 (.956-1.506)	1.694*** (1.373-2.089)	2.720*** (2.234-3.312)
Har gået i specialklasse	1.767*** (1.347-2.317)	2.369*** (1.838-3.053)	1.857*** (1.473-2.341)
Har ikke afsluttet 9. klasse	1.616* (1.046-2.497)	1.966** (1.300-2.973)	2.646*** (1.824-3.839)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	1.779*** (1.420-2.228)	2.330*** (1.890-2.873)	4.286*** (3.512-5.230)
Har været i kontakt med psykiatrien	1.503** (1.146-1.972)	2.390*** (1.863-3.066)	1.875*** (1.484-2.369)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁷⁹	.884 (.649-1.204)	.924 (.687-1.243)	
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁸⁰	1.021 (.672-1.551)	1.111 (.736-1.676)	
Bor med begge biologiske forældre	.741* (.564-.973)	.659** (.516-.843)	.554*** (.440-.669)
Bor i lejebolig	1.397* (1.063-1.836)	1.750*** (1.360-2.252)	2.100*** (1.650-2.672)
Har været bosiddende uden for Danmark	1.052 (.755-1.466)	1.390* (1.006-1.920)	1.026 (.765-1.376)
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien	1.035 (.812-1.320)	1.101 (.878-1.379)	.991 (.799-1.230)
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling	1.357 (.921-2.001)	1.222 (.857-1.744)	1.702** (1.210-2.396)
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet	1.129 (.881-1.447)	1.311* (1.043-1.649)	1.655*** (1.339-2.046)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	1.041 (.764-1.419)	1.732*** (1.294-2.319)	2.206*** (1.659-2.934)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)	1.118 (.882-1.417)	1.239 (.992-1.547)	1.483*** (1.203-1.828)
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse	1.361 (.988-1.874)	2.221*** (1.626-3.035)	4.249*** (3.159-5.714)
Konstant	.134***	.016***	.002***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁷⁹ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁸⁰ Do.

Bilagstabel 11.4. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle unge drenge sammenlignet med de øvrige drenge fra årgang 1996. Slutmodel.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Etnicitet (anden etnisk baggrund)	2.383*** (1.823-3.116)	4.060 *** (3.142-5.246)	4.095*** (3.200-5.242)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder			1.564* (1.080-2.266)
Har skiftet skole (4.-9. kl.)		1.694*** (1.374-2.089)	2.720*** (2.234-3.311)
Har gået i specialklasse	1.850*** (1.424-2.404)	2.374*** (1.854-3.039)	1.857*** (1.474-2.341)
Har ikke afsluttet 9. klasse	1.665* (1.083-2.562)	2.004** (1.329-3.023)	2.654*** (1.831-3.846)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	1.859*** (1.489-2.321)	2.343*** (1.902-2.887)	4.284*** (3.511-5.227)
Har været i kontakt med psykiatrien	1.497** (1.148-1.950)	2.401*** (1.880-3.066)	1.872*** (1.484-2.361)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁸¹			
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁸²			
Bor med begge biologiske forældre	.719* (.553-.933)	.643** (.505-.818)	.554*** (.440-.697)
Bor i lejebolig	1.554** (1.193-2.024)	1.782*** (1.388-2.288)	2.098*** (1.650-2.670)
Har været bosiddende uden for Danmark		-	
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien			
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling			1.698** (1.213-2.376)
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet		1.354** (1.085-1.689)	1.651*** (1.344-2.029)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse		1.784*** (1.384-2.361)	2.201*** (1.658-2.923)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)		1.258* (1.009-1.569)	1.483*** (1.203-1.827)
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse		2.220*** (1.628-3.026)	4.245*** (3.157-5.706)
Konstant	.157***	.017***	.002***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁸¹ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁸² Do.

Bilagstabel 11.5. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle piger sammenlignet med de øvrige piger fra årgang 1996. Startmodel

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Etnicitet (anden etnisk baggrund)	1.491 (.529-4.202)	2.995* (1.050-8.546)	2.186 (.835-5.718)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder ⁸³			
Har skiftet skole (4.-9. kl.)	2.351 (.923-5.986)	3.762** (1.533-9.232)	5.062*** (2.135-12.002)
Har gået i specialklasse	4.127*** (1.880-9.058)	9.617*** (4.498-20.563)	5.859*** (2.894-11.861)
Har ikke afsluttet 9. klasse	1.438 (.441-4.693)	1.250 (.385-4.057)	3.585* (1.297-9.908)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	2.399* (1.048-5.495)	2.789* (1.220-6.375)	6.081*** (2.804-13.188)
Har været i kontakt med psykiatrien	.861 (.393-1.887)	1.633 (.788-3.385)	1.398 (.698-2.800)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁸⁴	.795 (.344-1.838)	.829 (.383-1.976)	
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁸⁵	.807 (.288-2.263)	1.065 (.383-2.960)	
Bor med begge biologiske forældre	1.516 (.538-4.276)	1.508 (.549-4.142)	.582 (.235-1.440)
Bor i lejebolig	1.153 (.446-2.978)	1.055 (.419-2.658)	1.936 (.828-4.528)
Har været bosiddende uden for Danmark	.569 (.149-2.177)	.535 (.136-2.099)	.561 (.153-2.053)
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien	2.995** (1.343-6.682)	2.354* (1.127-4.916)	1.767 (.880-3.548)
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling	.611 (.231-1.616)	.605 (.232-1.577)	.921 (.379-2.234)
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet	1.047 (.464-2.363)	1.497 (.711-3.150)	1.391 (.692-2.792)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	2.991* (1.262-7.089)	5.192*** (2.290-11.772)	5.358*** (2.617-10.972)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)	.542 (.238-1.234)	.725 (.348-1.508)	.894 (.439-1.822)
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse	1.242 (.497-3.101)	1.303 (.512-3.314)	2.115 (.894-5.004)
Konstant	.010***	.001***	.000***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁸³ Denne variabel indgår ikke i analyserne af de mest kriminelle piger, da der er for få i denne gruppe, der er bosat i et SUB-område, til at analyserne kan lade sig gøre.

⁸⁴ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁸⁵ Do.

Bilagstabel 11.6. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle piger sammenlignet med de øvrige piger fra årgang 1996. Slutmodel.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Etnicitet (anden etnisk baggrund)		2.591* (1.127-5.958)	
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder ⁸⁶			
Har skiftet skole (4.-9. kl.)		3.546** (1.491-8.430)	5.248*** (2.234-12.329)
Har gået i specialklasse	4.543*** (2.297-8.985)	9.638*** (4.854-19.137)	6.343*** (3.222-12.487)
Har ikke afsluttet 9. klasse			3.843** (1.413-10.453)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse		2.981** (1.372-6.476)	6.638*** (3.083-14.291)
Har været i kontakt med psykiatrien			
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁸⁷			
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁸⁸			
Bor med begge biologiske forældre			
Bor i lejebolig			2.446* (1.076-5.561)
Har været bosiddende uden for Danmark			
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien	2.327* (1.180-4.586)	2.364* (1.208-4.626)	2.008* (1.033-3.901)
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling			
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet			
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	2.332* (1.159-4.690)	4.405*** (2.219-8.745)	5.553*** (2.858-10.788)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)			
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse			2.428* (1.055-5.589)
Konstant	.035***	.001***	.000***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁸⁶ Denne variabel indgår ikke i analyserne af de mest kriminelle piger, da der er for få i denne gruppe, der er bosat i et SUB-område, til at analyserne kan lade sig gøre.

⁸⁷ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁸⁸ Do.

Bilagstabel 11.7. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle danske unge sammenlignet med de øvrige danske unge fra årgang 1996. Startmodel.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Køn (pige)	.244*** (.165-.361)	.155*** (.106-.277)	.086*** (.060-.123)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder ⁸⁹			
Har skiftet skole (4.-9. kl.)	1.259 (.965-1.642)	1.760*** (1.374-2.256)	2.923*** (2.312-3.695)
Har gået i specialklasse	1.920*** (1.433-2.573)	2.953*** (2.244-3.886)	2.173*** (1.678-2.813)
Har ikke afsluttet 9. klasse	1.423 (.905-2.236)	1.989** (1.284-3.081)	3.400*** (2.253-5.132)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	1.453** (1.119-1.888)	2.045*** (1.599-2.616)	3.892*** (3.074-4.928)
Har været i kontakt med psykiatrien	1.336* (1.008-1.770)	2.280*** (1.755-2.962)	1.865*** (1.449-2.401)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁹⁰	1.004 (.727-1.386)	1.006 (.736-1.376)	
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁹¹	.973 (.649-1.460)	1.069 (.712-1.604)	
Bor med begge biologiske forældre	.783 (.549-1.118)	.567** (.409-.785)	.464*** (.338-.638)
Bor i lejebolig	1.384* (1.032-1.857)	1.583** (1.202-2.084)	2.041*** (1.571-2.652)
Har været bosiddende uden for Danmark	1.086 (.601-1.965)	2.004* (1.125-3.570)	1.326 (.791-2.224)
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien	1.041 (.781-1.387)	1.057 (.810-1.378)	.901 (.697-1.165)
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling	1.207 (.831-1.752)	1.192 (.839-1.694)	1.790** (1.281-2.501)
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet	1.196 (.903-1.585)	1.228 (.941-1.602)	1.466** (1.141-1.884)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	1.257 (.898-1.759)	2.085*** (1.522-2.856)	2.490*** (1.833-3.382)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)	1.223 (.931-1.605)	1.398* (1.080-1.808)	1.825*** (1.431-2.327)
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse	1.248 (.822-1.895)	1.994** (1.330-2.990)	3.050*** (2.048-4.542)
Konstant	.136***	.017***	.002***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁸⁹ Denne variabel indgår ikke i analyserne af de mest kriminelle unge med dansk baggrund, da der er for få i denne gruppe, der er bosat i et SUB-område, til at analyserne kan lade sig gøre.

⁹⁰ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁹¹ Do.

Bilagstabel 11.8. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle danske unge sammenlignet med de øvrige danske unge fra årgang 1996. Slutmodel.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Køn (pige)	.249*** (.169-.368)	.157*** (.107-.229)	.086*** (.060-.123)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder ⁹²			
Har skiftet skole (4.-9. kl.)		1.773*** (1.384-2.271)	2.918*** (2.309-3.689)
Har gået i specialklasse	2.114*** (1.601-2.792)	3.058*** (2.342-3.994)	2.171*** (1.677-2.811)
Har ikke afsluttet 9. klasse		2.024** (1.310-3.126)	3.410*** (2.257-5.150)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	1.556** (1.203-2.013)	2.090*** (1.636-2.670)	3.878*** (3.063-4.910)
Har været i kontakt med psykiatrien	1.402* (1.069-1.840)	2.307*** (1.786-2.981)	1.842*** (1.434-2.367)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁹³			
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁹⁴			
Bor med begge biologiske forældre		.542*** (.393-.746)	.469*** (.342-.643)
Bor i lejebolig	1.668*** (1.274-2.184)	1.658*** (1.264-2.173)	2.034*** (1.566-2.641)
Har været bosiddende uden for Danmark		2.044* (1.152-3.625)	
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien			
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling			1.731** (1.249-2.400)
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet			1.432** (1.122-1.829)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	1.530** (1.129-2.074)	2.270*** (1.682-3.064)	2.467*** (1.819-3.346)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)		1.447** (1.122-1.867)	1.805*** (1.416-2.299)
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse		2.031** (1.357-3.040)	3.050*** (2.049-4.540)
Konstant	.145***	.017***	.002***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁹² Denne variabel indgår ikke i analyserne af de mest unge med dansk baggrund, da der er for få i denne gruppe, der er bosat i et SUB-område, til at analyserne kan lade sig gøre.

⁹³ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁹⁴ Do.

Bilagstabel 11.9. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle unge af anden etnisk herkomst sammenlignet med de øvrige unge af anden etnisk herkomst fra årgang 1996. Startmodel.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Køn (pige)	.108*** (.046-.249)	.079*** (.038-164)	.024*** (.012-.049)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder	1.536 (.956-2.470)	1.191 (.775-1.830)	1.692** (1.139-2.515)
Har skiftet skole (4.-9. kl.)	1.184 (.789-1.776)	1.822** (1.272-2.611)	2.650*** (1.894-3.709)
Har gået i specialklasse	2.243** (1.294-3.889)	2.098** (1.285-3.427)	1.903** (1.235-2.932)
Har ikke afsluttet 9. klasse	2.259 (.849-6.010)	1.663 (.717-3.855)	1.658 (.832-3.305)
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	2.826*** (1.902-4.200)	3.050*** (2.129-4.370)	5.648*** (4.043-7.892)
Har været i kontakt med psykiatrien	2.239* (1.152-4.350)	1.777 (.997-3.167)	1.643 (1.000-2.702)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁹⁵	.481* (.245-.944)	.587 (.308-1.119)	
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁹⁶	.807 (.250-2.608)	1.176 (.383-3.607)	
Bor med begge biologiske forældre	.725 (.477-1.101)	.765 (.527-1.110)	.644* (.460-.901)
Bor i lejebolig	1.203 (.630-2.298)	1.618 (.913-2.868)	1.748* (1.009-3.029)
Har været bosiddende uden for Danmark	1.037 (.693-1.552)	1.177 (.815-1.699)	1.009 (.717-1.420)
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien	1.307 (.872-1.959)	1.434 (.990-2.078)	1.315 (.931-1.858)
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling	2.559 (.499-13.136)	.721 (.233-2.236)	.686 (.202-.2.334)
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet	1.020 (.644-1.615)	1.480 (.995-2.203)	1.852** (1.275-2.690)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse	.962 (.533-1.737)	1.543 (.887-2.684)	2.667*** (1.555-4.574)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)	.734 (.481-1.121)	.829 (.567-1.212)	.925 (.646-1.325)
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse	1.316 (.825-2.101)	2.235*** (1.442-3.466)	5.112*** (3.364-7.768)
Konstant	.286**	.056***	.009***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁹⁵ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁹⁶ Do.

Bilagstabel 11.12. Regressionsanalyser vedrørende sandsynligheden for at indgå blandt de mest kriminelle unge af anden etnisk herkomst sammenlignet med de øvrige unge af anden etnisk herkomst fra årgang 1996. Slutmodel.

	Mest kriminelle versus alvorligt kriminelle	Mest kriminelle versus småkriminelle	Mest kriminelle versus lovlydige
Forhold vedrørende de unge			
Køn (pige)	.136*** (.062-.298)	.085*** (.041-.173)	.024*** (.012-.048)
Bosiddende i et af de 33 SUB-områder	1.687* (1.078-2.638)		1.675* (1.129-2.485)
Har skiftet skole (4.-9. kl.)		1.788** (1.253-2.551)	2.613*** (1.872-3.647)
Har gået i specialklasse	2.386** (1.454-3.916)	2.123** (1.331-3.385)	1.963** (1.286-2.998)
Har ikke afsluttet 9. klasse			
Ikke i gang med skoleforløb eller ungdomsuddannelse	3.127*** (2.136-4.578)	3.160*** (2.220-4.497)	5.777*** (4.143-8.056)
Har været i kontakt med psykiatrien	2.382** (1.273-4.456)	1.849* (1.053-3.249)	1.695* (1.033-2.781)
Har modtaget en social foranstaltning (inden evt. kriminalitet, ekskl. anbringelser) ⁹⁷			
Har været anbragt (inden evt. kriminalitet) ⁹⁸			
Bor med begge biologiske forældre			.633** (.455-880)
Bor i lejebolig		1.799* (1.034-3.127)	1.806* (1.048-3.113)
Har været bosiddende uden for Danmark			
Forhold vedrørende de unges forældre			
Mindst en forælder har været i kontakt med psykiatrien		1.447* (1.008-2.077)	
Mindst en forælder har været i alkohol- eller stofmisbrugsbehandling			
Mors socioøkonomiske status, uden for arbejdsmarkedet		1.479* (1.002-2.183)	2.007*** (1.400-2.877)
Mindst en forælder er idømt en ubetinget afgørelse			2.640*** (1.577-4.418)
Ung mor (under 25 år på fødselstidspunkt)			
Forhold vedrørende de unges søskende			
Mindst en søskende er idømt en ubetinget afgørelse		2.396*** (1.565-3.667)	5.138*** (3.418-7.723)
Konstant	.301***	.046***	.009***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

⁹⁷ Denne variabel indgår ikke i analysen af de mest kriminelle i forhold til de lovlydige, da variabelen måles i perioden inden en mistanke/sigtelse, og alle i kategorien de mest kriminelle er mistænkt/sigtet for kriminalitet (ned til 10års alderen), mens ingen af de lovlydige er registreret for kriminalitet. Måleperioderne for variabelen bliver dermed meget forskellige for de to grupper.

⁹⁸ Do.

Bilag 11.13

ANALYSER VEDRØRENDE UNGDOMSKRIMINALITET BASERET PÅ SELVRAPPORTERINGSDATA

INDLEDNING

Formålet med denne del af undersøgelsen er at belyse, hvordan og i hvilket omfang de meget kriminelle unge adskiller sig fra andre unge, når der fokuseres på forhold belyst via selvrapportering.

Det bemærkes, at undersøgelsen er gennemført i folkeskoler, hvorfor resultaterne udelukkende gælder unge i folkeskolen. Det bemærkes videre, at selvrapporteringsundersøgelsen alene omfatter mere almindelige og udbredte former for kriminalitet. De kategoriseringer, der på denne baggrund er dannet vedrørende de unges erfaringer med kriminalitet, svarer derfor ikke til de kategoriseringer, der anvendes i undersøgelsen baseret på registerdata.

FREMGANGSMÅDE, DATA OG METODE

Data er indsamlet i 2010 i 8. klasser på folkeskoler i Gladsaxe, Allerød⁹⁹ og Nordjylland og venligst udlånt af Flemming Balvig. I data indgår oplysninger om de unges selvrapporterede kriminalitet, dvs. også den del, der ikke er kommet til politiets og retssystemets kendskab, samt oplysninger om deres fritid, skole, forhold til familie, kammeratskaber, livsstil m.v. Desuden indgår oplysninger om de unges forestillinger, holdninger og normer.¹⁰⁰

Selvrapporteringsdata er anvendeligt til at vise omfanget af kriminalitet blandt børn og unge og til at vise forskelle mellem de mere og de mindre kriminelt belastede. De præcise frekvenser og andelen skal dog tages med forbehold, idet der er usikkerhed forbundet med at indsamle data på denne måde.

Regressionsanalyserne viser, hvilke forhold der er relateret til de unges kriminelle belastning, når der tages hensyn til eller kontrolleres for øvrige forhold. Det understreges, at det ikke er årsags-sammenhænge, der belyses. Analyserne påviser udelukkende, hvilke forhold der har en sammenhæng med de unges kriminelle belastning, men kan ikke belyse, om det er disse forhold, der har forårsaget kriminaliteten. Endvidere er der en række relevante bagvedliggende karakteristika, der ikke indgår i undersøgelsen, eksempelvis selvkontrol. Der er således potentielle sammenhænge, der ikke belyses i analyserne.

---

⁹⁹ I Allerød indgår også 9. klasser.

¹⁰⁰ For nærmere information om indsamlingsmetoden og selve spørgeskemaet se Balvig, Flemming 2011: *Lovlydig Ungdom*. Det Kriminalpræventive Råd.

KRIMINALITETSKATEGORIER

Analyserne angår primært en sammenligning mellem fire kategorier, som er afgrænset på baggrund af de unges selvrapporterede erfaringer med kriminalitet. Det bemærkes, at det ikke er samme inddeling, som anvendes af Flemming Balvig (2011).¹⁰¹

Da undersøgelsen angår almindelige folkeskoleelever, spørges der som nævnt primært om erfaringer med de mindre alvorlige og mere udbredte former for berigelseskriminalitet. De fleste former for alvorlig personfarlig kriminalitet indgår ikke. Kriminalitetskategorierne i denne undersøgelse kan derfor ikke sammenlignes med dem, som der anvendes i undersøgelsen på registerdata. Det er altså ikke muligt i en undersøgelse som denne at afgrænse en gruppe af meget hårdt belastede kriminelle på samme vis, som det er via registerdata.

De unge er på baggrund af deres selvrapporterede erfaringer med kriminalitet inddelt i følgende fire kategorier:

De meget kriminelle: Unge, som tre eller flere gange har begået indbrud, alvorlige tyverier, røveri, vold, trusler eller medbragt kniv på et ikke-tilladt sted.

De noget kriminelle: Unge, som har begået ovennævnte former for kriminalitet færre end tre gange.

De lidt kriminelle: Unge, som ikke har begået alvorlig kriminalitet, men som har begået mindre alvorlige tyverier, hærværk eller været i konflikt med politiet vedrørende en ikke specificeret færdselslovs- eller straffelovsovertrædelse.

Lovlydige: Unge, som ikke har begået nogen af de former for kriminalitet, der er spurgt om i undersøgelsen.

I afgrænsningen af de meget kriminelle og de noget kriminelle indgår motorcykeltyveri eller forsøg på motorcykeltyveri, biltyveri eller forsøg på biltyveri, tasketyveri fra en voksen, indbrud eller forsøg på indbrud, røveri eller røveriforsøg, medbragt kniv på ikke-tilladt sted¹⁰² og trusler om vold eller vold. For vold og trusler om vold er de unge spurgt til antal gange inden for seneste år, mens det for de øvrige typer af kriminalitet er antal gange nogensinde, som er anvendt.

Til at afgrænse gruppen af unge, som udelukkende har begået mindre alvorlig kriminalitet, indgår tyveri af/fra cykel eller knallert, tyveri fra motorcykel eller bil, tyveri fra skole, butik, forening, gar-

---

¹⁰¹ Dette skyldes primært, at Balvig i undersøgelsen til publikationen fra 2011 udelukkende anvender spørgsmålene vedrørende berigelseskriminalitet, mens denne undersøgelse også inkluderer spørgsmålene vedrørende vold og trusler. Omvendt indgår spørgsmålene om at have stjålet penge, alkohol eller cigaretter fra sine forældre ikke i afgrænsningen af kriminelle unge i denne undersøgelse.

¹⁰² Variablen vedr. kniv er kodet binært, dvs. har den unge medbragt en kniv, tælles det som 1 gang, uanset hvor mange gange der reelt er givet.

derobe eller bibliotek, tasketyveri fra ung og tyveri af/fra taske, hærværk eller graffiti og konflikt med politiet på grund af færdselslovs- eller straffelovsovertrædelse.¹⁰³

Af tabel 11.13.1 fremgår, at knap halvdelen af de unge ikke har begået nogen former for kriminalitet, mens godt en fjerdedel har begået mindre alvorlig kriminalitet. Hver sjette har begået alvorlig kriminalitet 1-2 gange, mens knap hver tiende af de unge rapporterer at have begået alvorlig kriminalitet tre eller flere gange.

Tabel 11.13.1. Unge fordelt efter kriminalitetskategori.

	Antal	Procent
De meget kriminelle	161	9 %
De noget kriminelle	290	16 %
De lidt kriminelle	481	27 %
Lovlydige	839	47 %
I alt	1771	100 %

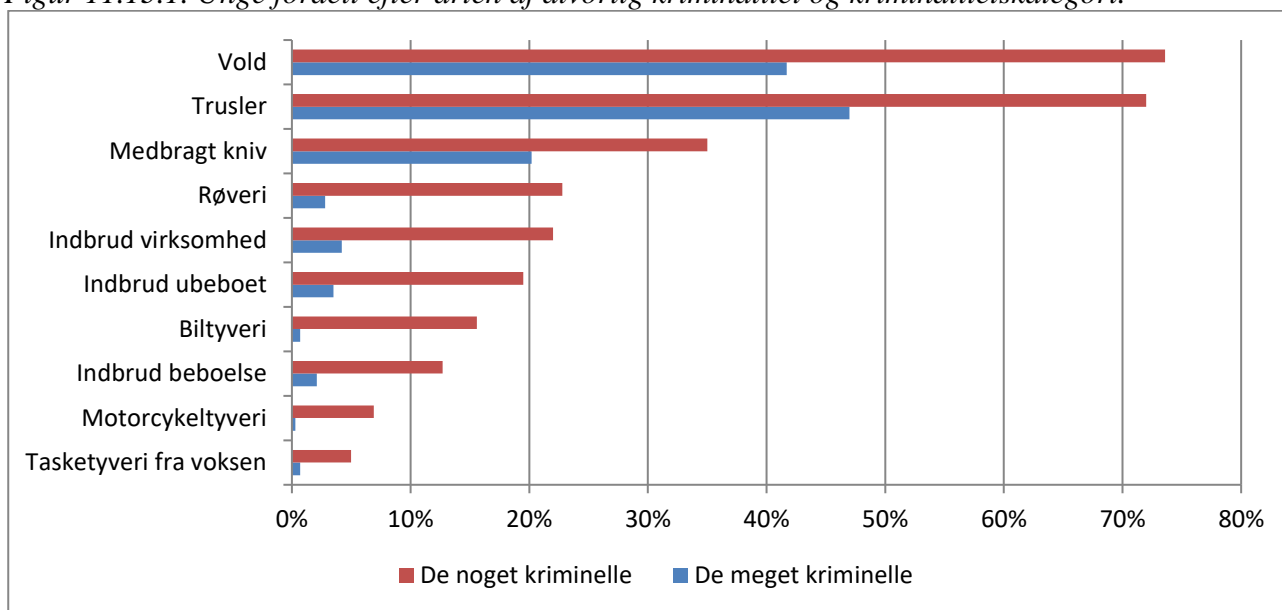
KRIMINALITET

Til at afgrænse de to grupper, der har begået alvorlig kriminalitet – de meget kriminelle og de noget kriminelle – er anvendt ti spørgsmål, som fremgår af figur 11.13.1. Blandt de meget kriminelle er vold den form for kriminalitet, som flest har begået, skarpt efterfulgt af trusler om vold – henholdsvis 74 pct. og 72 pct. har begået vold og trusler. Blandt de noget kriminelle er vold og trusler ligeledes de former for kriminalitet, som forekommer hyppigst. Dernæst følger for begge grupper det at have medbragt en dolk eller kniv på steder, hvor disse ikke var tilladte. Dette har godt en tredjedel af de meget kriminelle gjort og en femtedel af de noget kriminelle.

Knap en fjerdedel af de meget kriminelle har begået eller forsøgt at begå røveri, mens omkring en femtedel har begået henholdsvis indbrud i forretning mv. og indbrud i sommerhus, kælder eller andet ubeboet sted. De resterende former for ejendoms kriminalitet er blevet begået af mellem fem og 16 pct. af de meget kriminelle.

¹⁰³ Det fremgår ikke, hvilken form for straffelovsovertrædelse der er tale om. Derfor anvendes spørgsmålet ikke til afgrænsningen af de alvorligt kriminelle, men udelukkende til afgrænsningen af gruppen af unge, der har begået mindre alvorlig kriminalitet.

Figur 11.13.1. Unge fordelt efter arten af alvorlig kriminalitet og kriminalitetskategori.¹⁰⁴

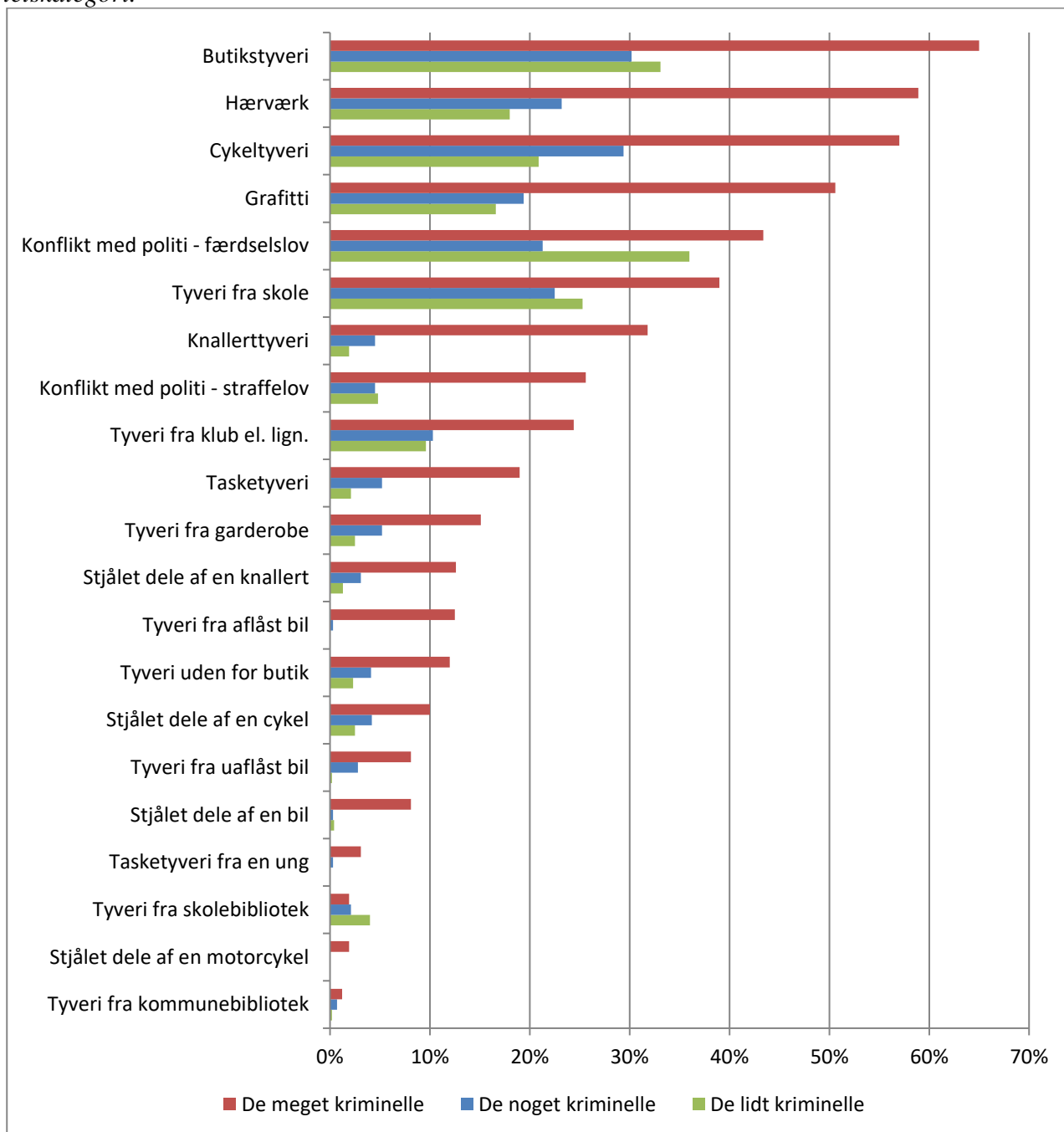

Unge, der har begået alvorlig kriminalitet, har typisk også begået andre former for kriminalitet. Dette bekræftes af figur 11.13.2, der inkluderer svarfordelingen vedrørende 21 spørgsmål om mindre alvorlig kriminalitet fra undersøgelsen. De meget kriminelle adskiller fra de to øvrige grupper, idet andelen, der har begået de enkelte former for kriminalitet, er signifikant højere for alle kategorier ud over tyveri fra kommune- og skolebibliotek.

For både de meget kriminelle og de noget kriminelle er butikstyveri den hyppigst forekommende form for mindre alvorlig kriminalitet, mens de lidt kriminelle hyppigst har været i konflikt med politiet på grund af en færdselslovsovertrædelse. Derudover gælder for alle tre grupper, at hærværk, graffiti, cykeltyveri samt tyveri fra skolen er de hyppigst forekommende former for mindre alvorlig kriminalitet.

¹⁰⁴ Tasketyveri fra voksen: P=0,001. I alle andre tilfælde er P=0,000.

Figur 11.13.2. Unge fordelt efter kriminalitetens art for mindre alvorlig kriminalitet og kriminalitetskategori.¹⁰⁵

Samlet set peger ovenstående på, at de meget kriminelle ikke alene har begået gentagen alvorlig kriminalitet, men hyppigt også har begået mindre alvorlig kriminalitet. Tabel 11.13.2 tegner endvidere et tydeligt billede af, at de meget kriminelle er dem, der begår flest forskellige former for kriminalitet, mens de lidt kriminelle er dem, der begår færrest. Over halvdelen af de lidt kriminelle har alene begået én form for kriminalitet, mens dette gælder for en fjerdedel af de noget kriminelle og

¹⁰⁵ Tyveri fra skolebibliotek: P=0,375. Tyveri fra kommunebibliotek: P=0,269. I alle andre tilfælde er P=0,000.

kun to pct. af de meget kriminelle. To pct. af de lidt kriminelle og 13 pct. af de noget kriminelle har begået mere end fem former for kriminalitet, mens dette gælder for hele 63 pct. af de meget kriminelle. Som nævnt skal man være varsom med at tolke de angivne kriminalitetsfrekvenser meget nøjagtigt, men mønsteret er tydeligt.

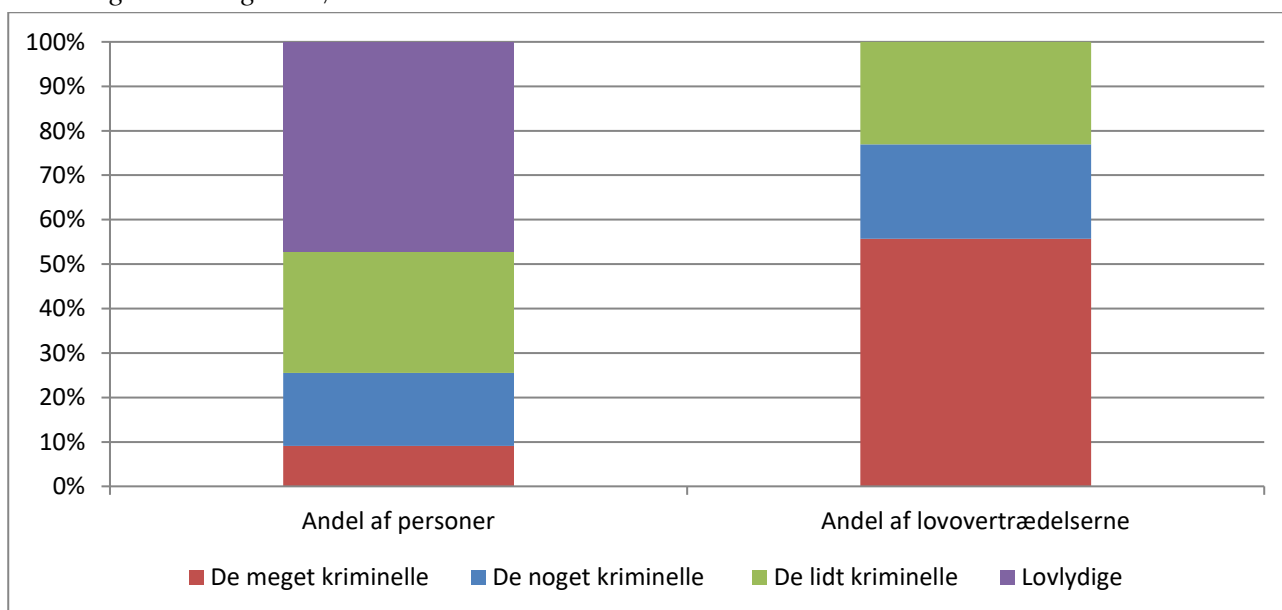
Tabel 11.13.2. Unge fordelt efter variation i antallet af forskellige former for kriminalitet og kriminalitetskategori.

	De meget kriminelle	De noget kriminelle	De lidt kriminelle
1 form for kriminalitet	2 %	24 %	57 %
2 former for kriminalitet	10 %	25 %	26 %
3 - 5 former for kriminalitet	25 %	38 %	15 %
6 - 10 former for kriminalitet	40 %	13 %	2 %
Over 10 former for kriminalitet	23 %	0 %	0 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	161	290	481

P=0,000.

Ovenstående underbygger dermed, at de meget kriminelle lever op til deres betegnelse. En anden måde at belyse den kriminelle belastning for de tre grupper fremgår af figur 11.13.5. Figuren viser, at mens de meget kriminelle unge udgør ni pct. af samtlige unge i undersøgelsen (og 17 pct. af dem, der har begået kriminalitet), har de begået over halvdelen af den kriminalitet, de unge har oplyst om i undersøgelsen.

Figur 11.13.5. Det samlede antal personer og den samlede mængde kriminalitet fordelt efter, hvilken kategori de unge tilhører.

REGRESSIONSANALYSER

Der er på baggrund af oplysninger fra selvrapporteringsundersøgelsen udført deskriptive analyser af sammenhængen mellem de fire kategorier af unge og de unges køn, etnicitet, boligsituation (om de bor sammen med begge, de ene eller ingen forældre), de unges forhold til skolen,¹⁰⁶ forhold til forældre,¹⁰⁷ de unges fritid,¹⁰⁸ venner,¹⁰⁹ forbrug af alkohol, cigaretter og hash, problematisk adfærd,¹¹⁰ viktimisering,¹¹¹ forestillinger vedrørende jævnaldrende¹¹² og holdninger.¹¹³ De deskriptive analyser har vist, hvilke forhold der umiddelbart har en sammenhæng med de unges kriminelle belastning. For at undersøge, hvilke sammenhænge der er reelle, dvs. hvilke sammenhænge der fortsat viser sig, når der kontrolleres for øvrige forhold, gennemføres regressionsanalyser. Tabel 11.13.7 viser de variable, det er valgt at inkludere i analysen. Fravalget af visse af de variable, der indgår i de deskriptive analyser, skyldes primært, at de måler det samme som andre af de inkluderede variable, og det derfor ikke er muligt eller nødvendigt at inkludere dem.

---

¹⁰⁶ Herunder hvad de synes om at gå i skole, om der er nogen på skolen, der er på nakken af dem, forholdet til deres klassekammerater, om eleverne i deres klasse er gode eller dårlige til at hjælpe hinanden, hvor mange fra klassen, de tror, vil hjælpe dem, hvis de fik brug for det, hvorvidt de keder sig i timerne, hvordan de klarer sig fagligt i skolen, hvorvidt de modtager specialundervisning, hvornår de forventer at afslutte deres skolegang, hvor ofte de skændes med deres forældre om skole og lektier, hvorvidt de nogensinde er blevet væk fra skole to eller flere dage i træk uden tilladelse hjemmefra, hvorvidt skolen har henvendt sig til forældrene pga. problemer i skolen og antal skoler, de har gået på.

¹⁰⁷ Herunder hvor ofte de hygger sig derhjemme med deres forældre på en hverdag, hvorvidt de fortæller deres forældre, hvad de har oplevet i løbet af dagen, hvorvidt de skal give besked om, hvem de er sammen med, hvorvidt de skal give besked om, hvornår de kommer hjem og hvorvidt de skal give forældrene besked om, hvor de er henne.

¹⁰⁸ Herunder hvor ofte de går ud om aftenen, hvor ofte de er sammen med deres kammerater på gaden mv., hvor ofte de går på hhv. diskotek og værtshus, om de er medlem af en idrætsforening, om de er medlem af en ungdomsklub og om de har et fritidsjob.

¹⁰⁹ Herunder hvor de fleste af deres venner kommer fra (klassen, skolen, andre skoler, andet), alderen på de fleste af deres venner, og om de tror, at størsteparten af deres venner har: været udsat for vold inden for seneste år, begået butikstyverier inden for seneste år, har prøvet at ryge hash, ryger cigaretter hver dag, drikker sig fulde mindst en gang om måneden,

¹¹⁰ Herunder om de er udeblevet fra hjemmet eller stukket af, i hvilket omfang – og hvad (cigaretter, penge, alkohol) – de har stjålet hjemmefra, om de har kørt på en udboret knallert, om de er blevet henholdsvis skældt ud af fremmede på gaden pga. opførsel, bedt om at forlade forening, klub mv. pga. opførsel og bedt om at forlade diskotek, værtshus mv. pga. opførsel, om de for sjov har forsøgt at forskrække ældre mennesker, så de blev bange og om de tror, at andre unge mener, de er med i en bande.

¹¹¹ Herunder om de har været udsat for kriminalitet (røveri, tyveri, vold hærværk eller trusler), er blevet tilbudt at købe hash eller har været vidne til vold.

¹¹² Herunder om de tror, at halvdelen eller flere af deres jævnaldrende i kommune har været udsat for vold inden for seneste år, begået butikstyverier inden for seneste år, har prøvet at ryge hash, ryger cigaretter hver dag og drikker sig fulde mindst en gang om måneden.

¹¹³ Herunder hvorvidt de er enige i, at man ikke kan have det skægt uden at overtræde loven indimellem, hvorvidt de ville ophøre med at se en af deres venner, hvis vedkommende begik indbrudstyveri, hvorvidt de er enige i, at der ikke er nogen grund til at fortsætte i skolen, hvis man ikke har lyst, hvorvidt de er enige i, at det gælder om at få mest muligt ud af livet her og nu uden at tænke for meget på fremtiden, hvor stor en del af deres penge de bruger på opsparing og hvorvidt de er enige i, at unge burde lytte mere til forældre og andre voksnes meninger.

Tabel 11.13.7. Oversigt over startmodel i regressionsanalyse.

Baggrund	Køn: Pige
	Dreng
	Etnicitet: Dansk
Skole	Indvandrer eller efterkommer
	Bor hos: Begge forældre
	Den ene forælder/andre/på institution
	Synes om at gå i skole: Vældig/temmelig godt
	Ligeglad/bryder sig ikke om
	Skoleskift: Gået på 1-2 skoler
	Gået på 3 eller flere skoler
Forældre	Skolen henvendt sig til forældre vedr. problemer: Nej
	Ja
	Blevet væk fra skole flere dage i træk uden tilladelse ¹¹⁴ : Nej
Venner	Ja
	Fortæller forældre, hvad man har oplevet i løbet af dagen: Sommetider/tit
	Aldrig
Fritid	Fortælle hvornår man kommer hjem, hvem man er sammen med og hvor man er henne: Sommetider/altid
	Aldrig/næsten aldrig
	Flest venner der er ældre end dem selv: Nej
	Ja
Risikoadfærd	Hvor mange venner har begået butikstyveri: Ingen/næsten ingen
	En del eller flere
	Hænger ud med venner på gaden mv. næsten hver dag: Nej
	Ja
Holdninger	Medlem af idrætsforening: Ja
	Nej
	Har fritidsjob: Nej
Forestillinger vedr. jævnaldrende	Ja
	Går på diskotek/værtshus 2 eller flere gange om måneden: Nej
	Ja
Holdninger	Kørt på ulovlig knallert: Nej
	Ja
	Andre tror man er med i bande: Nej
Holdninger	Ja måske/helt sikkert (eller har været)
	Har prøvet at ryge hash: Nej
	Ja
Holdninger	Hvor mange af ens jævnaldrende, man tror, har begået butikstyveri: Ingen/næsten ingen
	En del eller flere
	Det gælder om at få mest muligt ud af livet her og nu uden at tænke for meget på fremtiden: Uenig
Holdninger	Enig
	Hvis man ikke har lyst, er der ingen grund til at fortsætte i skolen: Uenig
	Enig

Som det fremgår af tabellen, er forhold vedrørende de unges baggrund, skole, forældre, venner, fritid, risikoadfærd, forestillinger vedr. jævnaldrende og holdninger inkluderet i analyserne.

¹¹⁴ Dette spørgsmål er søgt erstattet af, spørgsmål om den unge er blevet væk en nat uden at fortælle forældre det og spørgsmål om den unge har stukket af hjemmefra.

Den primære regressionsanalyse vedrører en sammenligning af de meget kriminelle og de noget kriminelle unge for at belyse, hvilke faktorer der adskiller disse to grupper fra hinanden. Efter en baglæns modelsøgning ender ni faktorer med at være tilbage, dvs. at disse ni forhold hænger selvstændig sammen med risikoen for at være blandt de meget kriminelle unge frem for blandt de noget kriminelle, når der er kontrolleret for øvrige forhold.

Tabel 11.13.8. Logistisk regression: De meget kriminelle unge sammenlignet med de noget kriminelle unge.

Variabel	B	S.E.	Sig.	Exp(B)
Køn: Pige	0,83	0,31	0,01	1
Dreng				2,29
Synes om at gå i skole: Vældig/temmelig godt	0,60	0,26	0,02	1
Ligeglad/bryder sig ikke om				1,82
Skolen henvendt sig til forældre vedr. problemer: Nej	0,53	0,26	0,04	1
Ja				1,69
Blevet væk fra skole flere dage i træk uden tilladelse: Nej	0,76	0,29	0,01	1
Ja				2,14
Hvor mange venner har begået butikstyveri:				
Ingen/næsten ingen	0,69	0,28	0,02	1
En del eller flere				1,98
Medlem af idrætsforening: Ja	0,54	0,26	0,04	1
Nej				1,71
Kørt på ulovlig knallert: Nej	0,62	0,27	0,02	1
Ja				1,86
Andre tror man er med i bande: Nej	0,74	0,29	0,01	1
Ja måske/helt sikkert (eller har været)				2,10
Har prøvet at ryge hash: Nej	0,82	0,29	0,00	1
Ja				2,27
Konstant	-1,83	0,43	0,00	0,16

Drengene har en større risiko end piger for at være blandt de meget kriminelle frem for blandt de noget kriminelle. Det samme gælder for dem, der ikke bryder sig om at gå i skole, dem hvor skolen har henvendt sig til forældrene vedrørende problemer og dem, der er blevet væk fra skole i to eller flere dage uden at have fået lov af forældrene. Udover forholdet til skolen ses også en sammenhæng mellem kriminel belastning, venner og fritidsaktiviteter. De unge, der angiver, at en del eller flere af deres venner har begået indbrud, har en øget risiko for at være blandt de meget kriminelle. Det samme gælder for dem, der ikke er medlem af en idrætsforening, og dem, der har kørt på en ulovlig knallert. Endelig er der også en øget risiko for at være blandt de meget kriminelle unge, hvis andre vurderer, at man er/har været medlem af en bande, og hvis man har prøvet at ryge hash.

Sammenlignes de meget kriminelle med de lidt kriminelle bliver resultatet stort set det samme. Eneste forskel er, at spørgsmålet om, hvorvidt skolen har henvendt sig til forældrene vedrørende problemer, ikke indgår i slutmodellen, mens spørgsmålet om, at der ikke er nogen grund til at fortsætte i skolen, hvis man ikke har lyst, gør. De unge, der er enige i det udsagn, har en højere risiko for at være blandt de meget kriminelle.

Sammenlignes de meget kriminelle med de lovlydige unge er modellen igen næsten den samme som den i tabel 11.13.8. Forskellen er her, at spørgsmålet vedrørende medlemskab af idrætsforening ikke indgår i slutmodellen, mens spørgsmålet om, hvorvidt de unge er enige i, at det gælder om at få mest muligt ud af livet her og nu uden at tænke på fremtiden, indgår. De unge, der er enige i det udsagn, har en højere risiko for at være blandt de meget kriminelle. Ligeledes indgår den unges bopligssituation, således at de unge, der ikke bor med begge forældre, har en højere risiko for at være blandt de meget kriminelle unge.

12. LITTERATUR

- Andersen, M. F. & L. H. Mortensen (2016): *Kriminalitet og uddannelse blandt unge*. Danmarks Statistik.
- Balvig, F. (2011): *Lovlydig ungdom*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, F. (2017): *Fra barndommens gade til et liv i cyperspace. Om børne- og ungdomskriminaliteten - der forsvandt?*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Brottsförebyggande rådet (2011): *Strategiska brott bland unga på 00-talet*.
- BRÅ-rapport (2000): *Strategiska brott*.
- Carlsson, C. (2014): *Continuities and Changes in Criminal Careers*. Department of Criminology, Stockholm University.
- Christoffersen, M. N. & H. Joshi (2015): Can Rose's paradox be useful in delinquency prevention? *Longitudinal and Life Course Studies*, vol. 6, s. 397-419.
- Christoffersen, M. N., P. S. Olsen, K. S. Vammen, S. S. Nielsen & M. Lausten (2011): *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge. Risiko- og beskyttelsesfaktorer*. SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, København.
- Clausen, S., M. Djurhuus & B. Kyvsgaard (2009): *Udredning til brug for Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Damm, A. P. & C. Dustmann (2014): *Does Growing Up in a High Crime Neighborhood Affect Youth Criminal Behavior?* Rockwool Fondens Forskningsenhed.
- Danmarks Statistik (2010): *Udsatte børn og unge 2007. Med temaafsnit om kriminalitet blandt 10-14-årige*. Danmarks Statistik.
- Danmarks Statistik (2015): *Indvandrere i Danmark*. Danmarks Statistik.
- Farrington, D. P. (2005): Early Identification and Preventive Intervention: How Effective is this Strategy? *Criminology & Public Policy*, vol. 4, s. 237-248.
- Indenrigsministeriet, S.-o. (2016): *Socialpolitisk Redegørelse*.
- Janssen, H. J., V. I. Eichelsheim, M. Dekovic & G. J. N. Bruinsma (2016): How is parenting related to adolescent delinquency? A between- and within-person analysis of the mediating role of self-control, delinquent attitude, peer delinquency, and time spent in criminogenic setting. *European Journal of Criminology*, vol. 13, s. 169-194.
- Jensen, B., D. Tamm & T. Tranæs (2015): *Forbrydelse, straf og afsoning i Danmark*. Gyldendal, København.
- Justitsministeriets Forskningskontor (2015): *Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2001-2014*.
- Justitsministeriets Forskningskontor (2016): *Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2006-2015*.
- Jørgensen, T. T., B. Kyvsgaard, A.-J. B. Pedersen & M. L. Pedersen (2012): *Risikofaktorer, effektevalueringer og behandlingsprincipper: En forskningsoversigt*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Klement, C., B. Kyvsgaard & A.-J. B. Pedersen (2010): *Rockere, bander og risikofaktorer*. Justitsministeriets Forskningskontor og Rigspolitiet.
- Kyvsgaard, B. (2002): Kan forbrydelser forudsiges? Om strategiske forbrydelser. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, vol. 1, s. 27ff.
- Kyvsgaard, B. (2008): *Gaderøveri og røveri i ofrets hjem*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Oldrup, H., S. Frederiksen, S. Henze-Pedersen & R. F. Olsen (2016): *Indsat far, udsat barn? Hverdagsliv og trivsel blandt børn af fængslede*. SFI.
- Olsen, R. F. (2013): *Invisible Consequences of Punishment: Parental Imprisonment and Child Outcomes*. Aarhus Universitet.

- Olsen, R. F. (2016): Unge og kriminalitet. I Thomsen, J.-P. (ed.): *Unge i Danmark - 18 år og på vej til voksenlivet*. SFI, København, s. 185-217.
- Olsen, R. F., K. M. V. Dahl & M. H. Poulsen (2016): *På vej mod ungdomskriminalitet. Hvilke faktorer gør en forskel i ungdommen?* SFI.
- Pedersen, A.-J. B. & T. T. Jørgensen (2017): *Udvikling i ungdomskriminalitet. De mest kriminelle*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Pedersen, A.-J. B., B. Kyvsgaard & F. Balvig (2016): *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2015*. Justitsministeriets Forskningskontor. <http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Forskning/Forskningspuljen/2011/2009/Voldtaegt-del-II-falsk.pdf>
- Pedersen, M. L. (2015): *Vold begået alene og sammen med andre. Udviklingen i antallet af gerningspersoner i voldssager 1980-2013*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Pedersen, M. L. & J. M. Lindstad (2011): *Første led i fødekæden? En undersøgelse af børn og unge i kriminelle grupper*. Justitsministeriets Forskningskontor.
- Stevens, H. (2005): *Kriminalitet og uddannelsesforløb*. Justitsministeriets Forskningskontor
- West, D. J. (1982): *Delinquency: Its Roots, Careers, and Prospects*. Heinemann, London.
- Wikström, P.-O. H. & K. Treiber (2016): Social Disadvantage and Crime: A Criminological Puzzle. *American Behavioral Scientist*, vol. 60, s. 28.
- Wildeman, C. & S. H. Andersen (2017): Paternal Incarceration and Children's Risk of Being Charged by Early Adulthood: Evidence from a Danish Policy Shock *Criminology*, vol. 55, s. 32-58.
- Zimmerman, G. M. & S. F. Messner (2012): Person-in-Context: Insights and Issues in Research on Neighborhoods and Crime. I Loeber, R. & B. C. Welsh (ed.): *The Future of Criminology*. Oxford University Press.
- Østergaard, S. V., A. B. Steensgaard, A. T. Hansen, S. Henze-Pedersen & J. Østergaard (2015): *På vej mod ungdomskriminalitet. Hvilke faktorer i barndommen gør en forskel?* SFI.